

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA

Evidenčné číslo: 101007/I/2020/36097107837413892

SPOLOČENSKY ZODPOVEDNÉ INVESTOVANIE
A MORÁLNY HAZARD

Diplomová práca

2020

Bc. Elena Gašparíková

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA**

**SPOLOČENSKY ZODPOVEDNÉ INVESTOVANIE
A MORÁLNY HAZARD**

Diplomová práca

Študijný program: Bankovníctvo
Študijný odbor: Ekonómia a manažment
Školiace pracovisko: Katedra bankovníctva a medzinárodných financií
Vedúci záverečnej práce: Ing. Ctibor Pilch, PhD.

Bratislava 2020

Bc. Elena Gašparíková

Čestné vyhlásenie

Vyhlasujem, že predloženú záverečnú prácu som vypracovala samostatne. Všetky použité literárne zdroje som uviedla v zozname použitej literatúry.

.....

Podpis študenta (autora)

Pod'akovanie

Touto cestou by som chcela vysloviť pod'akovanie vedúcemu diplomovej práce Ing. Ctibor Pilch, PhD., za pomoc, odborné vedenie, cenné rady a pripomienky pri vypracovaní mojej diplomovej práce.

ABSTRAKT

GAŠPARÍKOVÁ, Elena: *Spoločensky zodpovedné investovanie a morálny hazard*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Národohospodárska fakulta, katedra bankovníctva a medzinárodných financií. – Vedúci záverečnej práce: Ing. Ctibor Pilch, PhD. – Bratislava: NHF, 2020, 80 strán.

Cieľom záverečnej práce je rozobrať problematiku spoločensky zodpovedného investovania a morálneho hazardu z teoretického a praktického hľadiska. Práca je rozdelená do štyroch hlavných kapitol. Obsahuje osemnásť grafov, tri tabuľky a sedem obrázkov. Prvá kapitola je venovaná hlavným charakteristikám spoločenskej zodpovednosti a rôznym pohľadom na koncept spoločenskej zodpovednosti, ktoré so sebou prinášajú niekoľko kladných argumentov. V nasledujúcich podkapitolách sme sa venovali aj historickej časti spoločensky zodpovedného podnikania. Rozoberali sme výhody a nevýhody spoločensky zodpovedných firiem, spoločenskú zodpovednosť v rámci Európskej únie. Zamerali sme sa aj na teoretické vymedzenie morálneho hazardu. V nasledujúcej druhej kapitole sme si vymedzili cieľ práce, ktorým bolo priblíženie problematiky spoločensky zodpovedného investovania a morálneho hazardu. Tretia kapitola predstavuje metodiku a metódy skúmania. Medzi hlavné využívané metódy patrili syntéza, komparácia a analýza. Záverečná kapitola sa zaoberá výsledkami práce. V tejto kapitole sme si vybrali dve najväčšie slovenské banky, ktoré podporujú spoločensky zodpovedné investovanie. Následne sme vyselektovali fondy, ktoré podporujú ESG kritéria. Zaoberali sme sa vývojom daných fondov, ich výkonnosťou, majetkom vo fonde, výnosnosťou, porovnaním s benchmarkom, alokáciou aktív a podobne. Na základe získaných informácií a komparácie oboch bánk, môžeme tvrdiť, že výkonnosť, ako aj výnosnosť je vyššia v správcovskej spoločnosti Erste Asset Management. Na základe tohto výsledku, môžeme potvrdiť, že Asset Management Slovenskej sporiteľne patrí medzi lídrov na trhu kolektívneho investovania.

Kľúčové slová:

CSR, Spoločenská zodpovednosť, Spoločensky zodpovedné podnikanie, Model ZET, Stakeholders, Spoločensky zodpovedné investovanie, ESG kritériá, Morálny hazard

ABSTRACT

GAŠPARÍKOVÁ, Elena: *Socially Responsible Investment and Moral Hazard*. - University of Economics in Bratislava. Faculty of Economics, Department of Banking and International Finance. - Thesis supervisor: Ing. Ctibor Pilch, PhD. - Bratislava: NHF, 2020, 80 pages.

The aim of the final work is to analyze the issue of socially responsible investment and moral hazard from a theoretical and practical point of view. The work is divided into four main chapters. It contains eighteen graphs, three tables and seven figures. The first chapter is devoted to the main characteristics of social responsibility and different views on the concept of social responsibility, which bring with them several positive arguments. In the following subchapters, we also focused on the historical part of socially responsible business. We discussed the advantages and disadvantages of socially responsible companies, social responsibility within the European Union. We also focused on the theoretical definition of moral hazard. In the following second chapter, we defined the goal of the work, which was to approach the issue of socially responsible investment and moral hazard. The third chapter presents the methodology and methods of research. The main methods used included synthesis, comparison and analysis. The final chapter deals with the results of the work. In this chapter, we have chosen the two largest Slovak banks that support socially responsible investment. Subsequently, we selected funds that support the ESG criteria. We dealt with the development of the given funds, their performance, assets in the fund, profitability, comparison with the benchmark, asset allocation and the like. Based on the information obtained and a comparison of both banks, we can say that the performance as well as the profitability is higher in the management company Erste Asset Management. Based on this result, we can confirm that Asset Management Slovenská sporiteľňa is one of the leaders in the collective investment market.

Keywords:

CSR, Social responsibility, Socially responsible business, ZET model, Stakeholders, Socially responsible investment, ESG criteria, Moral hazard

Obsah

Úvod.....	9
1 Súčasný stav riešenej problematiky	11
1.1. Charakteristika spoločenskej zodpovednosti	11
1.1.1. Rôzne pohľady na koncept spoločenskej zodpovednosti	12
1.1.2. Princípy spoločensky zodpovedného správania	13
1.2. Charakteristika spoločensky zodpovedného podnikania	13
1.2.1. História spoločensky zodpovedného podnikania	15
1.2.2. Výhody spoločensky zodpovednej firmy	17
1.2.3. Nevýhody spoločensky zodpovednej firmy	18
1.2.4. Model ZET	18
1.2.5. Štruktúra Modelu ZET	20
1.3. Spoločenská zodpovednosť v rámci Európskej únie.....	21
1.3.1. Zodpovedné obchodné správanie – RBC	23
1.3.2. Medzinárodné hnutia spoločensky zodpovedných podnikov.....	24
1.4. Subjekty v spoločensky zodpovednom podnikaní	25
1.5. Spoločensky zodpovedné investovanie.....	28
1.5.1. Korporátna udržateľnosť	30
1.5.2. Sociálne zodpovedné investičné fondy	31
1.5.3. Investičné stratégie	32
1.6. Morálny hazard	33
2 Cieľ diplomovej práce	36
3 Metodika práce a metódy skúmania	37
4 Výsledky práce a diskusia.....	38
4.1. Spoločensky zodpovedné podnikanie Všeobecnej úverovej banky.....	38
4.1.1. Vízia, misia a hodnoty VÚB, a.s.	39
4.1.2. Kľúčové ukazovatele	40
4.1.3. Podpora komunity	44

4.1.4.	Prijaté medzinárodné normy a záväzky Vúb, a.s.	46
4.1.5.	Manažérsky model a stratégia	47
4.1.6.	Partneri VÚB, a.s.	48
4.1.7.	Indexy udržateľnosti	49
4.1.8.	VÚB Asset Managemenet, správ. spol., a.s.	51
4.1.9.	Prijatie zásad zodpovedného investovania	52
4.1.10.	Trvalo udržateľný globálny kapitál	53
4.1.11.	Fondy podporujúce ESG kritériá	54
4.1.12.	Eurizon Fund Bond Corporate Smart ESG R.....	55
4.1.13.	Eurizon Fund Sustainable Global Equity R.....	58
4.2.	Spoločensky zodpovedné investovanie Slovenskej sporiteľne, a.s.....	62
4.2.1.	Investičný prístup Slovenskej sporiteľne, a.s.	63
4.2.2.	Investičný cieľ Slovenskej sporiteľne, a.s.	63
4.2.3.	Asset Management Slovenskej sporiteľne, a.s.	64
4.2.4.	Erste Responsible Reserve	64
4.2.5.	Erste Responsible Stock America	67
4.2.6.	Porovnanie fondov VÚB, a.s. a SLSP, a.s.....	70
	Záver	74
	Použitá literatúra	78

Úvod

Pojem spoločenská zodpovednosť predstavuje navzájom prepojený komplex činností a postupov v jednotlivých spoločnostiach, so zameraním na sociálnu, ekonomickú oblasť a vo veľkej miere aj na životné prostredie.

Uplatňovanie spoločenskej zodpovednosti môže spoločnosti zabezpečiť riadenie rizík, úspor, zlepšiť vzťahy so zamestnancami a zvýšiť konkurencieschopnosť.

S pojmom spoločenská zodpovednosť je úzko prepojené aj spoločensky zodpovedné investovanie, ktoré sa neustále častejšie dostáva do povedomia a stáva sa čoraz viac štandardom. Spoločensky zodpovedné investovanie je pre investorov lákavejšie, pretože v súčasnosti nezohľadňujú len finančné kritéria, ale veľký dôraz kladú aj na existenciu dlhodobej vízie a na zodpovedný charakter danej investície.

Problematika diplomovej práce je rozdelená do štyroch hlavných kapitol. Prvá kapitola bude zameraná na teoretickú časť, v ktorej sa budeme venovať hlavným charakteristikám spoločenskej zodpovednosti a rôznym pohľadom a princípov na koncept spoločenskej zodpovednosti. Nasledujúce podkapitoly budú zamerané na vymedzenie historických podmienok. Rozoberieme si jednotlivé výhody a nevýhody spoločensky zodpovedného investovania. V ďalších podkapitolách, budeme pozornosť venovať spoločenskej zodpovednosti v rámci Európskej únie a subjektom v spoločensky zodpovednom podnikaní. Zadefinujeme spoločensky zodpovedné investovanie, spoločensky zodpovedné investičné fondy a rôzne investičné stratégie. Posledná podkapitola bude zameraná na morálny hazard.

Druhá kapitola diplomovej práce obsahuje cieľ práce, ktorý spočíva v analýze fondov, ktoré podporujú ESG kritéria. V práci budeme rozoberať fondy od správcovských spoločností Všeobecnej úverovej banky a Slovenskej sporiteľne.

Tretia kapitola práce pozostáva z metodiky práce a metód skúmania. V práci budeme najviac využívať metódy syntézy, komparácie a analýzy.

Posledná štvrtá kapitola diplomovej práce bude obsahovať interpretáciu výsledkov. V tejto kapitole sa budeme zaoberať predovšetkým činnosťou dvoch spomínaných bánk so zameraním na spoločensky zodpovedné investovanie. Zameriame sa na ich investičné stratégie. Rozoberieme aplikáciu spoločenskej zodpovednosti na dané dva vybrané subjekty. Budeme sa zaoberať výkonnosťou vybraných fondov, ich vývojom, výnosnosťou, porovnaním s ich benchmarkom a rozložením aktív. Následne budeme porovnávať jednotlivé fondy od daných spoločností s cieľom ich analýzy. Pre zjednodušenie

zhodnotenia a lepšej prehľadnosti, výsledky práce budeme vizualizovať do obrázkov, grafov a tabuliek. V poslednej časti diplomovej práce sa zameriame na celkové zhrnutie a poskytnutie záverečného zhodnotenia.

1 Súčasný stav riešenej problematiky

1.1. Charakteristika spoločenskej zodpovednosti

Corporate Social Responsibility, čo v preklade znamená spoločenská zodpovednosť firiem znamená, že okrem prinášania úžitku a zisku pre podnik je nevyhnutné, aby výsledok práce zabezpečil prospech aj pre spoločnosť. Spoločenská zodpovednosť je uplatňovaná v takom prípade, keď podnikatelia zvažujú potreby, ale i záujmy všetkých ľudí, ktorých by mohli ich podnikateľské aktivity ovplyvniť.

Myšlienka spoločenskej zodpovednosti vznikla na základe celostného chápania podnikania, ktoré je postavené predovšetkým na vedomostiach, zručnostiach, sociálnej zrelosti, múdrosti, zodpovednosti vedúcich manažérov slúžiť ľuďom. Ak sa spoločnosť riadi podľa zásad spoločenskej zodpovednosti, v takom prípade dochádza k trvalo udržateľnému rozvoju a zároveň k uspokojeniu akcionárov svojimi výstupmi, spotrebiteľov službami a tým sa samozrejme zodpovedne stavia aj k sociálnemu a životnému prostrediu.¹

Ide o organizácie, ktoré vykonávajú svoju činnosť nad rámec minimálnych právnych požiadaviek a záväzkov. Ich hlavným záujmom je zlepšiť spoločenské potreby, kvalitu života zamestnancov, rodín a celej spoločnosti. Takýto typ organizácie sa podieľa na pozitívnych trendoch, napomáhajú k zmene podnikateľského prostredia ako celku, odlišujú sa od svojej konkurencie a v neposlednom rade sa stávajú žiadaným partnerom firiem s podobnými cieľmi.

S uplatňovaním firemnej zodpovednosti je úzko spojený pojem triple-bottom-line. Tento výraz po prvýkrát použil John Elkington v roku 1996. Autor pojmu zvažuje tri dôsledky akéhokoľvek rozhodnutia organizácie. Vyjadruje tri P:

- profit (ekonomický pilier),
- people (sociálny pilier),
- planet (environmentálny pilier).

Činnosť spoločnosti zabezpečuje naplnenie týchto jednotlivých pilierov.

Ekonomický pilier zahŕňa správne riadenie organizácie, etický kódex, bezkorupčné správanie, transparentnosť, zabezpečenie duševného vlastníctva, dobré vzťahy s investormi, dodávateľsko-odberateľské vzťahy, prospešné vzťahy so zákazníkmi a taktiež zabezpečuje kvalitu a kvantitu produktov a služieb.

¹ ZHANG. CH. *Corporate Social Responsibility and Firm Risk: Theory and Empirical Evidence*, [online]. [cit. 2020-03-7]. Dostupné na internete: <https://pubsonline.informs.org/doi/pdf/10.1287/mnsc.2018.3043>.

Sociálny pilier zahŕňa firemnú filantropiu a dobrovoľníctvo, zamestnaneckú politiku, rovnosť medzi mužmi a ženami, neakceptovanie detskej práce a ľudské práva.

Environmentálny pilier zahŕňa predovšetkým ekologickú výrobu produktov a služieb, zabezpečenie ochrany prírodných zdrojov, financie do technológií podporujúcich životné prostredie a ekologickú firemnú kultúru, ktorá predstavuje recykláciu úspor, energií a podobne.²

1.1.1. Rôzne pohľady na koncept spoločenskej zodpovednosti

Spoločenská zodpovednosť so sebou prináša niekoľko kladných argumentov, ako napríklad:

- rast vyspelých korporácií zapríčinil množstvo sociálnych problémov a nedostatkov, preto by malo byť hlavným cieľom korporátneho sveta prevziať zodpovednosť za vzniknuté deficity v spoločnosti,
- z dlhodobého hľadiska by mal byť hlavným záujmom veľkých firiem spoločenská zodpovednosť, pretože to zvýši ich možnosti na dlhodobé fungovanie spoločnosti, ako aj zníži riziko vládnych zásahov do chodu tejto organizácie,
- korporácie majú veľké množstvo voľných finančných prostriedkov a ľudského kapitálu. Z tohto dôvodu by mali venovať väčšiu pozornosť sociálnym záležitostiam, avšak na druhej strane existuje niekoľko argumentov smerujúcich proti spoločenskej zodpovednosti.

Medzi záporné argumenty patria napríklad:

- prebrať na seba morálne alebo sociálne záležitosti je ekonomicky neprípustné, pretože korporácie by sa mali predovšetkým venovať vytváraniu zisku pre akcionárov,
- korporácia nie je spôsobilá na riešenie sociálnych a morálnych záležitostí.

Medzi najväčšieho kritika spoločenskej zodpovednosti zaradujeme neoliberalného ekonóma Milтона Friedmana. Tvrdil, že spoločenská zodpovednosť nie je adekvátne pre organizácie, pretože tie by sa mali predovšetkým sústrediť na generovanie zisku a na vytváranie najlepších podmienok pre zisk v budúcnosti.

² PORVAZNÍK, Ján. *Spoločenská zodpovednosť organizácií - Corporate Social Responsibility: študijné texty*. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2008, 83 s. ISBN 978-80-225-2622-7.

Spoločenská zodpovednosť organizácií sa uskutočňuje na základe zložitej prepojenosti vzťahov, ktoré majú subjekty v danej spoločnosti. Medzi tieto subjekty patria: vlastníci, akcionári, investori, zamestnanci, spotrebitelia, odberatelia, dodávatelia, obchodní partneri, konkurencia, mimovládne organizácie a podobne.³

1.1.2. Princípy spoločensky zodpovedného správania

Spoločensky zodpovedné správanie je postavené na hlavných etických princípoch medzi ktoré patrí nestrannosť, angažovanosť a aktívna spolupráca so zainteresovanými subjektmi, udržateľnosť, nekorupčné správanie a transparentnosť.

Hlavné charakteristiky princípov spoločensky zodpovedného správania:

- univerzálnosť, predstavuje princíp, ktorý hovorí o tom, že spoločensky zodpovedné správanie je určené pre všetky typy podnikania a preto by mali platiť pre ľubovoľnú prácu a aktivity, ktoré zabezpečujú ľuďom úžitok,
- dobrovoľnosť vysvetľuje, že spoločenská zodpovednosť spoločností, by mala vznikať na dobrovoľnom základe. Firmy by mali podnikat' spôsobom, ktorý v kladnom slova zmysle prekračuje rámec legislatívnych povinností vyplývajúci z obchodných zmlúv.
- aktívna spolupráca so zainteresovanými subjektmi – stakeholders. Medzi zainteresované subjekty zaraďujeme všetky tie, ktoré môžu ovplyvniť činnosť organizácie, alebo na druhej strane sú organizáciou ovplyvňované,
- záväzok prispievať k rozvoju kvality života – vyjadruje blahobyt jedincov, ktorí žijú v spoločnosti. Poukazuje na životné podmienky ľudí, možnosti dohliadať na ich zdroje a zároveň subjektívne hodnotiť ich život.⁴

1.2. Charakteristika spoločensky zodpovedného podnikania

Spoločensky zodpovedné podnikanie je súvislý záväzok podnikov, vykonávať svoju činnosť eticky, prispievať k trvalo udržateľnému ekonomickému rozvoju, zlepšovať kvalitu života zamestnancov, ich rodín ako aj spoločnosti ako celku.

³ PORVAZNÍK, Ján. *Spoločenská zodpovednosť organizácií - Corporate Social Responsibility: študijné texty*. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2008, 83 s. ISBN 978-80-225-2622-7.

⁴ PORVAZNÍK, Ján. *Spoločenská zodpovednosť organizácií - Corporate Social Responsibility: študijné texty*. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2008, 83 s. ISBN 978-80-225-2622-7.

Spoločensky zodpovedné podnikanie je dobrovoľné integrovanie ekonomického i sociálneho blaha do každodenných podnikových aktivít a interakcií s podnikovými stakeholdermi.

Spoločensky zodpovedné podnikanie je riadenie pozitívnych vplyvov na životné prostredie, ktoré dosahuje podnik svojou činnosťou a interakciou so svojimi zamestnancami, verejnosťou, spotrebiteľmi, investormi, dodávateľmi, odberateľmi a podobne.

Hlavným cieľom spoločensky zodpovedného podnikania je sledovanie a vylepšenie procesov, ktorými podnik napomáha k zlepšeniu ekonomického prostredia. Cieľom je aj minimalizácia negatívnych dôsledkov svojej činnosti. Pod týmto pojmom rozumieme aj apelovanie na zmenu zamerania z krátkodobých cieľov na dlhodobé a z maximálneho zisku sa zamerať skôr na optimálny zisk.

Existencia spoločenskej zodpovednosti prispieva k rôznym výhodám a hlavne k zisku. Ide zväčša o nefinančné podoby, ktoré sú pre dlhodobé a kvalitné fungovanie veľmi dôležité.⁵

Podnikateľská etika je veľmi často spájaná so spoločensky zodpovedným podnikaním. Jej podstata spočíva v tom, aby sa podnikateľ správal presne podľa stanovených pravidiel etiky.

Medzi najčastejšie členenie spoločenskej zodpovednosti patrí delenie podľa Carrolla, ktoré je rozčlenené medzi štyri základné úrovne, ktoré vedú k etickému a zodpovednému správaniu.

1. Ekonomická zodpovednosť je jednou zo základnej úrovne, ktorej cieľom je maximalizovať zisk, ktorý sa považuje za základný prvok, od ktorého sú závislé všetky ostatné.
2. Právna zodpovednosť, predstavuje úroveň do ktorej patrí predovšetkým dodržiavanie pravidiel a nariadení. Právo je norma, ktorá udeľuje rozdiel medzi tým, čo je správne a nesprávne.
3. Etická zodpovednosť je úroveň postavená etickom a férovom správaní voči stakeholderom.
4. Filantropická zodpovednosť je úroveň, v ktorej organizácia alebo podnik by mali na základe svojej činnosti zlepšiť kvalitu spoločnosti a taktiež prispieť k zlepšeniu života.

⁵ ČIERNA, Helena. *Spoločensky zodpovedné podnikanie a model výnimočnosti*. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, Ekonomická fakulta v Banskej Bystrici, 2008, 102 s. Studia oeconomica, ISBN 978-80-8083-585-9.

Obrázok č. 1 Pyramída spoločenskej zodpovednosti

Zdroj: vlastné spracovanie

Obrázok č. 1, ktorý znázorňuje model spoločenskej zodpovednosti zahŕňa aj veľmi dôležitú skutočnosť a to, že nutnou podstatou účinného zákonodarného fungovania každého podniku je taktiež rozširovať aj etickú a filantropickú dimenziu.

Je to postupné upevňovanie a budovanie dôvery zainteresovaných subjektov v ich činnosti, ktoré nebude nasledovať len ekonomický zámer, ale bude efektívny z viacerých spoločenských hľadísk.⁶

1.2.1. História spoločensky zodpovedného podnikania

Spoločensky zodpovedné podnikanie sa začalo rozvíjať v päťdesiatych rokoch minulého storočia. V tomto období prenikli myšlienky zodpovedného podnikania aj do odbornej literatúry manažérov. V roku 1953 autor Howard R. Bowen vo svojej knihe s názvom *Social Responsibilities of the Businessman* definoval spoločensky zodpovedné podnikanie, ako záväzok podnikateľov usilovať sa predovšetkým o také stratégie, ktoré sú nevyhnutné z hľadiska cieľov a hodnôt spoločnosti. Autor tejto myšlienky sa považuje za prvého teoretika spoločensky zodpovedného podnikania. Podľa tohto autora spoločensky zodpovedné podnikanie nezabezpečí vyriešenie všetkých problémov sveta, ale zahŕňa veľmi dôležitú skutočnosť, ktorá musí viesť činnosť podnikateľov v budúcnosti.

Ďalšími autormi, ktorí sa zaoberali spoločensky zodpovedným podnikaním boli Keith Davis a Robert Blomstrom. V ich publikácií s názvom *Business and its Environment*

⁶ SAKÁL, P. a kol., *Logistika výkonného podniku*. Trnava: SP Synergia, 2009, 633 s. ISBN 978-80-254-5754-2.

zadefinovali spoločenskú zodpovednosť, ako záväzok jednotlivca zvážiť efekt svojich jednotlivých rozhodnutí a krokov na celkový spoločenský systém.

Na konci šesťdesiatych a sedemdesiatych rokov sa myšlienky a definície spoločensky zodpovedného podnikania zameriavali skôr na vzájomne pôsobenie medzi firmou a socioekonomickým systémom. Jedným z príkladov môže byť definícia z roku 1973, ktorá bola postavená na idey dobrého susedstva. Táto myšlienka znamená nerobiť veci, ktoré by mohli narušiť vzťahy a taktiež pomáhať riešiť problémy v susedstve.

V období osemdesiatych rokov vzniká empirický výskum zodpovedného podnikania jednotlivých organizácií. Začali vznikať koncepty, ako napríklad spoločenská výkonnosť podnikania, teória stakeholderov, verejná politika, ale taktiež aj etika podnikania. V tomto období boli veľmi dôležité dva aspekty. Prvým pohľadom bolo, že záväzky si treba osvojovať dobrovoľne. Druhým aspektom bolo, že platnosť záväzkov je všeobecná. Vyjadruje prekročenie tradičnej povinnosti voči akcionárom a vzťahuje sa predovšetkým na sociálne skupiny ako sú spotrebitelia, zamestnanci či dodávatelia.

Neskôr k definovaniu spoločensky zodpovedného podnikania prispela aj Európska únia, ktorá pokladá spoločensky zodpovedné podnikanie za základný nástroj, ktorý je potrebný na docielenie Lisabonskej stratégie.

V roku 2001 Európska komisia vydala Zelenú knihu v ktorej oficiálne zadefinovala spoločensky zodpovedné podnikanie.

V Slovenskej republike sa spoločensky zodpovednému podnikaniu venovali od polovice deväťdesiatych rokov minulého storočia mnohé mimovládne organizácie. Spoločensky zodpovedné podnikanie sa opiera o viaceré etické princípy, ako sú napríklad nestrannosť, angažovanosť, transparentnosť a aktívna spolupráca so zainteresovanými subjektmi.

Organizácia Business in the Community, ktorá má sídlo v Británii zadefinovala spoločensky zodpovedné podnikanie, ako pozitívne vplyvy na spoločnosť a životné prostredie, ktoré zabezpečuje svojimi činnosťami v spolupráci so svojimi stakeholdermi, ktorí predstavujú zamestnanci, spotrebitelia, investori, dodávatelia, ale i komunity.⁷

⁷ BUNČÁK, Michal, *Spoločensky zodpovedné podnikanie*, [online]. [cit. 2019- 01-10]. Dostupné na internete: <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/ministerstvo/spolocenska-zodpovednost/csr-nahlad-vseobec.-dobry.pdf>.

1.2.2. Výhody spoločensky zodpovednej firmy

V súčasnosti spoločensky zodpovedné podnikanie oslovuje čoraz viac firiem a spoločností. Vzniká tu priama korelácia: čím viac firiem podporuje spoločensky zodpovedné investovanie, tým sa zvyšuje dopyt po týchto firmách. Ak firmy vytvárajú zisky a pridávajú taktiež záujem o celkové fungovanie spoločnosti a životného prostredia, prispievajú tak nielen sebe, ale aj spoločnosti v ktorej pôsobia. Spoločensky zodpovedné podnikanie môže prispieť nielen k vyšším ziskom, ale aj k lepšej reputácii, produktivite a v neposlednom rade prispeje aj ku kvalite životného prostredia.

Spoločensky zodpovedné podnikanie prináša firmám niekoľko benefitov napríklad:

- a) manažovanie rizík, ktoré sa dosahuje manažovaním ľudských zdrojov, zabezpečuje kontrolu kvality výstupov, environmentálnych štandardov a pod.,
- b) nárast ziskov, ktoré sa dosahuje v dôsledku toho, že spotrebitelia čoraz viac podporujú firmy, ktoré sú zapojené do spoločensky zodpovedného podnikania,
- c) znižovanie nákladov dosahuje firma, ktorá efektívne využíva zdroje a smeruje tak k úspore energií a materiálov,
- d) podpora inovácií spolu s inovatívnymi postupmi, riešeniami a myslením napomáhajú k zintenzívneniu konkurencieschopnosti firmy,
- e) udržiavaním legitimacy sa firma zapojená do spoločensky zodpovedného podnikania stáva súčasťou určitého spoločenstva, ktoré sa skladá z množstva skupín stakeholderov a firma si zvyšuje reputáciu a môže od stakeholderov nadobudnúť oprávnenie pôsobiť v určitom segmente trhu,
- f) budovaním dôvery a značky napomáha k narastajúcej hodnote značky, trhových podmienok či lojality,
- g) lepší manažment ľudských zdrojov podporuje zlepšenie prístupu k odmeňovaniu, harmonizácií pracovného a súkromného času, kariérnemu rastu, vzdelávaniu a pod., čím sa znižuje fluktuácia a zvyšuje sa produktivita celkovej práce,
- h) zvýšená príťažlivosť pre investorov, vzniká podporovaním spoločensky zodpovedného podnikania, pretože pre investorov zaručuje kombináciu bezpečnosti a dlhodobej udržateľnosti.⁸

⁸ *Spoločensky zodpovedné podnikanie: prehľad základných princípov a príkladov*. Bratislava: Nadácia Integra, [2005], 112 s.

1.2.3. Nevýhody spoločensky zodpovednej firmy

Medzi hlavné nevýhody spoločensky zodpovedného podnikania zaraďujeme:

- a) nadobudnutie spoločensky zodpovedného podnikania do firemnej stratégie je veľmi nákladnou vstupnou investíciou,
- b) uplatnenie nových pracovných a manažérskych postupov môže zapríčiniť nepriaznivý vplyv na produktivitu práce,
- c) problémy s uvedením do praxe, v dôsledku ktorého majú firmy neschopnosť zorientovať sa v jeho problematike a tým zaviesť spoločenskú zodpovednosť do praxe,
- d) firmy môžu mať problém s nájdením vhodných dôveryhodných alebo primeraných partnerov s ktorými by mohli kooperovať,
- e) zložité normy a zákonníky môžu vyvolať konflikt priorít pri vykonávaní spoločensky zodpovedného podnikania,
- f) slabá podpora inštitúcií, verejnej správy, nízka úroveň mimovládneho sektora, môžu byť tiež dôsledkom neúspešného uvedenia princípov spoločensky zodpovedného podnikania do obehu.⁹

1.2.4. Model ZET

Model ZET je nástroj, ktorý je postavený na základe dobrovoľnosti. Charakteristická je pre neho efektívnosť, upozorňuje na záväzky manažmentu implementovať spoločenskú zodpovednosť do organizácie od strategickej úrovne až po operatívne aktivity. Posudzuje činnosti organizácií, ktoré sa orientujú na udržateľný rozvoj, etiku, transparentnosť, podieľajú sa na rozvoji komunity a zaoberajú sa aj zlepšením životného prostredia.

Základ modelu ZET pochádza z modelu výnimočnosti EFQM, modelu CAF, normy STN ISO 26000, sústavy ukazovateľov Sustainability Reporting Guidelines (GRI4), ktoré boli vytvorené organizáciou Global Reportin Initiative.

Názov modelu vznikol na základe prvotných písmen Z – zodpovednosť, E – efektívnosť a T – transparentnosť.

Zodpovednosť predstavuje znášanie následkov voči naplneniu všetkých podstatných požiadaviek voči všetkým zúčastneným stranám, ako sú stakeholders, zamestnanci, obyvatelia, zákazníci, akcionári, partneri, dodávatelia, štát, komunita a iné.

⁹ *Spoločensky zodpovedné podnikanie: prehľad základných princípov a príkladov*. Bratislava: Nadácia Integra, [2005], 112 s.

Medzi najdôležitejší aspekt spomedzi uvedených troch faktorov patrí efektívnosť. Efektívnosť vplyva na konkurencieschopnosť, ako aj na uplatnenie sa na trhu. Na základe pomoci Plan – Do – Check – Act (PDCA) cyklu sa tvoria vynikajúce predpoklady pre účinné manažérstvo.

S transparentnosťou vo veľkej miere súvisí aj udržateľný rozvoj, etika, filantropia, kontakt s médiami, symetrickosť informácií a podobne.

Medzi hlavné ciele vytvorenia modelu ZET patrí:

- zintenzívniť vedomie o spoločensky zodpovednom podnikaní a taktiež týmto krokom zvýšiť aj počet organizácií, ktoré budú túto zodpovednosť uplatňovať,
- zabezpečiť komplexný náhľad na spoločensky zodpovedné podnikanie organizácií,
- nadobudnúť obraz o organizácií a o jej strategickom riadení a nápadoch na ďalšie zlepšovanie,
- pravidelné hodnotenie spoločenskej zodpovednosti a report,
- obojstranné porovnávanie jednotlivých organizácií, ktoré je založené buď na dobrovoľnej báze alebo na základe Národnej ceny Slovenskej republiky za spoločenskú zodpovednosť.

Organizácie, ktoré zaraďujú spoločenskú zodpovednosť do svojho podnikania, môžu prostredníctvom modelu ZET využívať:

- postupnú implementáciu spoločenskej zodpovednosti do organizácie,
- analýzu aktuálneho stavu a predikciu budúceho stavu,
- porovnávanie s ostatnými organizáciami a nadobudnutie praxe,
- zvýšenie konkurencieschopnosti a postavenia na trhu.

Organizácie, ktoré uplatňujú spoločenskú zodpovednosť dlhšie, model ZET im ponúka:

- analýzu dosiahnutého stupňa spoločenskej zodpovednosti,
- report spoločenskej zodpovednosti,
- možnosť porovnávať sa s top organizáciami,
- nadobudnutie odporúčaní na ďalšie zlepšenie,
- posilnenie konkurencieschopnosti a vnímania, ako aj postavenie danej organizácie na trhu.

1.2.5. Štruktúra Modelu ZET

Úplným základom Modelu ZET je organizácia spoločenskej zodpovednosti v danej spoločnosti. Je to záväzok manažmentu, ktorý sa vzťahuje na zmenu plánovania, myslenia zamestnancov, ako aj celej kultúry spoločnosti.

Model je založený na princípe Tripe-bottom line, čím poskytuje celkový pohľad na spoločenskú zodpovednosť v danej organizácii. Predstavuje komplexný náhľad a prístup k pochopeniu spoločenskej zodpovednosti, ktorá je z časti iniciatívna vo všetkých jej okruhoch. Poskytuje organizáciám zanalyzovať ich silné stránky a zároveň poskytuje podnety na ich zlepšovanie. Medzi základné oblasti, ktoré tvoria Model ZET patrí: Manažérstvo spoločenskej zodpovednosti, Ekonomika, Životné prostredie a Sociálna oblasť.

Prvou oblasťou Manažérstvo spoločenskej zodpovednosti poskytuje organizácii nasledujúce odporúčania a riešenia:

- vízia, úlohy, úžitok a stratégie na zlepšenie spoločenskej zodpovednosti,
- zodpovednosť manažmentu za možné následky,
- motivácia zamestnancov k morálnemu a transparentnému správaniu,
- poverenie osôb za koordináciu spoločenského správania a zodpovednosti,
- propagácia a navyšovanie povedomia a informácií o spoločenskej zodpovednosti,
- sledovanie výstupov,
- poskytovanie pravidelných informácií v oblasti spoločenskej zodpovednosti,
- uvedenie zainteresovaných subjektov v spoločenskej zodpovednosti,
- spôsob motivácie a podpory zúčastnených skupín v rámci spoločenskej zodpovednosti.

Druhým dôležitým kritériom v rámci Modelu ZET je Ekonomika, ktorá zabezpečuje tok kapitálu medzi zúčastnenými stranami. Finančná situácia nepredstavuje základné kritérium ekonomiky. Podstata spočíva v tom, aký bude ekonomický dopad a vplyv na hospodársky systém na miestnej, národnej a globálnej úrovni. Ekonomika poskytuje nasledovné odporúčania:

- vykazovanie ekonomickej výkonnosti, ako aj sledovanie štruktúry a ukazovateľov ekonomickej výkonnosti danej organizácie,
- racionálne vedenie finančných zdrojov,
- tvorba nekorupčnej politiky a tvorba systému, ktorý nepodporuje korupciu,

- uskutočňovanie vzdelávania zamestnancov v oblasti korupcie,
- uprednostňovanie etického, sociálneho správania v oblasti nákupu, distribúcie a uzatvárania zmlúv,
- sledovanie spokojnosti zákazníkov a zlepšovanie vzťahu s dodávateľmi, vlastníkmi, akcionármi a investormi,
- získavania dodatočného kapitálu prostredníctvom dotácií, subvencií, úverov a pod.

Tretie kritérium Životné prostredie sa orientuje na prírodné systémy a ekosystémy.

Prináša nasledovné odporúčania:

- vplyv aktivity organizácie na environmentálne prostredie,
- pravidelné monitorovanie vplyvov na životné prostredie,
- celkové množstvo vyprodukovaného odpadu a množstvo recyklácie,
- vložené prostriedky na redukciu odpadu,
- projekty na znižovanie energetickej náročnosti a pod.,
- podporovanie projektov a výskumov na zlepšenie životného prostredia.

Štvrtým kritériom Modlu ZET je Sociálna oblasť, ktorá vyjadruje vplyv danej organizácie na spoločnosť v ktorej účinkuje. Poskytuje nasledujúce odporúčania:

- rozvoj a neustále vzdelávanie zamestnancov,
- kariérny rast,
- kladný prístup k antidiskriminačnému prístupu zamestnancov,
- tvorba lojality, angažovanosti a spokojnosti zamestnancov,
- vytváranie vhodného pracovného prostredia,
- uskutočňovanie opatrení pre zdravie zamestnancov,
- work life balance – rovnomerný pomer medzi pracovným časom a osobným životom zamestnancov a pod.¹⁰

1.3. Spoločenská zodpovednosť v rámci Európskej únie

Európska únia patrí k najvýznamnejším medzinárodným hráčom, ktorý sa podieľa na podpore spoločensky zodpovedného podnikania. Európska únia už od začiatku

¹⁰ ÚRAD PRE NORMALIZÁCIU, METROLÓGIU A SKÚŠOBNÍCTVO SR. *Model ZET-Metodická príručka*, [online]. [cit. 2020-03-07]. Dostupné na internete: https://www.unms.sk/swift_data/source/2017/kvalita/model_zet/Model%20ZET_verzia%20%20-%20FINAL.pdf.

deväťdesiatych rokov podporovala výmenu medzi jednotlivými sektormi, ako aj otvorenú ekonomiku.

Aktivity jednotlivých spoločností vplyvajú na každodenný život ľudí v Európskej únii i v rámci celého sveta. Hlavný vplyv majú ponúkané produkty a služby, ale na druhej strane značný dosah majú aj pracovné miesta, príležitosti, pracovné podmienky, ľudské práva, zdravie, environmentálne prostredie, inovácie, technológie, vzdelávanie a iné.

Na základe týchto dôvodov obyvatelia EÚ očakávajú od spoločností, že sú si vedomé svojich kladných a záporných vplyvov na spoločnosť a environmentálne prostredie. V súčasnosti je veľmi dôležité predchádzať a zmiernovať negatívne účinky. Dosahovanie tejto povinnosti nazývame pojmom spoločenská zodpovednosť podnikov (CSR), alebo zodpovedné obchodné správanie (RBC).

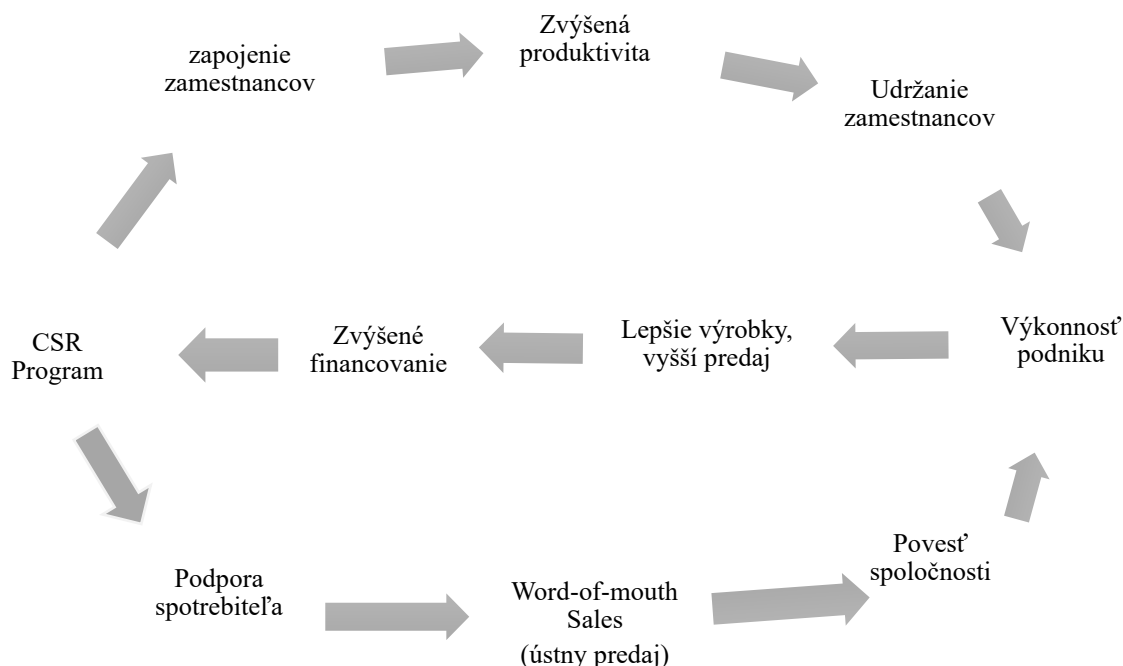
Európska únia spolu s verejnými podnikmi sú veľmi užitočné pri posilňovaní a povzbudzovaní firiem a podnikov, aby svoje činnosti vykonávali spoločensky zodpovedne. V posledných rokoch boli zavedené opatrenia na zlepšenie a podporu spoločensky zodpovedného podnikania a zodpovedného obchodného správania. Implementovali sa hlavné zásady OSN v rámci podnikania a ľudských práv UNGP a taktiež bol zavedený program OSN do roku 2030 pre trvalo udržateľný rozvoj.

Komisia zdefinovala SZP ako zodpovednosť podnikov za ich vplyv na spoločnosť. Spoločnosti môžu byť spoločensky zodpovedné za jednotlivé oblasti, ako napríklad integrácia sociálnych, environmentálnych, etických, spotrebiteľských a ľudských práv do ich obchodnej stratégie a jednotlivých operácií.

Spoločenská zodpovednosť je pre podniky veľmi dôležitá, pretože firmy, ktoré uplatňujú CSR a RBC im umožňuje jednoduchšie riadenie rizika, úspor z nákladov, prístup ku kapitálu, vzťahov so spotrebiteľmi, riadenie ľudských zdrojov, udržateľnosť operácií, schopnosť inovácií a zisku.

CSR okrem podnikov prináša výhody aj pre hospodárstvo EÚ. Spoločensky zodpovedné podnikanie a obchodné správanie navyšujú udržateľnosť a inovatívnosť, ktoré prispievajú k trvalo udržateľnému hospodárstvu.

Spoločenská zodpovednosť prináša výhody aj pre spoločnosť, a to v podobe súdržnejšej spoločnosti, na ktorej môžeme vybudovať udržateľný ekonomický systém.

Obrázok č. 2 CSR Model – Corporate Social Responsibility Model

Zdroj: vlastné spracovanie

1.3.1. Zodpovedné obchodné správanie – RBC

Zodpovedné obchodné správanie predstavuje alternatívny pojem, ktorý zaviedla OECD v kooperácii s podnikmi, odborovými zväzmi a mimovládnyimi organizáciami. OECD zadefinovala RBC, ako kvalitný príspevok k hospodárskemu, environmentálnemu a sociálnemu progresu. Cieľom je dospieť k trvalo udržateľnému rozvoju a obmedziť nepriaznivé vplyvy na priame a nepriame operácie, výrobky a služby podniku alebo firmy.

Obchodné a ľudské práva sú veľmi dôležitým aspektom CSR a RBC. Hlavné zásady OSN v rámci podnikania a ľudských práv sú zamerané na spoločnosti a vlády, ktoré majú zabrániť podnikom vykonávať svojou činnosťou negatívne vplyvy na ľudské práva. Zásady boli schválené Radou OSN pre ľudské práva už v roku 2011, ktoré obsahujú, že obchodné podniky sú špecializovanými orgánmi, od ktorých sa vyžaduje uplatňovanie všetkých platných zákonov a taktiež dodržiavanie ľudských práv.¹¹

Zodpovedné obchodné konanie znamená dodržiavanie zákonov, medzi ktoré patrí dodržiavanie ľudských práv, ochrana životného prostredia, pracovnoprávných vzťahov, finančnej zodpovednosti a to aj v prípade, ak sú tieto práva presadzované nedostatočne.

¹¹ https://ec.europa.eu/growth/industry/corporate-social-responsibility_sk.

RBC dokážu najlepšie a najúčinnnejšie podporovať spoločnosti, keď vlády účinne plnia svoje charakteristické úlohy. Je potrebné, aby vlády poskytovali právne prostredie pre zodpovedné podniky, ktoré im tak umožňujú vytvárať predpisy, a tak s väčšou pravdepodobnosťou si budú udržiavať a dokázať prilákať vysokokvalitných investorov. Taktiež spoločnosti, ktoré uskutočňujú štandardy RBC, prinesú viac pozitív a výhod pre zamestnancov, zákazníkov a spoločnosti, v ktorých pôsobia. Úlohy vlády, podnikania ale aj spoločnosti sú vzájomne závislé.

Vlády by mali podporovať iniciatívu RBC tromi základnými spôsobmi. Prvým spôsobom je stanovenie jasných celkových politických rámcov. Druhým spôsobom je kombinovanie verejných zdrojov s podnikovými a inými aktérmi s cieľom využiť doplnkové zručnosti a zdroje. Tretí spôsob obsahuje prejavenie verejnej politickej podpory s konkrétnym druhom postupov RBC na trhu alebo konkrétnym spoločnostiam.¹²

1.3.2. Medzinárodné hnutia spoločensky zodpovedných podnikov

Začiatok svetového hnutia bolo asi pred tridsiatimi rokmi v Spojených štátoch a vo Veľkej Británii. V tomto období si členovia vedúcich postavení uvedomovali potrebu zmeny z krátkodobých cieľov na dlhodobé ciele a taktiež nadobudnutie zmeny z maximálneho na optimálny zisk. Takéto zmeny spôsobili nové poznatky a vedomosti o trvalo udržateľnom rozvoji. Cieľom pre podniky bolo uskutočnenie týchto zmien, ktoré ak by neuskutočnili, mohli by poškodiť budúcnosť podnikania.

Základom hnutia v súčasnosti je Organizácia spojených národov, ktorá v roku 2000 vyhlásila iniciatívu Global Compact, ktorá zdržuje mimovládne organizácie, zástupcov firiem, ale aj iné medzinárodné organizácie.

Medzi ďalšiu dôležitú organizáciu patrí Organization for Economic Cooperation and Development (OECD), ktorá v roku 2000 vydala pravidlá, ktorých súčasťou je niekoľko odporúčaní od vlády zameraných na spoločensky zodpovedné podnikanie.

V roku 1996 vznikla organizácia s názvom CSR Europe, ktorá sa zaoberá poradenstvom a vzdelávaním v rámci spoločenskej zodpovednosti.

Lisabonský summit predstavuje ďalší významný prínos v oblasti spoločensky zodpovedného podnikania. Cieľom Lisabonského summitu bolo do roku 2010 vytvoriť z Európskej únie najkonkurencieschopnejšiu a poznatkovo najviac orientovanú ekonomiku na svete, ktorá by bolo schopná trvalo udržateľného rozvoja.

¹² <https://www.oecd.org/investment/toolkit/policyareas/responsiblebusinessconduct/>.

Rok 2001 bol významný tým, že Európska komisia vydala Zelenú knihu, ktorej cieľom bolo propagovať spoločensky zodpovedné investovanie nielen na európskej, ale i na svetovej úrovni. Okrem toho v roku 2001 Európska únia uskutočnila pätnásť konferencií CSR Business Marathon.

Rok 2002 priniesol založenie Multistakeholder Forum, ktoré združuje zástupcov zamestnávateľov, podnikateľov, mimovládnych organizácií a odborov, ktorých cieľom je zviditeľniť spoločenskú zodpovednosť.

K najvýznamnejším medzinárodným organizáciám patrí World Business Council for Sustainable Development, ktorá je súčtom 170 medzinárodných spoločností, ktorých cieľom je trvalo udržateľný rozvoj.

International Business Leaders Forum patrí taktiež k najvýznamnejším medzinárodným organizáciám, ktorá je zameraná na vzdelávanie. Cieľom je zviditeľniť spoločensky zodpovedné podnikanie a neposlednom rade zabezpečiť aj rozvoj environmentálnej a ekonomickej oblasti.

Business in the Community je britskou organizáciou, ktorá zastrešuje spoločenstvo viac ako 700 firiem. Tak ako predchádzajúce organizácie aj cieľom BITS je zvýšiť povedomie o spoločenskej zodpovednosti firiem. Táto organizácia je najviac zaujímavá práve tým, že členovia poskytujú prísľub o dlhodobom zlepšovaní vplyvu firiem na spoločnosť v troch dôležitých oblastiach. Prvú oblasť tvorí vyhodnocovanie a integrovanie princípov zodpovedného podnikania do svojej celkovej firemnej stratégie. Do druhej oblasti patrí vzájomná spolupráca podporovať nezvýhodnené triedy. Tretia oblasť je tvorená výmenou informácií, skúseností a poznatkov zameraných na inšpirovanie, inovatívnosť vo vedení ostatných firiem a podnikov.¹³

1.4. Subjekty v spoločensky zodpovednom podnikaní

Pri uplatňovaní spoločenskej zodpovednosti je potrebné, aby každá spoločnosť, alebo organizácia bola schopná pomenovať, rozlíšiť a identifikovať svojich partnerov pri podnikaní stakeholderov. Je nevyhnutné zapájať postavenie stakeholderov voči nám a to tak, aby mali vplyv na nás, určité očakávania od nás a taktiež je nevyhnutné vedieť, ktorí z nich sú pre nás kľúčoví a prečo.

¹³ *Spoločensky zodpovedné podnikanie: prehľad základných princípov a príkladov*. Bratislava: Nadácia Integra, [2005], 112 s.

Subjekty spoločensky zodpovedného podnikania môžeme rozdeliť na dve základné skupiny stakeholderov:

- interných stakeholderov – zamestnanci, majitelia, investori a akcionári,
- externých stakeholderov – zákazníci, dodávatelia a ďalší obchodní partneri, verejná správa, verejno-práve inštitúcie, neziskové organizácie.

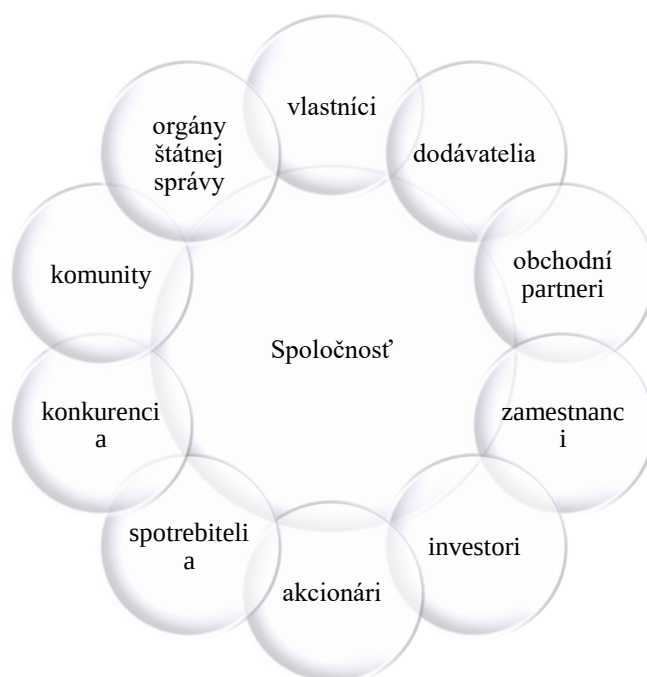
Rozlišujeme aj ďalšie rozdelenia stakeholderov na:

- organizačných – zamestnanci, zákazníci, akcionári, dodávatelia, veritelia,
- komunity – obyvatelia a záujmové skupiny v lokalite organizácie,
- regulačné orgány,
- masmediálni stakeholderi.

Podľa dôležitosti môžeme deliť stakeholderov na:

- primárnych stakeholderov,
 - o vlastníci, investori,
 - o zamestnanci,
 - o zákazníci – súčasní a potenciálni,
 - o obchodní partneri – dodávatelia,
 - o miestna komunita,
 - o neziskové organizácie,
- sekundárnych stakeholdov,
 - o verejnosť,
 - o štátne inštitúcie a samosprávne orgány,
 - o lobistické a iné nátlakové skupiny,
 - o konkurenti,
 - o média,
 - o občianske a podnikateľské združenia.¹⁴

¹⁴ PORVAZNÍK, Ján. *Spoločenská zodpovednosť organizácií - Corporate Social Responsibility: študijné texty*. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2008, 83 s. ISBN 978-80-225-2622-7.

Obrázok č. 3 Zainteresované subjekty spoločensky zodpovedného podnikania

Zdroj: vlastné spracovanie

Základnou funkciou, ktorú má organizácia v spoločensky zodpovednom podnikaní je zodpovednosť a spojitosť so zúčastnenými jednotlivcami a tými sú zákazníci, zamestnanci, konkurencia, verejnosť, vláda a podobne.

V súvislosti so zodpovednosťou voči zákazníkovi je nevyhnutné, aby spotrebiteľ dostal príslušnú hodnotu za svoje peniaze, pričom očakáva naplnenie svojich racionálnych očakávaní. Jeho právo spočíva aj v informovaní ohľadom špecifikácie výrobku.

Zodpovednosť voči zamestnancom spočíva v rovnomernom a spravodlivom zaobchádzaní. Záväzkom spoločnosti je poskytnúť svojim zamestnancom služby s primeraným ohľadom na slušnosť, spravodlivosť a súkromné práva, ktoré môžu využívať.

Vzťahy medzi konkurenciou by mali fungovať predovšetkým na základe pravidiel. Je nevyhnutné, aby sa rešpektovali vzťahy medzi jednotlivými organizáciami. Nemalo by dochádzať k zamestnávaniu zamestnancov z konkurenčných spoločností, len z dôvodu získavania dôveryhodných informácií, ktoré by mohli ovplyvniť podnikanie konkurenta.

Zo zodpovednosti voči verejnosti vyplýva, že spoločnosť svojou činnosťou zodpovedá potrebám spoločenstva v ktorom sa nachádza. Je nevyhnutné, aby koordinovala rozhodnutia, ktoré vplývajú na verejnosť ako celok. Táto zodpovednosť by mala viesť k zlepšeniu sociálneho a kultúrneho života určitej komunity v ktorej sa spoločnosť nachádza. Je niekoľko dôvodov, aby organizácia pôsobila v danej lokalite a to napríklad

z dôvodu kvalifikovanej pracovnej sily, goodwillu, kooperačných väzieb, ale aj z dôvodu znalosti jednotlivých požiadaviek obyvateľstva.

Medzi hlavnú zodpovednosť patrí niest' následky za životné prostredie. Prospešné environmentálne riadenie si vynucuje akceptovanie noriem nad rámec, ktorý je stanovený zákonom.¹⁵

1.5. Spoločensky zodpovedné investovanie

Počas uplynulého desaťročia mnoho dlhodobých inštitucionálnych investorov začlenilo do svojich portfólií úvahy týkajúce sa životného prostredia, sociálnych vecí a riadenia (ESG).

Na základe preštudovanej štúdie môžeme uviesť, že integrácia kritérií ESG do pasívnych stratégií vo všeobecnosti zlepšila výkonnosť prispôbenú rizikám.

V súčasnosti je spoločensky zodpovedné investovanie veľmi dôležité. Pre mnoho investorov už nie je základným cieľom zisk, ale častokrát sa zameriavajú aj na iné kritéria. Pri výbere vhodnej investície sa pozerajú hlavne na to, ako firmy zaobchádzajú so zamestnancami, akí majú postoj k prírode alebo spoločnosti. Taktiež medzi hlavný aspekt na ktorý prihliadajú investori sú aj produkty, ktoré daná spoločnosť produkuje. Dôležité je či nie sú zdraviu škodlivé, ale aj či s ich výrobou nevzniká množstvo odpadu, ktoré znečisťuje životné prostredie.

ESG je skratka, ktorá charakterizuje spoločensky zodpovedné investovanie. Písmená charakterizujú tri základné faktory. E – životné prostredie, S – sociálne hľadisko a G – riadenie spoločnosti. Tieto kritéria sú veľmi dôležité, pretože vyjadrujú, ako je podnik efektívny pri riadení a zverejňovaní nefinančných kritérií, ktoré sú významné z dlhodobého hľadiska.

Kritériá ESG napomáhajú investičným spoločnostiam a hedgeovým fondom pri výbere spoločnosti do ktorej by chceli investovať. Výhodou je aj výber spoločností, ktoré majú nižšie finančné riziko.

Investori používajú údaje ESG na riadenie svojich investícií, ktoré sú základom pre uskutočnenie ich cieľov, ako je vytváranie portfólia, riadenie rizika, výber cenných papierov, alokácia aktív a iné.¹⁶

¹⁵ ČIERNA, Helena. *Spoločensky zodpovedné podnikanie a model výnimočnosti*. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, Ekonomická fakulta v Banskej Bystrici, 2008, 102 s. Studia oeconomica, 35. ISBN 978-80-8083-585-9.

¹⁶ PEDERSEN, L. *Responsible Investing: The ESG-Efficient Frontier*, , [online]. [cit. 2019- 11-20]. Dostupné na internete: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3466417>.

Spoločensky zodpovedné investovanie je tiež známe pod názvom sociálne investovanie a predstavuje investíciu, ktorá sa považuje za spoločensky zodpovednú vzhľadom na povahu podnikania, ktoré daná spoločnosť alebo organizácia vykonáva. Medzi sociálne zodpovedné investície patria také pri ktorých investujeme do spoločností s dobrou sociálnou hodnotou alebo prostredníctvom spoločensky uvedomelého podielového fondu, či fondu obchodovaného na burze (ETF).

Spoločensky zodpovedné investovanie obsahuje dva základné ciele a to je sociálny dosah a finančný profit. Avšak oba tieto ciele nemusia vždy so sebou spolu pôsobiť. Investícia, ktorá sa považuje za spoločensky zodpovednú nemusí znamenať aj to, že investorovi poskytne dobrú návratnosť a na druhej strane príslub dobrej návratnosti nie je zárukou toho, že povaha zúčastnenej spoločnosti je aj sociálne orientovaná. Úlohou investora je preto posudzovať finančný výhľad investície a zároveň by malo byť jeho cieľom odhadnúť aj jej sociálnu hodnotu.¹⁷

Sociálne zodpovedné investovanie je definované aj ako etické a ekologické investovanie. Vyjadruje obmedzenie preferencií spoločností, ktoré negatívne vplyvajú na životné prostredie a jeho obyvateľov. Do negatívne vplyvujúcich spoločností zaraďujeme napríklad firmy, ktoré sa zameriavajú na výrobu alkoholu, tabaku, hazardných hier, zbraní alebo na svoju výrobu zneužívajú detskú prácu. Do pozitívne ovplyvňujúcich spoločností zaraďujeme tie, ktoré majú kladný vplyv na spoločnosť, environmentálnu udržateľnosť a sociálnu spravodlivosť. Takéto spoločnosti tiež rešpektujú životné prostredie, spravodlivo zaobchádzajú so svojimi zamestnancami a dodávateľmi a presadzujú etické politiky. Investori sa taktiež domnievajú, že spoločnosti, ktoré podporujú dobré občianstvo môžu prinášať vyššie výnosy ako tie, ktoré spoločensky zodpovedné investovanie nepreferujú.¹⁸

Etické investície môžeme členiť podľa cieľových skupín investorov. Rozlišuje tri základné kategórie.

Environmentálne orientované investície – patria sem tmavozelené fondy (dark green) sú vyhradené výlučne na obnoviteľné zdroje energie. Na druhej strane rozlišujeme „klasické“ zelené fondy, ktoré investujú predovšetkým do environmentálnych technológií a výlučne odmietajú investície do podnikov, ktoré majú nepriaznivý vplyv na životné prostredie. Patrí sem napríklad jadrový a ťažobný priemysel. Tretia, environmentálne

¹⁷ JAMES, CH. *What is a socially responsible investment*, [online]. [cit. 2019- 11-20]. Dostupné na internete: <https://www.investopedia.com/terms/s/sri.asp>.

¹⁸ SMITH, L. *Socially Responsible Investing Defined*, , [online]. [cit. 2019- 11-20]. Dostupné na internete: <https://smartasset.com/investing/what-is-socially-responsible-investing>.

orientovaná investícia sa nazýva svetlozelené fondy, ktorá je špecifická miernou formou striktných kritérií na rozdiel od tmavozelených investícií.

Sociálne a morálne orientované investície, predstavujú také investície, ktoré zamietajú spoločnosti, ktoré využívajú prácu znevýhodnenej populácie. Zaradujeme sem napríklad deti a väzňov. Zákaz investovania je určený aj pre podniky, ktoré sa zaoberajú výrobou zbraní. So sociálne a morálne orientovanými investíciami úzko súvisí proces etizácie. Tento proces vyjadruje činnosť podnikov, ktorá spočíva v zavádzaní etiky do svojej korporátnej politiky.

Vytvorenie fondov, ktoré podporujú spoločensky zodpovedné investície spočíval predovšetkým v podpore projektov a organizácií, ktorých cieľom bolo zlepšenie alebo odstránenie globálnych problémov a tiež problémov v celej spoločnosti.

Eticky alebo sociálne zodpovedné investície sú jednou z najrýchlejšie rastúcich oblastí financovania.

Etické investovanie je investičnou stratégiou, ktorá preferuje korporátne praktiky. Cieľom okrem zisku je aj environmentálny, sociálny, spoločenský a morálny profit.

Prístupy k vytváraniu hodnoty portfóliovej spoločnosti prostredníctvom zodpovedných investícií	
Zníženie nákladov a záväzkov:	Zvýšenie výnosov:
- zníženie potenciálnych záväzkov, napríklad tých, ktoré vyplývajú zo znečistenia životného prostredia,	- identifikácia nových trvalo udržateľných investícií,
- zvýšenie angažovanosti a tým aj produktivity pracovnej sily,	- udržanie trvalo udržateľných investícií,
- využívanie zdrojov.	- získanie nových zákazníkov/klientov v dôsledku lepšieho imidžu spoločnosti.

Tabuľka č. 1 Prístupy k vytváraniu hodnoty portfóliovej spoločnosti prostredníctvom zodpovedných investícií

Zdroj: vlastné spracovanie podľa www.unpri.org

1.5.1. Korporátne udržateľnosť

V predchádzajúcej kapitole sme si objasnili spoločensky zodpovedné investovanie, ktoré veľmi úzko súvisí s pojmom korporátne udržateľnosť. Korporátne udržateľnosť predstavuje prístupy organizácií a spoločností, ktoré dohliadajú na činnosť podniku. Aktivita

podniku, ktorá predstavuje výrobu, distribúciu, predaj, prístup k zamestnancom a iné musí byť v súlade s princípom UN Global Compact.

UN Global Compact predstavuje iniciatívu Organizácie Spojených národov, ktorá sa koncentruje na implementáciu spoločensky zodpovedných podnikov a spoločností vo svete. UN Global Compact je tvorený desiatimi princípmi.

V stručnosti to znamená, že podniky, ktoré sa odhodlali vykonávať svoju aktivitu na základe korporátnej udržateľnosti, prijali tak do svojho podnikového zákonníka niekoľko zásadných pravidiel, ktoré prihliadajú predovšetkým na zachovávanie ľudských práv, tvorbu kvalitného a zdravého pracovného prostredia, elimináciu dopadov na životné prostredie a taktiež sa aktívne snažia o odstránenie korupčnej aktivity. Podniky, ktoré vykonávajú svoju činnosť na základe týchto princípov nazývame aj spoločensky zodpovedné.

Spoločensky zodpovedné investície sa môžu realizovať v jednotlivých spoločnostiach alebo na základe spoločensky uvedomelého podielového fondu či fondu obchodovaného na burze (ETF).

Spoločnosti ako S&P Dow Jones Indices a RobecoSAM tvoria komplex indexov, ktoré obsahujú názvy spoločensky zodpovedných podnikov. Medzi takéto indexy patria napríklad DJSI World, DJSI Europe a DJSI Emerging Markets.¹⁹

1.5.2. Sociálne zodpovedné investičné fondy

Sociálne zodpovedné investičné fondy (SRIF) sú nástroje kolektívneho investovania. Ich portfólio je tvorené z aktív, ktoré spĺňajú environmentálne, sociálne a správne kritériá (ESG). Kritéria ESG prispievajú k prijímaniu lepšie informovaných investičných rozhodnutí. Zohľadňujú finančné kritériá.

Fondy SRI vylučujú zo svojich portfólií sektory, ktoré nedodržiavajú základné kritériá oprávnenosti na sociálnu zodpovednosť, príkladom môže byť tabakový a zbrojársky priemysel.

Portfólio fondov SRI najčastejšie zahŕňa spoločnosti alebo vlády s najlepšou environmentálnou, sociálnou a vládnu úroveň.

Ako všetky fondy, tak aj sociálne zodpovedné investičné fondy sa snažia o maximalizáciu strednodobých a dlhodobých výnosov. Aktíva, ktoré spĺňajú aspoň niektoré kritéria ESG, pravdepodobne nadobudnú vyššie výnosy a na druhej strane zároveň môžu znížiť riziko portfólia. Ide predovšetkým o dobre spravované spoločnosti so silnou politikou

¹⁹ *The Ten Principles of the UN Global Compact*, Dostupné na internete: <http://https://www.unglobalcompact.org/what-is-gc/mission/principles>.

správy a riadenia, ktoré je zosúladené s akcionármi, ktorí sa svojou aktivitou starajú o životné prostredie a minimalizujú regulačné, súdne a reputačné riziká. Ich cieľom je vytvoriť dlhodobú hodnotu.²⁰

1.5.3. Investičné stratégie

Tvorba investičnej stratégie je základným a prvým krokom v rámci celkového investičného procesu vlastníka aktív. Majitelia aktív by si mali vytvárať presnú investičnú stratégiu zohľadňujúcu dlhodobé trendy, ktoré ovplyvňujú ich portfóliá. Rozlišujeme mnoho investičných stratégií.

Investičné stratégie na kapitálových trhoch – hlavným cieľom investorov je dosiahnutie zisku. Okrem hlavného cieľa zisku, sa investori prizerať aj na spoločenské benefity, ktoré chcú navyšovať. Rozdiel medzi udržateľnou a neudržateľnou firmou je v tom, že kapitál pri udržateľnej spoločnosti je ťahaný smerom nadol a pri neudržateľnej spoločnosti je kapitál tlačенý smerom nahor. Pri tejto investičnej stratégii budúci vývoj a rozvoj závisí od prístupu daného investora ku kapitálu.

Negative screening – predstavuje vylúčenie spoločností, ktoré nespĺňajú určené vopred stanovené sociálne alebo environmentálne kritériá. Napríklad môže ísť o podielové fondy, ktoré vylučujú spoločnosti zapojené do výroby alkoholických nápojov, tabakových výrobkov alebo hazardných hier. Okrem spomínaných spoločností, môže ísť aj o firmy, ktoré sa zaoberajú výrobou zbraní, jadrovej energie, ale patria sem aj spoločnosti, ktoré na výrobu svojich výrobkov využívajú detskú prácu. Negatívny skrining môže znamenať pre investorov prvý krok k udržateľnému investovaniu.²¹

Divestment – predstavuje odpredaj, je to proces predaja dcérskych aktív, investícií alebo divízií s cieľom maximalizovať hodnotu svojej materskej spoločnosti. Označuje sa ako odpredaj, čo predstavuje opak investície. Odpredaj sa uskutočňuje v takom prípade, keď dcérske aktívum alebo divízia nespĺňajú očakávania. Táto investičná metóda sa uskutočňuje, keď spoločnosť chce splniť svoje finančné, sociálne alebo politické ciele. Odpredaj môže byť spôsobený buď stratégiou podnikovej optimalizácie, alebo taktiež môže byť poháňaný vonkajšími okolnosťami, napríklad keď sa znížia investície a firmy sa stiahnu z konkrétneho regiónu alebo odvetvia v dôsledku politického alebo sociálneho nátlaku. Profit z odpredaja

²⁰ CANFRANC, M. *What is a socially responsible investment fund?*, [online]. [cit. 2019- 11-20]. Dostupné na internete: <https://www.bbva.com/en/what-is-a-socially-responsible-investment-fund/>.

²¹ WALLACE, CH. *What is Negative Screening?*, [online]. [cit. 2020- 03-17]. Dostupné na internete: <https://www.theimpactivate.com/what-is-negative-screening/>.

môže byť použitý na splatenie dlhu, uskutočnenie kapitálových výdavkov, na prevádzkový kapitál fondu, alebo vyplatenie osobitnej dividendy akcionárom spoločnosti.²²

Shareholder Activist – akcionársky aktivista predstavuje osobu, ktorá sa pokúša využiť svoje práva ako akcionár verejne obchodovanej spoločnosti, na uskutočnenie zmien v rámci alebo pre danú spoločnosť. Akcionársky aktivisti môžu riešiť aj problémy, ktoré súvisia so sociálnymi zmenami, ktoré si vyžadujú odpredaj od politicky citlivých častí sveta, ide o napríklad o väčšiu podporu práv pracovníkov, väčšiu zodpovednosť za životné prostredie.

Positive Investing – pozitívne investovanie predstavuje etické investovanie, ktoré podporujú podniky zaoberajúce sa sociálnymi a environmentálnymi výhodami. Predstavuje investovanie do tých spoločností, ktoré budú mať v budúcnosti pozitívny dopad na spoločnosť.

Impact Investing – predstavuje investovanie do dopadu. Cieľom tejto investičnej stratégie je uskutočňovanie investovania, ktorého výsledkom je zisk, získanie konkrétnych prospešných sociálnych alebo environmentálnych účinkov. Dopadové investície môžu mať formu mnohých tried aktív a môžu viesť k mnohým konkrétnym výsledkom. Impact Investing stratégia sa usiluje o pozitívny vplyv, investovaním napríklad do neziskových organizácií, ktoré sú prospešné pre spoločnosť, alebo do podnikov zameraných na čisté technológie, ktoré sú prínosom pre životné prostredie. Táto stratégia je prítiažlivá pre inštitucionálnych investorov vrátane hedgeových fondov, súkromné nadácie, banky, penzijné fondy a iné správčovské fondy.²³

1.6. Morálny hazard

Morálny hazard predstavuje nebezpečenstvo a riziko, že strana neuzavrela zmluvu v „dobrej viere“ alebo poskytla zavádzajúce informácie o svojich aktívach, záväzkoch alebo úverovej spôsobilosti. Morálne nebezpečenstvo môže znamenať tiež, že strana má podnet na podstúpenie nezvyčajných rizík v zúfalej snahe získať zisk pred vysporiadaním zmluvy. Morálne riziká sa môžu vyskytnúť kedykoľvek, keď sa dve strany medzi sebou dohodnú.

²² AKHILESH, G. *Divestment*, [online]. [cit. 2020-03-17]. Dostupné na internete: <https://www.investopedia.com/terms/d/divestment.asp>.

²³ BAKER, H. *Mutual Funds and Exchange-traded Funds: Building Blocks to Wealth*, [online]. [cit. 2020-03-17]. Dostupné na internete: https://books.google.sk/books?hl=sk&lr=&id=n12KCGAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA380&dq=Eurizon+fund+bond+corporate&ots=q0VFq9EYE&sig=nly5L529qsMUzEfckX14DEH-1c&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false.

V prípade, ak strana dohody nesúhlasí so znášaním potenciálnych následkov rizika, zvyšuje sa pravdepodobnosť morálneho hazardu.

Morálne nebezpečenstvo nastáva vtedy, keď jedna strana prijíma ďalšie riziká, ktoré negatívne ovplyvňujú druhú stranu. Napríklad, keď vlastník nehnuteľnosti získa poistenie na danú nehnuteľnosť, zmluva je založená na myšlienke, že vlastník nehnuteľnosti zabráni situáciám, ktoré by mohli nehnuteľnosť poškodiť. Avšak existuje morálne nebezpečenstvo, že vlastník nehnuteľnosti môže byť kvôli dostupnosti poistenia menej naklonený k ochrane majetku, pretože platba poisťovňou znižuje zaťaženie vlastníka nehnuteľnosti v prípade katastrofy. Okrem toho môže morálne nebezpečenstvo vzniknúť aj medzi zamestnávateľom a zamestnancom. Ak má napríklad zamestnanec služobné auto, za ktoré nemusí platiť za opravu, servis alebo údržbu, je pravdepodobné, že zamestnanec nebude opatrný a bude jazdiť riskantnejšie bez ohľadu na to spotrebu alebo škodu na vozidle.

Ak morálne nebezpečenstvo v investovaní vedie ku krízam, dopyt po prísnejších vládnych predpisoch sa často navyšuje.

Príkladom morálneho hazardu môže byť aj situácia pred krízou v roku 2008. V tomto období, keď praskla bublina s nehnuteľnosťami na bývanie, by sa niektoré činnosti veriteľov mohli považovať za morálne riziko. Napríklad hypotekárny maklér, ktorý pracuje pre pôvodného veriteľa, mohol byť motivovaný prostredníctvom stimulov, ako sú napríklad provízie, ktoré ich povzbudzujú k poskytnutiu čo najväčšieho množstva hypoték bez ohľadu na finančnú situáciu dlžníka. Pôžičky boli určené na predaj investorom, v tomto prípade sa riziko presunulo z úverovej inštitúcie na hypotekárneho makléra a pôvodný veriteľ zaznamenal finančné zisky zo zvýšeného rizika. Avšak vyššie bremeno rizika niesli investori. Dlžníci, ktorí splácali hypotéky a mali morálne riziká sa začali rozhodovať či budú naďalej splácať svoje záväzky alebo odídu od pôžičiek, ktoré sa stávali ťažko splácanými. S poklesom hodnoty nehnuteľnosti súvisel problém, ktorý predstavoval to, že postupne hodnota nehnuteľnosti mala nižšiu hodnotu ako dlžná suma, ktorú dlžníci museli splatiť banke.²⁴

Podmienky potrebné pre Morálny hazard:

1. Existencia informačnej asymetrie – jedna strana má viac informácií ako druhá.

Príkladom je spoločnosť, ktorá predáva hypotekárne úvery, môže vedieť, že ľudia,

²⁴ KENTON, W. *Moral Hazard*, [online]. [cit. 2020-03-17]. Dostupné na internete: <https://www.investopedia.com/terms/m/moralthazard.asp>.

ktorí si úver požíčiavajú, môžu zlyhať. Banka, ktorá nakupuje hypotekárny balík má však menej informácií a predpokladá, že hypotéka bude dobrá.

2. Zmluva ovplyvňuje správanie dvoch rôznych agentov – zúčastnené strany čelia rôznym stimulom. V prípade poistenia, vzniká menšia motivácia starať sa o riziká. Napríklad, ak krajina vie, že získa pomoc od MMF, potom sa môže cítiť menej motivovaná k znižovaniu dlhu. Morálne nebezpečenstvo je obzvlášť problém na poistnom trhu, pretože poistení ľudia majú tendenciu neochraňovať svoje veci.

Obrázok č. 4 Morálny Hazard

Zdroj: vlastné spracovanie

Investori okrem rizika nepriaznivého výberu, čelia aj morálnemu nebezpečenstvu alebo hazardu. Morálny hazard vyplýva z toho, že podnikateľ nemusí poskytnúť požadovanú úroveň úsilia a nevyberá úlohy, ktoré maximalizujú návratnosť investorovi. Investori minimalizujú straty z morálneho hazardu motiváciou a monitorovaním podnikateľa a prostredníctvom ich aktívneho a podporného zapojenia sa do tohto podniku.²⁵

²⁵ CHANDRA, S. *Moral Hazard, Entrepreneurial Incentives, and Risk Mitigation*, [online]. [cit. 2020-03-7]. Dostupné na internete: https://link.springer.com/chapter/10.1057%2F9781137371461_7.

2 Cieľ diplomovej práce

Cieľom diplomovej práce bolo objasnenie problematiky na tému spoločensky zodpovedného investovania a morálneho hazardu.

Hlavným cieľom práce v teoretickej časti bolo priblíženie pojmu spoločenská zodpovednosť a morálny hazard s úzkym prepojením na spoločensky zodpovedné investovanie. Medzi hlavný cieľ v tejto časti bolo aj predstavenie jednotlivých výhod a nevýhod spoločensky zodpovedného podnikania. V rámci teoretickej kapitoly bolo cieľom taktiež rozobrať spoločenskú zodpovednosť v oblasti Európskej únie, so zameraním na medzinárodné hnutia spoločensky zodpovedných podnikov. V neposlednom rade cieľom teoretickej časti bolo tiež zamerať sa na korporátnu udržateľnosť, sociálne investičné fondy a investičné stratégie. V poslednej časti teoretického segmentu bolo cieľom vymedzenie morálneho hazardu.

Druhá časť diplomovej práce a teda praktická časť pozostávala z prvotného výberu spoločností, ktoré sa zameriavajú na spoločenskú zodpovednosť a spoločensky zodpovedné investovanie. Ako prvú spoločnosť, ktorá podporuje sociálnu zodpovednosť a investovanie sme si vybrali Všeobecnú úverovú banku a druhú spoločnosť Slovenskú sporiteľňu. Takýto výber bol uskutočnený z dôvodu toho, že tieto dve banky predstavujú najväčšie banky na Slovensku a taktiež aj preto, že ich materské banky sa zaoberajú spoločensky zodpovedným investovaním. Druhotný cieľ v praktickej časti bolo vybrať si fondy, ktoré podporujú ESG kritéria a následne ich analyzovať, porovnať a zhodnotiť.

3 Metodika práce a metódy skúmania

Metodika diplomovej práce bola založená na vymedzení hlavného a čiastkových cieľov.

K správne mu vypracovaniu stanovených cieľov, bolo potrebné si naštudovať domácu a zahraničnú odbornú literatúru, odborné štúdie, odborné články a internetové odborné zdroje, aby sme obsiahli čo najširšie spektrum potrebných informácií a postojov autorov na danú problematiku.

V teoretickej časti sme preferovali využívanie metódy analýzy pre jednoduchší rozbor nadobudnutých informácií a poznatkov. Okrem analýzy sme používali metódu zhromažďovania a selekcie údajov. Získané údaje a informácie sme nadobudli prostredníctvom dostupnej knižnej literatúry a internetových zdrojov.

V praktickej časti sme aplikovali metódu syntézy, ktorá nám umožnila lepšie prepojenie získaných informácií k danej problematike. Požadované informácie o vybraných bankách sme získali z ich výročných správ, ako aj zo správ o spoločenskej zodpovednosti. Z nadobudnutých zdrojov sme vyextrahovali požadované informácie. Prostredníctvom komparácie sme porovnávali vybrané fondy vo Všeobecnej úverovej banke a v Slovenskej sporiteľni. Nadobudnuté informácie sme zanalyzovali a vizualizovali prostredníctvom grafov, schém a obrázkov, ktoré nám napomohli k záverečnému zhodnoteniu.

4 Výsledky práce a diskusia

Praktická časť diplomovej práce pozostáva z výberu dvoch najväčších slovenských bánk, ktoré podporujúce spoločensky zodpovedné investovanie.

Prvou bankou je Všeobecná úverová banka a druhou je Slovenská sporiteľňa. V práci sme sa rozhodli zobrazit' relevantný prístup a prioritné aktivity v spomínaných bankách. V tejto časti sme sa zamerali na analýzu spoločenskej zodpovednosti a spoločensky zodpovedného investovania v dvoch vybraných bankách. V praktickej časti, sme si vyselektovali fondy od týchto bánk, ktoré podporujú spoločensky zodpovedné investovanie a dodržiajú kritéria ESG.

Výber fondov pozostáva z dvoch dlhopisových a dvoch akciových fondov, ktoré sme následne analyzovali. Zaoberali sme sa ich výkonnosťou, hodnotami podielu, výnosnosťou, štruktúrou, veľkosťou majetku v danom fonde a taktiež sme sledovali ich vývoj v porovnaní s benchmarkom.

4.1. Spoločensky zodpovedné podnikanie Všeobecnej úverovej banky

V diplomovej práci sme sa rozhodli zobrazit' relevantný prístup a prioritné aktivity vo Všeobecnej úverovej banke. Zamerali sme sa na jej vízie, misie a hodnoty. Rozoberieme, aký má banka prístup k spoločenskej zodpovednosti, aké prijala medzinárodné normy a záväzky, stratégiu spoločensky zodpovedného podnikania. Sústredili sme sa aj na konkrétnu činnosť banky voči svojim zamestnancom, klientom, dodávateľom a taktiež aktivite na zlepšenie životného prostredia.

Z dôvodu predstavenia banky a zistenia základných ekonomických údajov o spoločnosti, sme sa rozhodli uviesť základné sociálne, ekonomické a environmentálne ukazovatele. Rozobrali sme prijaté medzinárodné normy a záväzky, indexy udržateľnosti.

V posledných podkapitolách sme svoju pozornosť zamerali na činnosti VÚB Asset Managemenet, správ. spol., a.s. a tiež sme si vybrali a zanalyzovali dlhopisový a akciový fond, ktorý podporuje ESG kritériá. V rámci analýzy daných fondov, sme sa zoberali vývojom hodnoty podielu, výkonnosťou, výnosnosťou, hodnotou majetku vo fonde, štruktúrou, ako aj porovnaním s ich benchmarkom.

4.1.1. Vízia, misia a hodnoty VÚB, a.s.

Víziou Všeobecnej úverovej banky je stať sa najlepšou bankou v Slovenskej republike. Táto vízia spočíva predovšetkým v spokojnosti klientov, ako aj v dosahovaní čo najvyššieho profitu a prevádzkového výsledku.

Misia predstavuje vytvorenie pocitu solidarity a kolegiality voči všetkým zamestnancami a spoločnosťou. Cieľom je súťažiť v myšlienke fair play a v neposlednom rade napomáhať k tvorbe udržateľného rastu.

Hodnoty napomáhajú k riadeniu konaní v komplikovaných situáciách. Prioritou týchto hodnôt je mať vždy na prvom mieste udržateľný rozvoj. Medzi základné hodnoty VÚB, a.s. patrí:

1. Obyčajnosť, ktorej cieľom je poskytovať produkty a služby, ktoré sú elementárne a spotrebiteľia im budú chápať.
2. Osožnosť a prosperita, ktorých cieľom je prínos relevantných riešení, ktoré zahŕňajú aj inovácie, ktoré prinášajú pre zákazníkov pridanú hodnotu.
3. Humánnosť, ktorej účelom je vybudovať dlhodobé vzťahy. Základom je uspokojovať potreby klientov a zamestnancov.
4. Zábava a dobrá nálada.

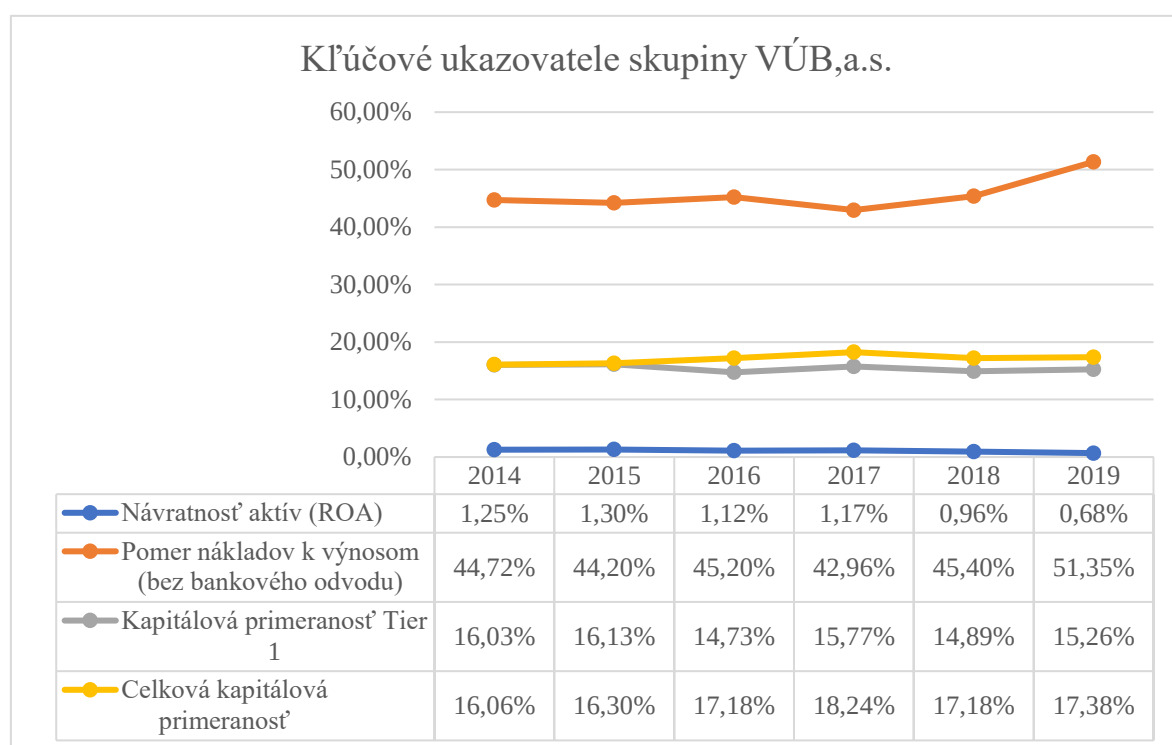
Hodnoty skupiny Intesa Sanpaolo:

1. Transparentnosť, ktorá predstavuje záväzok všetkých aktivít, ktoré budú postavené na základne transparentnosti. Cieľom je, aby všetky zúčastnené subjekty mohli vykonávať samostatné a spoľahlivé rozhodnutia.
2. Rovnosť, ktorej cieľom je, aby všetky konania skupiny Intesa Sanpaolo boli zamerané na odmietanie diskriminácie, rešpekte rozdielov pohlavia, veku, rasy, náboženských a politických preferencií, jazykových schopností, postihnutí a iné.
3. Zodpovednosť, ktorá predstavuje účinné a efektívne využívanie zdrojov. Základom je predchádzať nadmernej produkcii odpadu a preferovať aktivity, ktoré zabezpečujú udržateľný rozvoj.
4. Pozornosť v počúvaní, ktorá zabezpečuje efektívne zlepšenia v oblasti vzťahov so všetkými zúčastnenými subjektmi.
5. Kvalita, ktorej cieľom je neustále zlepšovanie produktov a služieb, ako aj komunikácie medzi subjektmi. Napomáha tak k rozvoju osobného a odborného rastu zamestnancov a vylepšuje efektívnosť spoločnosti.

6. Férovosť, ktorej ciele uskutočňuje skupina Intesa Sanpaolo čestne, významne a zodpovedne.
7. Rešpektovanie odlišností s cieľom stať sa bankou s veľkou víziou bez toho, aby sa stratila z dohľadu spotrebiteľov.

4.1.2. Kľúčové ukazovatele

V roku 1990 vznikla Všeobecná úverová banka. Vyčlenila komerčné činnosti pre firemných klientov v oblasti Slovenskej republiky zo Štátnej banky československej. Patrí k verejnej akciovej spoločnosti, pôsobiacej v Slovenskej republike a Českej republike. Prelomovým obdobím pre banku bol rok 2001, v ktorom väčšinový podiel vo Všeobecnej úverovej banke nadobudla talianska banková skupina IntesaBci, ktorá sa v súčasnosti nazýva Intesa Sanpaolo. Všeobecná úverová banka obsadzuje druhé miesto v rámci veľkosti bánk na Slovensku.

Graf č. 1 Kľúčové ukazovatele skupiny VÚB, a.s.

Zdroj: vlastné spracovanie podľa www.vub.sk

ROA je ukazovateľ návratnosti aktív. Predstavuje ukazovateľ ziskovosti spoločnosti v pomere k jej celkovým aktívam. ROA poskytuje manažérovi alebo investorovi predstavu o tom, ako efektívne je riadenie spoločnosti pri využívaní svojich aktív na generovanie zisku. Návrtnosť aktív sa vyjadruje v percentách.

Rentabilita aktív zobrazuje, ako dobre spoločnosť využíva svoje aktíva a to určením toho, ako je spoločnosť rentabilná v pomere k jej celkovým aktívam. ROA zohľadňuje dlh spoločnosti na rozdiel od iných ukazovateľov, ako je napríklad ukazovateľ návratnosti vlastného kapitálu (ROE). Výsledok ROA dostaneme po vydelení čistého príjmu spoločnosti celkovými aktívami.

$$\text{Návratnosť aktív} = \frac{\text{Celkové aktíva}}{\text{Čistý príjem}} \times 100$$

Návratnosť aktív od roku 2014 bola na úrovni 1,25% čo predstavuje dobrú návratnosť aktív. V roku 2015 sme zaznamenali nárast návratnosti aktív na úroveň 1,30% čo pre banku predstavovali veľmi dobrú návratnosť aktív. Roky 2017 a 2018 sú v intervaly od 1,00 – 1,25; čo predstavuje dobrú návratnosť aktív. V roku 2018 sme zaznamenali pokles pod 1% čo predstavuje návratnosť aktív, ktorá je pod štandardom. Rok 2019 priniesol opäť pokles, ktorý je pod úrovňou 0,75%, predstavuje to pre banku slabú návratnosť aktív. Čím je ukazovateľ ROA vyšší, tak je to lepšie, pretože spoločnosť alebo banka zarába viac peňazí za menej investícií. Z uvedených údajov môžem povedať, že banka nevyužíva efektívne svoje aktíva na vytvorenie zisku. Ak by banka dosahovala návratnosť aktív viac ako 1,75% znamenalo by to pre ňu excelentnú návratnosť aktív.

Pomer nákladov k výnosom je ukazovateľ, ktorý nazývame aj rentabilita nákladov. Vyjadruje koľko zisku sa vyprodukuje z jedného eura nákladov. Ukazovateľ má kolísajúci charakter. Pri tomto ukazovateli platí, že čím je hodnota nižšia, tak je to pre banku lepšie, pretože jedno euro tržieb dokázala vytvoriť s nižšími nákladmi.

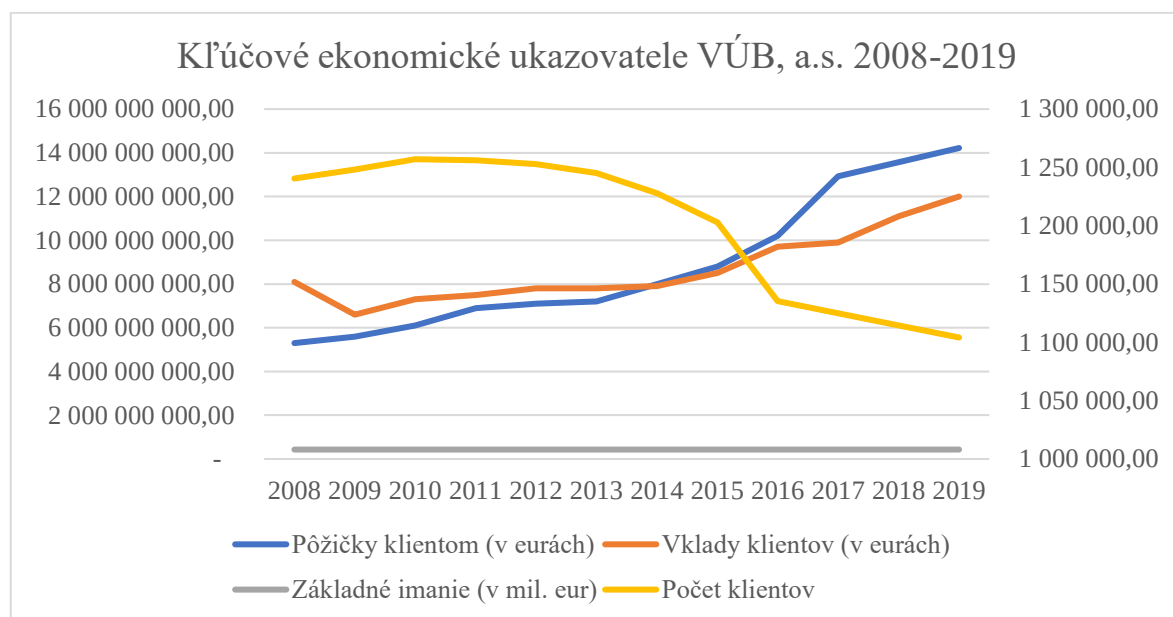
Od roku 2014 – 2018 si banka udržiavala výšku ukazovateľa v rozpätí od 44% do cca 45%. V roku 2019 sme zaznamenali navýšenie tohto ukazovateľa na úroveň približne 52%, čo môže byť spôsobené aj zníženou hodnotou ROA. Ak banka nevyužíva efektívne svoje aktíva, spôsobuje to aj horšie hospodárske výsledky.

Kapitálová primeranosť predstavuje podiel vlastného kapitálu k rizikovo váženým aktívam. Predstavuje pre banku povinnosť udržať určitú výšku kapitálu vzhľadom na výšku a rizikovosť aktív.

Výška kapitálovej primeranosti musí byť minimálne na úrovni 8 percent. Táto hodnota sa zvyšuje v dôsledku zvyšujúcich sa bankových rizík a finančných aktivít, ktoré sú vážené prostredníctvom regulárnych segmentov.

Kapitálová primeranosť mala od roku 2014 po rok 2017 stúpajúcu tendenciu. Pre banku to predstavovalo tvorbu väčšieho množstva kapitálu v dôsledku vyššieho objemu

rizikových aktív. V roku 2018 sme zaznamenali pokles tohto ukazovateľa na úroveň 17,18% a rok 2019 predstavoval pre banku opäť mierny nárast na úroveň 17,38%.

Graf č. 2 Kľúčové ekonomické ukazovatele VÚB, a.s. 2008 - 2019

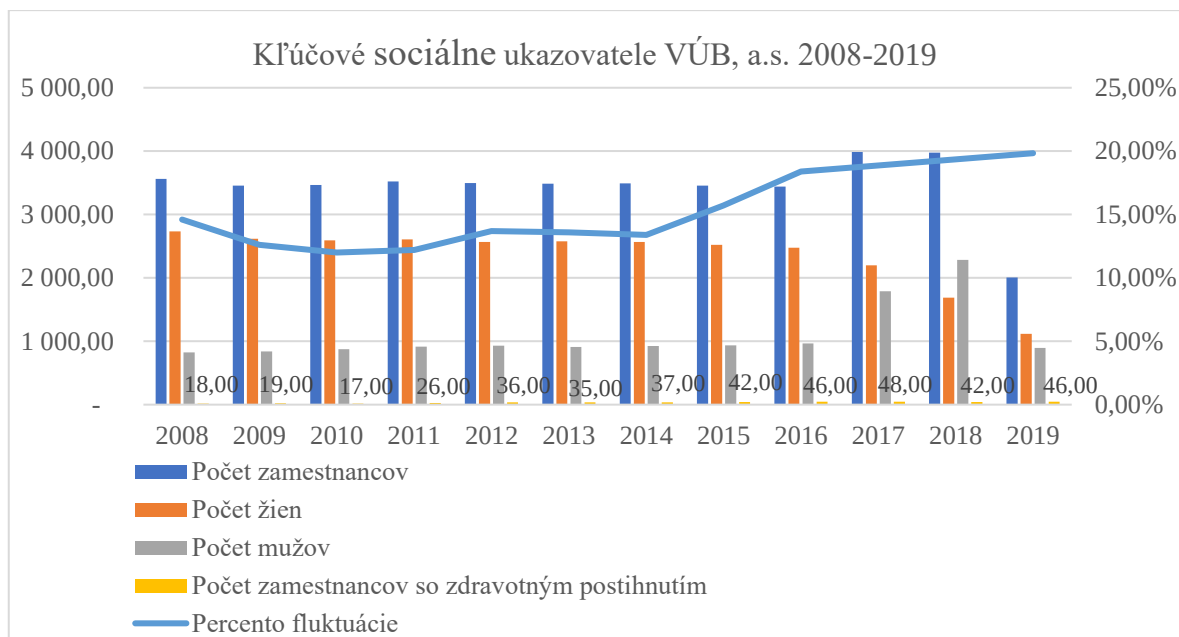
Zdroj: vlastné spracovanie podľa www.vub.sk

Pôžičky klientom mali od začiatku sledovaného obdobia až po súčasnosť stúpajúcu tendenciu. Najvyšší medziročný nárast úverov bol v roku 2016, kedy sa poskytlo približne o 16% viac pôžičiek ako v roku 2015. Najnižší medziročný nárast bol v roku 2013, kedy sa množstvo poskytnutých pôžičiek navýšilo len o 1,41%.

Vklady klientov mali tak, ako aj pôžičky rastúcu tendenciu, okrem roku 2009. V roku 2009 bol zaznamenaný medziročný pokles vkladov o približne 23%, čo mohla spôsobiť hospodárska kríza a ľudia uprednostnili držbu peňazí v hotovosti. Najviac vkladov klientov bolo v rokoch 2016 a 2018. Medzi rokmi 2018 a 2019 bol nárast vkladov o 7,5%.

Počet klientov mal od roku 2008 rastúcu tendenciu, zlom nastal v roku 2010, kedy sa počet klientov znižoval až po rok 2019. Najvyšší medziročný pokles klientov VÚB bol v roku 2016, kedy sa počet klientov znížil až o približne 6%.

Základné imanie je vo VÚB od roku 2008 vo výške 430 790 000,00 eur, zmena nastala v roku 2009, kedy sa základné imanie navýšilo o 30 000 eur.

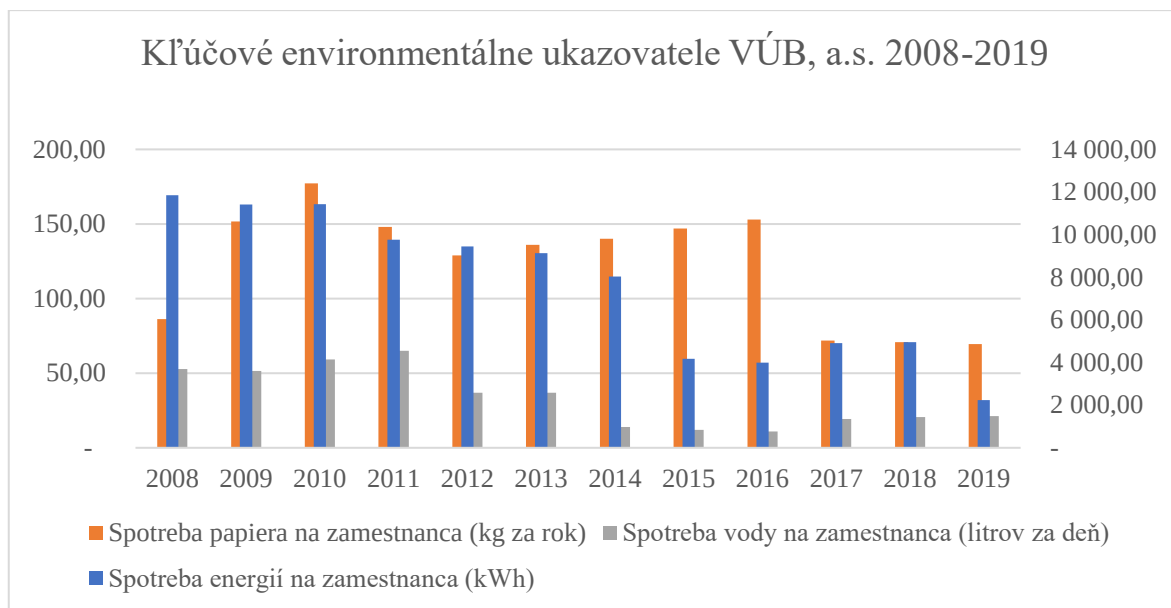
Graf č. 3 Kľúčové sociálne ukazovatele VÚB, a.s. 2008 - 2019

Zdroj: vlastné spracovanie podľa www.vub.sk

K základným sociálnym ukazovateľom sme vybrali počet zamestnancov s rozdelením podľa pohlavia, zamestnancov so zdravotným postihnutím a percento fluktuácie.

Od roku 2008 prevláda zamestnanosť žien nad zamestnanosťou mužov, s výnimkou roku 2018, kedy sa zamestnanosť mužov oproti žien zvýšila o 26%. V rokoch 2017 a 2018 banka zamestnávala najviac zamestnancov, pričom v roku 2019 dochádza k najnižšej zamestnanosti za celé sledované obdobie.

Percento fluktuácie má kolísavý charakter. Do roku 2011 môžeme vidieť klesajúcu tendenciu fluktuácie zamestnancov, po roku 2011 dochádza k miernemu zvýšeniu fluktuácie. Po roku 2014 až po súčasnosť dochádza k rastu percent fluktuácie zamestnancov, pričom rok 2019 priniesol najvyššie hodnoty a to 19,84%, čo mohlo spôsobiť aj najnižšiu zamestnanosť v tomto roku.

Graf č. 4 Kľúčové environmentálne ukazovatele VÚB, a.s. 2008 - 2019

Zdroj: vlastné spracovanie podľa www.vub.sk

Sociálna a environmentálna zodpovednosť musí byť nevyhnutne základnými kritériami, ktorými sa banka riadi a reguluje riadenie dopadov. Banka vykonáva mnoho činností, ktorými prihliada aj na životné prostredie a preto sa usiluje každým rokom vyprodukovať menej energií, spotreby vody, ako aj množstva papiera. Ako môžeme vidieť na grafe banke je v environmentálnej činnosti každým rokom viac a viac úspešná a počet sledovaných ukazovateľom klesá.

Na základe vyššie uvedených informácií z hľadiska ekonomického, sociálneho a environmentálneho charakteru, si myslím, že Všeobecná úverová banka uplatňuje spoločenskú zodpovednosť vo výraznej miere. Jej cieľom je určite napredovať v tejto aktivite a čoraz viac sa v nej zlepšovať. Ako sme mohli vidieť aj na uvedených grafoch celkový vývoj v týchto oblastiach je pozitívny, čo predstavuje pre banku nielen kladný vplyv na spoločnosť, zamestnancov, ale i úsporu nákladov a zlepšovanie jej konkurencieschopnosti.

4.1.3. Podpora komunity

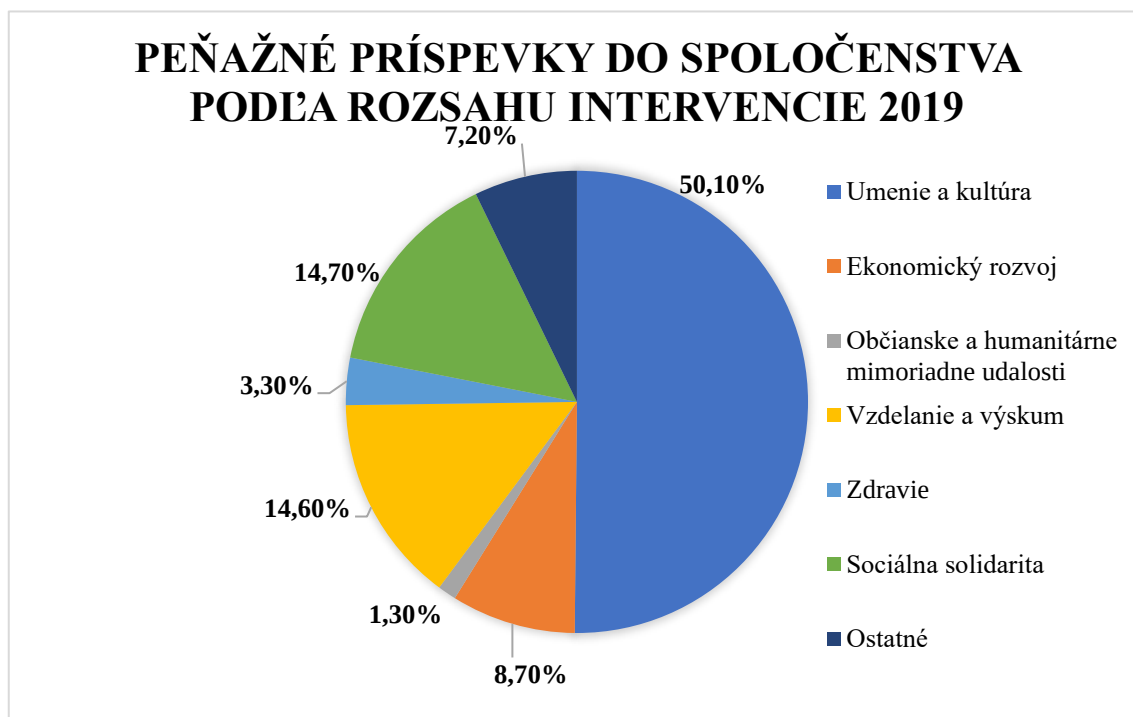
Intesa Sanpaolo ako materská banka VÚB, a.s. v roku 2018 mala celkový príspevok pre komunitu meraný štandardom London Benchmarking Group v hodnote 67 miliónov eur. Z Európskej únie, kde skupina vykonáva najväčšiu časť svojej podnikateľskej aktivity, pochádza najvyšší podiel a to 97,7%. Z iných európskych krajín pochádza 0,92%, 1,18% je podiel z Afriky a minimálna kvóta z Južnej Ameriky.

Viac ako 61 miliónov eur z tohto príspevku bolo poskytnutých v hotovosti a zvyšná časť viac ako 4 milióny eur pozostáva z poplatkov za správu a z malej časti príspevkov z hľadiska času napríklad podnikové dobrovoľníctvo a tiež z naturálnych príspevkov.

Peňažný príspevok je rozdelený do troch hlavných kategórií:

1. Približne 55% je tvorených investíciami do spoločenstiev – do tejto skupiny patria príspevky, ktoré sú charakterizované dlhodobými plánmi, na základe ktorých dochádza k väčšej strategickej charakterizácii komunitnej činnosti, čím sa zabezpečuje dlhodobá spolupráca. Táto spolupráca môže priniesť skutočný úžitok komune.
2. Viac ako 39% tvoria obchodné iniciatívy, ako napríklad sponzorstvo. Tieto iniciatívy majú prínos pre spoločenstvo, ktoré tak prispievajú k sociálnym príčinám a zároveň využívajú výhody značky a podnikania spoločnosti Intesa Sanpaolo.
3. Zvyšných približne 6% tvoria nekontinuálne dary, ktoré sa vyznačujú príležitostnou povahou a menšími množstvami.

Umenie a kultúra predstavujú najvýznamnejšiu oblasť intervencie, s pridelenou sumou približne 40 miliónov eur. V nasledujúcom grafe môžeme vidieť percentuálny podiel peňažných príspevkov do spoločenstva podľa rozsahu intervencie za rok 2019.

Graf č. 5 Peňažné príspevky do spoločenstva podľa rozsahu intervencie 2019

Zdroj: vlastné spracovanie podľa <https://www.intesasanpaolo.com/>

4.1.4. Prijaté medzinárodné normy a záväzky Vúb, a.s.

Globálna dohoda Organizácie Spojených Národov (Global Compact) je zameraná na meranie zodpovednosti v podnikaní. Dohoda je celosvetovo uznávanou iniciatívou. Určená je pre spoločnosti a organizácie, ktoré zjednotili svoje poslanie a každodennú námahu s desiatimi zásadami vo sfére ľudských práv, pracovných rozhodnutí, environmentálneho prostredia a protikorupčných zásahov. Jednou zo základných výhod tejto iniciatívy je pomôcť firmám ušetriť financie, efektívne motivovať zamestnancov, ale taktiež zanechať trvalejšie pozitívne pôsobenie na celú ekonomiku a spoločnosť ako takú.

Rovníkové princípy (Equator Principles) predstavuje oblasť riadenia rizík, ktoré boli prijaté finančnými inštitúciami na určovanie, posudzovanie a riadenie environmentálnych a sociálnych nebezpečenstiev v projektoch. Základným cieľom je nadobudnúť minimálny štandard pre predpísanú starostlivosť a monitorovanie na pomoc zodpovedného rozhodnutia o rizikách. Princípy, ktoré sú založené na environmentálnych a sociálnych pravidlách Svetovej banky, napomáhajú finančným inštitúciám s výberom projektov, v ktorých sa redukovujú predovšetkým sociálne a environmentálne riziká v projektovom financovaní.

Globálna iniciatíva v oblasti podávania správ (Global Reporting Initiative) je zadaná v štyroch základných oblastiach zamerania:

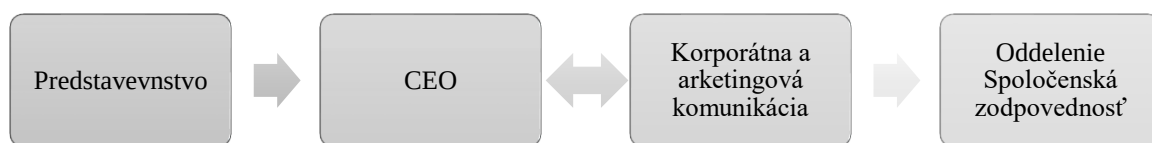
1. Vytvorenie štandardov a usmernení na podporu trvalo udržateľného rozvoja predstavuje poskytovanie a zverejňovanie presných a konzistentných informácií o udržateľnosti v spolupráci so zúčastnenými stranami.
2. Zosúladenie udržateľnosti znamená vytvorenie rámcov pre poskytovanie informácií o udržateľnosti.
3. Efektívne poskytovanie správ o udržateľnosti podporuje zvýšenie a zlepšenie kvality poskytnutých správ pomocou štandardov GRI.
4. Efektívne využívanie informácií o udržateľnosti na zlepšenie výkonnosti predstavuje spoluprácu s burzami cenných papierov, regulačnými orgánmi, ako aj investormi s prioritou zvýšenia transparentnosti a efektívneho poskytovania informácií.

Intesa Sanpaolo je akreditovaná ako globálna iniciatíva pre podávanie správ GRI - Organizačný aktér (Organisational Stakeholder). Všeobecná úverová banka napomáha k rozvoju medzinárodných smerníc publikovania trvalo udržateľného rozvoja. Zverejňovanie informácií podľa Global Reporting Initiative je určitý postup merania a uverejňovania správ zodpovednosti k interným a externým zúčastneným subjektom

vo vzájomnom vzťahu, k cieľom udržateľného rozvoja danej spoločnosti. Global Reporting Initiative je rámec, ktorý je akceptovateľný pre reportovanie v ekonomickej, sociálnej a environmentálnej oblasti. Pri spracovávaní informácií sa Všeobecná úverová banka riadi postupom Sustainability Reporting Guidelines, ktorý predstavuje pokyny na predkladanie správ o udržateľnosti, ktoré sú definované v smerniciach GRI.

ISO 26000 predstavuje označenie pre spoločenskú zodpovednosť firiem. Je to norma pre organizácie súkromného aj verejného sektora, bez ohľadu na ich rozmer alebo lokalitu. Všeobecná úverová banka začala proces na jeho dosiahnutie v roku 2015 a 2016. V tomto období implementovala nevyhnutné činnosti. Základným cieľom štandardu je zabezpečiť posilnenie zodpovednosti organizácie za ich správanie a týmto spôsobom podporiť trvalo udržateľný rozvoj. ISO 26000 zahŕňa metodické pokyny na zlepšenie v troch základných kategóriách zodpovednosti trz. Triple Bottom Line a to v oblastiach sociálnej zodpovednosti, ekonomickej zodpovednosti a taktiež dopadov na environmentálne prostredie.

4.1.5. Manažérsky model a stratégia

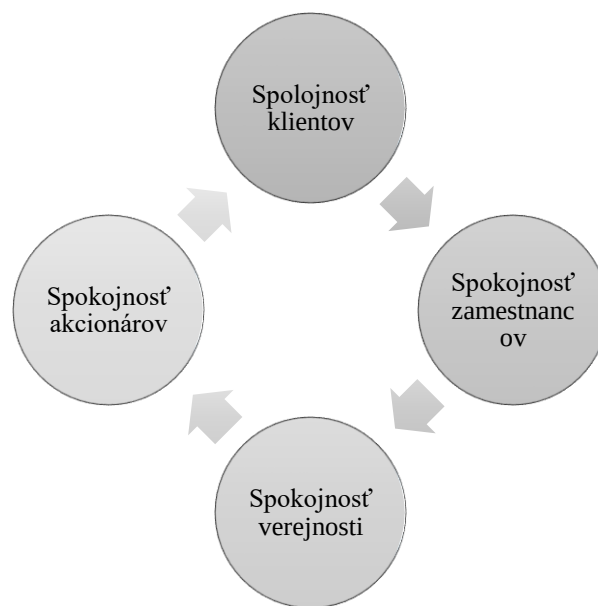
Obrázok č. 5 Manažérsky model a stratégia

Zdroj: vlastné spracovanie podľa www.vub.sk

Úlohou oddelenia spoločenská zodpovednosť je riadiť činnosť z pohľadu zodpovedného podnikania Všeobecnej úverovej banky. Medzi hlavné činnosti tohto oddelenia patrí:

- zavádzanie princípov zodpovedného podnikania do aktivity Všeobecnej úverovej banky,
- zharmonizovanie spoločensky zodpovedného podnikania v súlade s obchodnou stratégiou Všeobecnej úverovej banky,
- venovanie pozornosti všetkým potrebným hľadiskám a aspektom spoločensky zodpovedného podnikania banky,
- reportovanie informácií na národnom a medzinárodnom základe,

- vypracovanie výročných správ o spoločensky zodpovednom podnikaní pre domáce a zahraničné organizácie,
- prerozdelenie zodpovednosti a dôležitosti medzi jednotlivé oblasti banky,
- určenie cieľov, vízií a hodnôt v rámci zodpovedného podnikania Všeobecnej úverovej banky,
- zastupovať banku v externých dialógoch so subjektmi na odborných spoločenstvách,
- firemná dobročinnosť,
- Nadácia Všeobecnej úverovej banky.

Obrázok č. 6 Stratégia zodpovedného podnikania

Zdroj: vlastné spracovanie podľa www.vub.sk

Materská banka Intesa Sanpaolo implementuje do svojej aktivity hodnoty, politiky a princípy spoločensky zodpovedného podnikania a na základe tohto vzoru tak vykonávajú svoju činnosť aj dcérske banky.

4.1.6. Partneri VÚB, a.s.

Partneri sú najdôležitejšou súčasťou každodennej podnikateľskej činnosti banky. Na základe toho banka prišla k záveru zrealizovať určitý počet programov, ktorých prioritou je účinná komunikácia a dialóg s určitými skupinami jednotlivcov ovplyvnenými jej ekonomickou aktivitou. Medzi kľúčových partnerov patria klienti, zamestnanci, akcionári, komunita a v neposlednom rade environmentálne prostredie.

K najvýznamnejším partnerom patria klienti banky, a práve preto je klientom poskytovaná najväčšia sústredenosť a pozornosť. Správanie je založené na zodpovednosti, transparentnosti a etike bez dôrazu na to či ide o individuálneho klienta alebo väčšiu skupinu klientov, teda firmy.

Zamestnanci predstavujú základ pre dosahovanie najkvalitnejších služieb pre klientov.

Akcionári tvoria jadro a veľmi dôležité hľadisko podnikateľskej činnosti, z tohto dôvodu sa banka usiluje dosahovať s čo najvyššou transparentnosťou komunikáciu s akcionármi a tak poskytnúť dostatok informácií pri zachovaní zásady najnižšej asymetrie informovanosti.

Činnosť banky nespôsobuje priamy negatívny dosah na environmentálne prostredie. Všetky aktivity sú založené na zásade ochrany prírody, rozširovaní udržateľného rozvoja a taktiež na ochrane environmentálneho rozsahu. Banka prijíma rôzne opatrenia na zlepšenie životného prostredia a taktiež postupnými krokmi sa usiluje o ich implementáciu.

Komunita je skupina ľudí, ktorá je tvorená klientmi, zamestnancami a ostatnými partnermi, ktorí sú pre banku veľmi dôležití a preto cíti za túto časť obyvateľstva určitú zodpovednosť. Nadácia VÚB napomáha banke byť súčasťou komunity a tak napomáha v sociálnej oblasti, vo vzdelávaní, v ochrane a vytváraní kultúrneho dedičstva a dobročinnosti.

4.1.7. Indexy udržateľnosti

Intesa Sanpaolo je zahrnutá do niekoľkých indexov udržateľnosti a rebríčka definovaných špecializovaných ratingových agentúr, ktoré preferujú spoločnosti pre ich finančnú výkonnosť, ako aj pre výsledky v environmentálnej, sociálnej a správnej oblasti (ESG), alebo aj v oblastiach ako je rozmanitosť. Medzi indexy udržateľnosti patrí:

DJSI World a DJSI Europe Indices sú spoločnosti, ktorých súčasťou je Intesa Sanpaolo. DJSI World je tvorený viac ako tristo spoločnosťami a z 2 500 najväčších spoločností na svete zahrnutých do S&P Global BMI. Spoločnosť DJSI Europe obsahuje približne 150 spoločností spomedzi 600 najväčších európskych podnikov zahrnutých do S&P Global BMI.

Intesa Sanpaolo je súčasťou troch indexov série FTSE4 Good, indexu majetkových indexov, ktorý je predurčený na zjednodušenie investícií do spoločností, ktoré vyhovujú celosvetovým uznávaným štandardom zodpovedného podnikania. Zaradenie vyplýva

z ratingu ESG, ktorý mu pridela FTSE Russell a ktorý výlučne používa verejné informácie o vyše 4 000 spoločnostiach a 47 rôznych finančných trhoch.

Index MSCI ESG – na základe analýzy environmentálnych, sociálnych a riadiacich oblastí, 7 500 spoločností je rozdelených tak, aby reprezentovali hlavné stratégie ESG. V roku 2019 Intesa Sanpaolo získala rating AAA v hodnotení MSCI ESG Ratings, pričom hodnotenie spočívalo na stupnici AAA-CCC. Okrem toho je Intesa Sanpaolo zaradená do indexov MSCI ESG Leaders Indexes a MSCI Low Carbon Indexes.

CDP Climate A List 2019 obsahuje 179 kótovaných spoločností na základe výsledkov ročného hodnotenia. Spoločnosti sú zamerané na zmiernenie zmeny klímy. Analýza je založená na dátach a informáciách poskytnutých spoločnosťami, ktoré boli hodnotené na základných úrovniach ako komunikácia, informovanosť, riadenie a vedenie. Uvedený fázy sú veľmi dôležité pre spoločnosť v zlepšovaní ochrany životného prostredia.

Most Sustainable Corporations in the World – GLOBAL 100 - Corporate Knights potvrdzuje, že Intesa Sanpaolo je jediná talianska banka, ktorá patrí medzi 100 najudržateľnejších spoločností na svete. Hodnotených bolo 7 400 spoločností kótovaných na burze s ohľadom na 21 ukazovateľov, ktoré okrem iného analyzujú otázky týkajúce sa environmentálnej udržateľnosti, pozornosti v oblasti ľudských zdrojov, rodovej rovnosti, príjmov z ekologických výrobkov a služieb.

Intesa Sanpaolo je zaradená do Euronext Vigeo Europe 120 a Euronext Vigeo Eurozone 120. V indexoch je zahrnutých 120 spoločností, ktorá boli vybrané na základe hodnotenia vykonaného ratingovou spoločnosťou ESG Vigeo-Eiris na 4 500 emitentoch a rôznych tried aktív.

Indexy udržateľnosti spoločnosti Ethibel – cieľový svet indexov Ethibel je zložený z investičného registra Ethibel Excellence, ktorá je zadefinovaný na základe meradiel nezávislého združenia Forum Ethibel, ktoré je založené na hodnotení vykonanom spoločnosťou Vigeo-Eiris. Intesa Sanpaolo je súčasťou indexu trvalo udržateľného rozvoja Ethibel Global a európskeho indexu udržateľnosti Ethibel.

Štandardné etické ukazovatele - aj súčasťou týchto indikátorov je Intesa Sanpaolo, presnejšie ide o index Standard Ethics Italian Banks. Index Standard Ethics Italian Bank a index Standard Ethics European Banks, ktoré sú o sociálnej zodpovednosti podnikov, správe a riadení spoločnosti. Tomuto názvu je priradený aj rating EE, ktorý je meraný na stupnici EEE a F.

Indexy ECPI – je skupina viac ako 50 indexov založených na analýze verejných informácií viac ako 4 000 spoločností, ktoré zahŕňa aj hodnotenie rizík a akékoľvek spory. Intesa Sanpaolo je súčasťou ECPI World ESG Equity a ECPI Euro ESG Equity.

Indexy STOXX Global ESG Leaders obsahujú popredné svetové spoločnosti z oblasti environmentálnych, sociálnych a vládnych aspektov založených na ukazovateľoch ESG poskytovaných spoločnosťou Sustainalytics. Intesa Sanpaolo je súčasťou v dvoch podindexoch a to STOXX Global ESG Environmental Leaders a STOXX Global ESG Social Leaders. Okrem iného je taktiež zahrnutá v niektorých indexoch s nízkym obsahom uhlíka.

Index rodovej rovnosti Bloomberg 2020 (GEI) – je prierezovým indexom, ktorý obsahuje všetky kategórie podnikania a zameriava sa na rodovú rovnosť.²⁶

4.1.8. VÚB Asset Management, správ. spol., a.s.

Spoločnosť VÚB Asset Management, správ. spol., a.s. nadobudla povolenie na činnosť a správu podielových fondov 3. apríla 2000 prostredníctvom Rozhodnutia č. 002/2000/SS Ministerstva financií Slovenskej republiky a vznikla dňa 17. apríla 2000 zápisom do obchodného registra. Základom činnosti správcovskej spoločnosti je tvorba a správa štandardných fondov a európskych štandardných fondov.

Aktivita VÚB Asset Management, správ., spol., a.s. je regulovaná Zákomom o kolektívnom investovaní č. 203/2011 Z.z. Rok 2013 znamenal zmenu v organizačnej štruktúre. V tomto období sa Eurizon Capital SA s pôsobením v Luxembursku stal majoritným vlastníkom. Eurizon Capital SA sa v roku 2017 stal vlastníkom spoločnosti VÚB Asset Management, správ. spol., a.s.. V roku 2018 sa spoločnosť Eurizon Capital SGR so sídlom v Taliansku stala majoritným vlastníkom. VÚB Asset Management je druhou najväčšou správcovskou spoločnosťou na Slovensku. Výška majetku pod správou je viac ako 1 650 miliónov eur.

VÚB, a.s. spravuje aktíva, so silnou podporou Eurizon Capital, poprednej európskej správcovskej spoločnosti Intesa Sanpaolo, so sídlom v Taliansku. S podporou Eurizon Capital sa dosiahlo obnovenie rastu objemov, ako aj nové ponuky inovatívnych a pružných investičných možností pre klientov. Pre zákazníkov bol poskytnutý investičný nástroj Wealth Shaper, ktorý slúži na pomoc pre lepšie informované investičné rozhodnutia.

²⁶ <https://group.intesasanpaolo.com/en/sustainability/sustainability-indices>.

VÚB Asset Management zaviedlo v roku 2019 aj nové akciové portfólio, ktoré slúži pre dlhodobé sporenie. Uvedené boli aj nové dva fondy Eurizon ESG, ktoré prinášajú klientom finančnú výkonnosť, ale odrážajú aj spoločenskú zodpovednosť, pozitívny prístup k životnému prostrediu a tiež k sociálnym aspektom. Oba tieto fondy budú rozobraté v nasledujúcich podkapitolách.

4.1.9. Prijatie zásad zodpovedného investovania

Na základe partnerstva medzi Programom OSN pre životné prostredie a Global Compact, Eurizon prijal princípy zodpovedného investovania. Začlenenie spoločnosti k zodpovedným investíciám je nasledujúcim krokom v procese, ktorého začiatky boli už v roku 1996, keď bola Eurizon prvou talianskou spoločnosťou, ktorá spravovala aktíva. Eurizon eticky založila finančné prostredie a prijala jasné a adekvátne kritéria výberu aktív. Bolo prijatých šesť základných zásad:

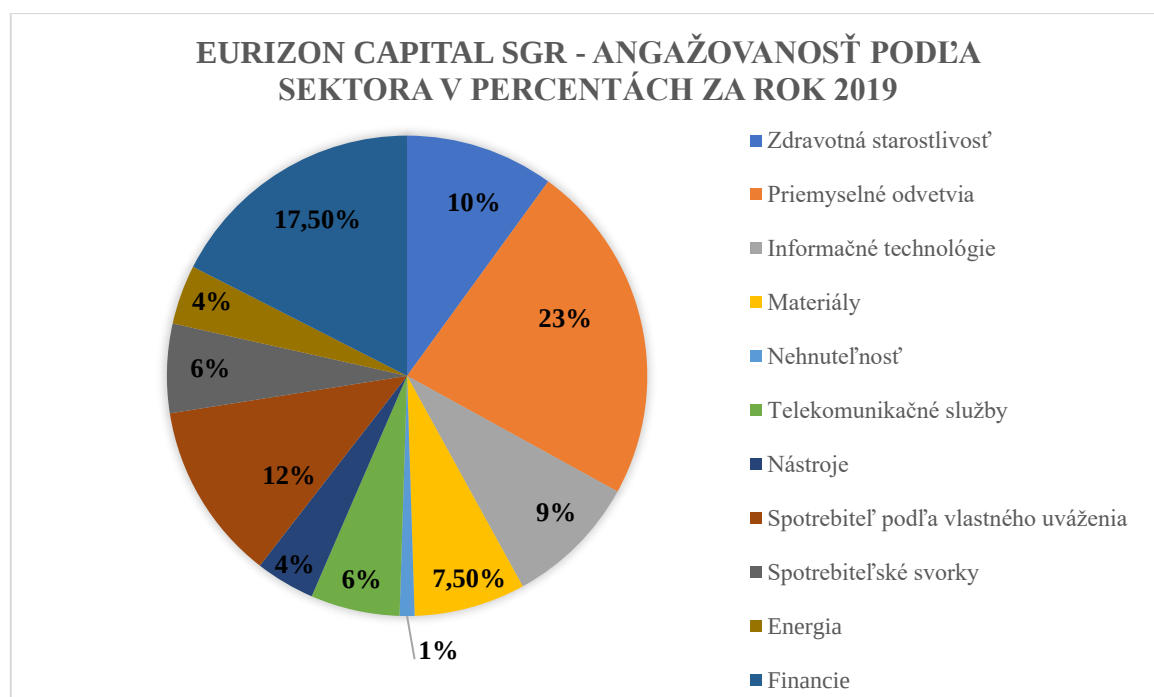
1. Integrácia environmentálnych, sociálnych a vládnych faktorov do analýzy investícií a do rozhodovacieho procesu.
2. Integrácia environmentálnych, sociálnych a vládnych faktorov do aktívnej politiky účasti akcionárov.
3. Od spoločností, do ktorých sa investuje, sa požaduje, aby pristúpili k primeranému zverejneniu správ, týkajúce sa environmentálnych, sociálnych a vládnych faktorov.
4. Propagácia, prijatie a implementácia zásad v komunite investorov.
5. Spolupráca s finančnou komunitou pri dosahovaní efektívnosti pri implementácii princíпов.
6. Zverejňovanie správ o činnosti Asset Managementu a o pokroku dosiahnutom pri uplatňovaní zásad.

Eurizon Capital SGR podporuje a posilňuje aktívnu spoluprácu so svojimi emitentmi. Spoločnosť je presvedčená, že uplatňovaním vysokých štandardov správy a riadenia spoločnosti, má najlepšiu pozíciu na to, aby akcionári dosiahli dlhodobý výkon.

Eurizon Capital SGR zahŕňa Zásady zodpovedného podnikania OSN, ktorú sú zamerané na dosiahnutie udržateľného globálneho finančného systému. Tento systém vznikol na základe partnerstva medzi Programom OSN pre životné prostredie a Globálnu dohodu OSN. Osobitnú pozornosť venuje Eurizon Capital SGR politikám implementovaným emitentmi, do ktorých investuje, v presvedčení, že ide o zdravé politiky a postupy, ktoré umožňujú akcionárom vytvárať hodnoty z dlhodobého hľadiska.

Eurizon Capital SGR prijíma rozhodnutia v najlepšom záujme investorov, nezávislé od akýchkoľvek vnútorných a vonkajších vplyvov. Eurizon pravidelne reportuje správu o zásade zapojenia. Obsahuje pravidelné správy o spolupráci so svojimi emitujúcimi spoločnosťami, ako aj o účasti stretnutí akcionárov. Správy obsahujú kvantitatívne aj kvalitatívne informácie.

V roku 2019 uskutočnila spoločnosť Eurizon Capital SGR približne 675 zákaziek s emitentmi, z toho 15% výlučne s aspektom ESG. Na nasledujúcom grafe je uvedená angažovanosť podľa sektora za rok 2019.

Graf č. 6 Eurizon Capital SGR – Angažovanosť podľa sektora v percentách za rok 2019

Zdroj: vlastné spracovanie

Najväčšiu časť pri angažovaní do sektora za rok 2019 dosahovalo priemyselné odvetvie. Vysoké zastúpenie mali aj financie a sektor zdravotníckej starostlivosti. Najnižšie zastúpenie len 1% mal sektor nehnuteľností. S nízkym zastúpením vystupoval aj sektor energií.

4.1.10. Trvalo udržateľný globálny kapitál

K hlavnému investičnému cieľu spoločnosti Eurizon Capital SGR S.p.A., patrí dosiahnutie výnosu, ktorý bude prevyšovať výnos portfólia medzinárodných akcií. Investovať bude predovšetkým do spoločností, ktoré budú schopné najlepšie riadiť vplyv na environmentálne prostredie a spoločnosť. Tieto spoločnosti vykazujú silné stránky

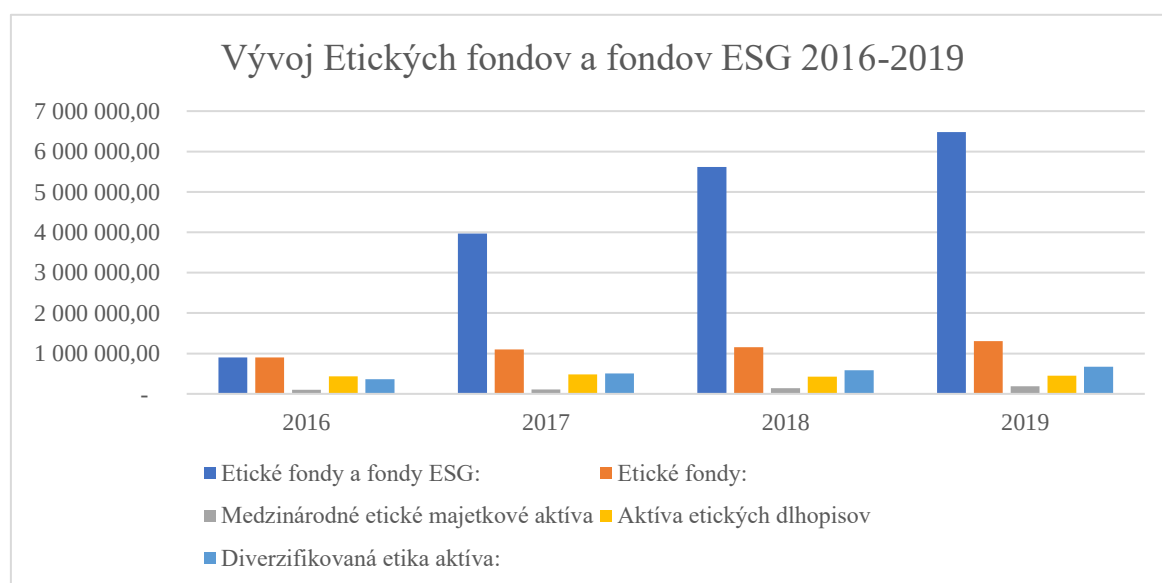
a atraktívnu hodnotu, ktorá je meraná na základe výnosnosti indexu MSCI World 100% Heged to EUR Indexom.

Investičná politika predstavuje investovanie do akcií a akciových nástrojov rôzneho druhu, ktoré sú kótované na medzinárodných regulovaných trhoch. Výber investícií sa uskutočňuje prostredníctvom bodového hodnotenia, ktoré je založené na kladných a záporných kritériách v ktorých sú zahrnuté aj finančné, environmentálne, sociálne a vládne kritériá ESG.

4.1.11. Fondy podporujúce ESG kritériá

Investovanie do ESG sa častokrát označuje ako udržateľné investovanie, zodpovedné investovanie, dopadové investovanie alebo sociálne zodpovedné investovanie.

Na uvedenom grafe je zaznamenaný vývoj udržateľných investícií od roku 2016 – 2019. Trvalo udržateľné investovanie smeruje investičný kapitál do spoločností, ktoré sa snažia bojovať proti zmenám klímy, ničeniu životného prostredia a zároveň presadzujú zodpovednosť spoločností.

Graf č. 7 Vývoj Etických fondov a fondov ESG 2016 - 2019

Zdroj: vlastné spracovanie

Kritéria životného prostredia, sociálnych vecí a riadenia – ESG, sú súborom noriem pre operácie spoločnosti, ktoré používajú spoločensky uvedomelí investori na sledovanie potenciálnych investícií. Ako môžeme vidieť na grafe od roku 2016 po súčasnosť dochádza k enormnému nárastu etických fondov a fondov ESG. Dôvodom je stále väčší záujem o investície, ktoré podporujú spoločensky zodpovedné investovanie.

Environmentálne, sociálne a vládne kritéria sú pre investorov čoraz populárnejším spôsobom na hodnotenie spoločností, do ktorých môžu investovať. Mnoho podielových fondov ponúka produkty, ktoré využívajú kritéria ESG. Tieto kritéria pomáhajú investorom vyhnúť sa spoločnostiam, ktoré by vzhľadom na svoje environmentálne alebo iné postupy mohli predstavovať väčšie finančné riziko. V posledných rokoch je prejavovaný väčší záujem hlavne zo strany mladších investorov.

4.1.12. Eurizon Fund Bond Corporate Smart ESG R

Eurizon Fund Bond Corporate Smart ESG R patrí k dlhopisovým fondom, ktorý je určený pre konzervatívnejších klientov, ktorí uprednostňujú menej rizikové investície. Fond predstavuje riešenie pre investorov, ktorí preferujú investíciu do korporátnych dlhopisov zohľadňujúce sociálne, správne princípy a taktiež životné prostredie.

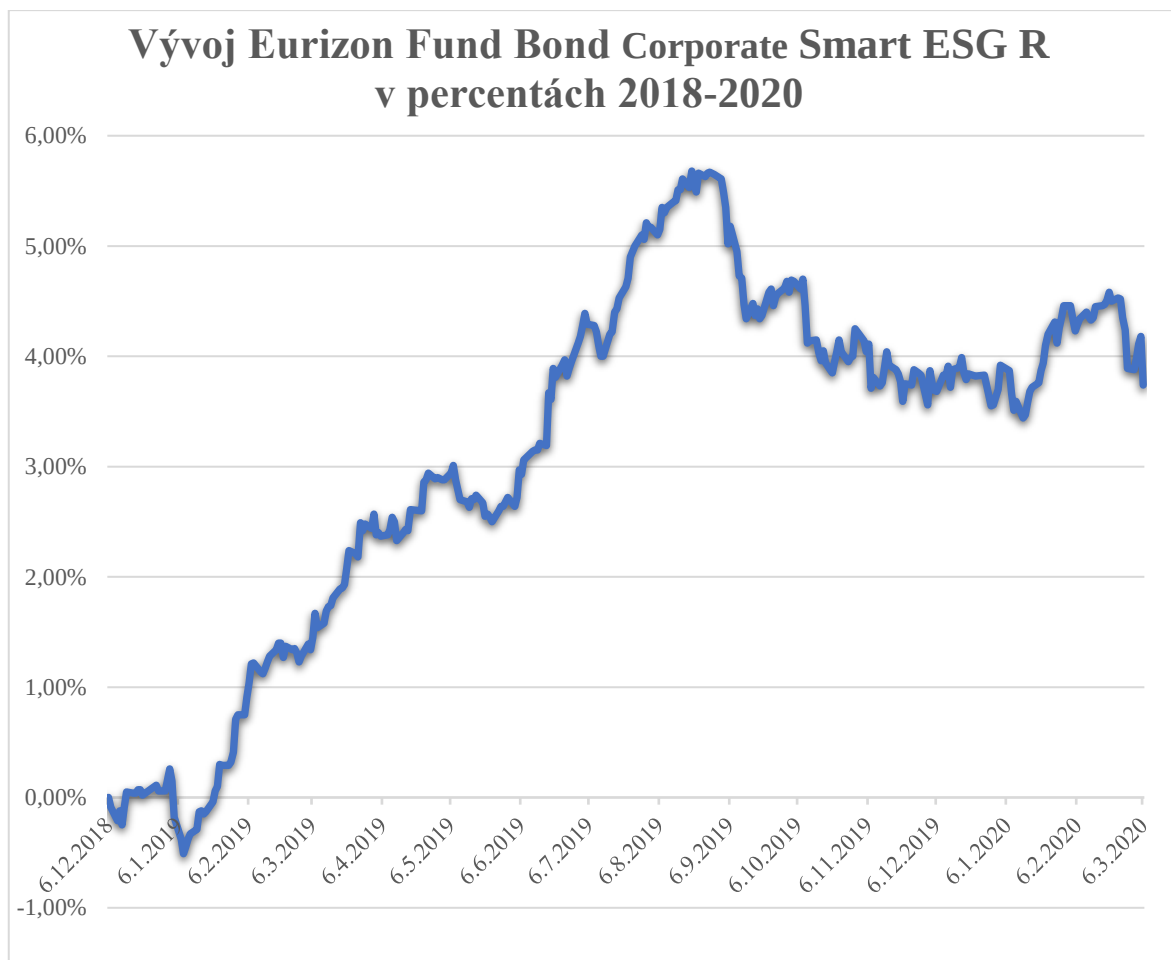
Fond investuje do takých nástrojov, ktoré zabezpečujú a splňajú environmentálne, správne a sociálne kritéria a taktiež boli tieto nástroje vydané medzinárodnými korporátnymi emitentami. Dlhopisový fond má primerané riziko s primeranou mierou návratnosti.

Hlavným cieľom investičného manažéra podfondu je zabezpečenie rastu investovaného kapitálu, dosahovanie výnosu, ktorý prevyšuje výnosnosť portfólia dlhodobých nástrojov. Bude využívať hlavne kvantitatívny investičný princíp, ktorý je zameraný na lepší profil výnosov prispôbených riziku než má benchmark. Hlavnou charakteristikou fondu je to, že sa zameriava na environmentálne, sociálne a správne kritéria ESG.

Aktíva podfondu sa budú investovať priamo alebo nepriamo predovšetkým na základe finančných derivátových nástrojov. Investície do dlhových a tiež s dlhom súvisiacich nástrojov ktoréhokoľvek typu, ktoré sú denominované v mene euro. Ide napríklad o dlhopisy a nástroje peňažných tokov emitované medzinárodnými emitentmi.

Správna investícií sa bude usilovať investovať do takých nástrojov, ktoré sú emitované medzinárodnými firemnými emitentmi. Tieto nástroje musia splňať požiadavky zamerané na environmentálnu, sociálnu oblasť, ako aj oblasť riadenia ESG. Taktiež tieto investície majú výnosy primerané riziku. Benchmarkom tohto fondu je Bloomberg Barclays Euro Aggregate Corporate Index.

Na nasledujúcom grafe je uvedený vývoj fondu Eurizon Fund Bond Corporate Smart ESG R.

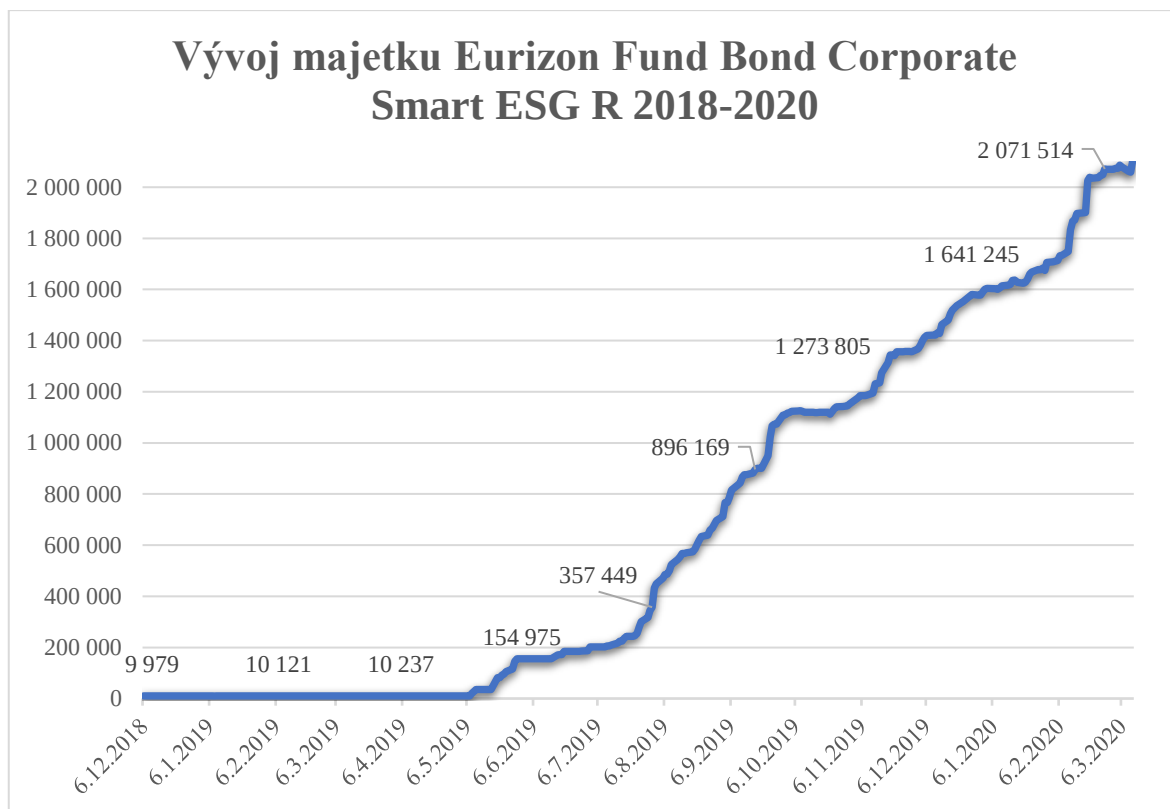
Graf č. 8 Vývoj výkonnosti Eurizon Fund Bond Corporate Smart ESG R v percentách 2018 - 2020
Zdroj: vlastné spracovanie podľa www.vub.sk

Na vyššie uvedenom grafe je zaznamenaný vývoj dlhopisového fondu Eurizon Fund Bond Corporate Smart ESG R v percentách od roku 2018 až po súčasnosť. Uvedený fond vznikol 6. decembra 2018, i napriek krátkej existencii tohto fondu je jeho výkonnosť dobrá a taktiež dosahuje aj kladný výnos. Od vzniku, fond dosahuje rastúcu tendenciu. V druhej polovici roka 2019 môžeme vidieť mierny pokles.

Benchmarkom pre Eurizon Fund Bond Corporate Smart ESG R je Bloomberg Barclays Euro Aggregate Corporate Index. Ročný výnos fondu je 3,5% a benchmarku je 6,2%.

Podfond neinvestuje do takých dlhových nástrojov, ktoré majú mimoriadne špekulatívny úverový rating. Investuje predovšetkým do takých nástrojov, ktoré sú vydávané medzinárodnými súkromnými emitentmi a taktiež tieto nástroje musia spĺňať kritéria ESG.

V oblasti členenia ratingu podľa emitenta najviac prevláda rating BBB s hodnotou viac ako 47%, následne je to rating A s viac ako 37%, rating AA s viac ako 10% a rating AAA má hodnotu 0,65%.

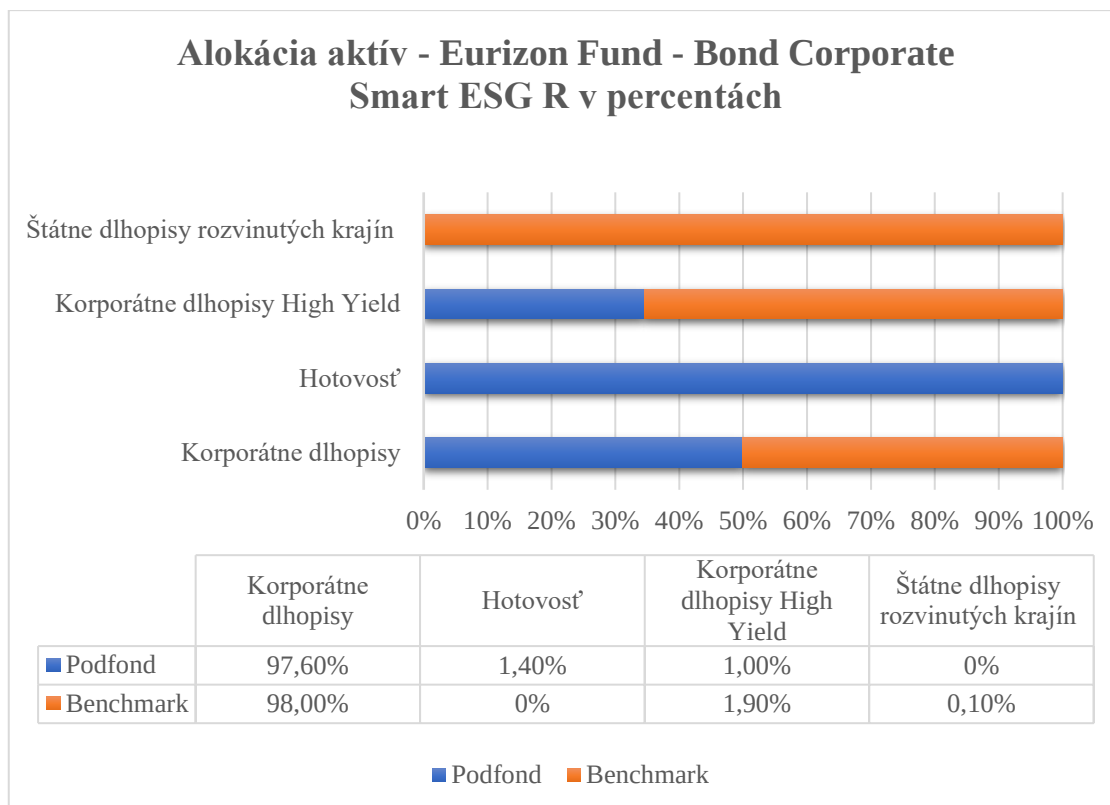

Graf č. 9 Vývoj majetku Eurizon Fund Bond Corporate Smart ESG R 2018 - 2020

Zdroj: vlastné spracovanie

Na vyššie uvedenom grafe, môžeme vidieť vývoj majetku Eurizon Fund Bond Corporate Smart ESG R medzi rokmi 2018 až 2020. Na začiatku fungovania fondu, bola hodnota majetku necelých 10 000 eur. Takáto hodnota majetku bola približne do prvej polovice roku 2018. Hodnota majetku postupne rástla. Rastúcou tendenciou sa hodnota majetku navýšila na súčasných viac ako 2 000 000 eur.

I napriek krátkemu fungovaniu fondu si myslím, že daný fond sa zatiaľ vyvíja veľmi pozitívne.

Graf č. 10 Alokácia aktív – Eurizon Fund – Bond Corporate Smart ESG R v percentách

Zdroj: vlastné spracovanie podľa www.vub.sk

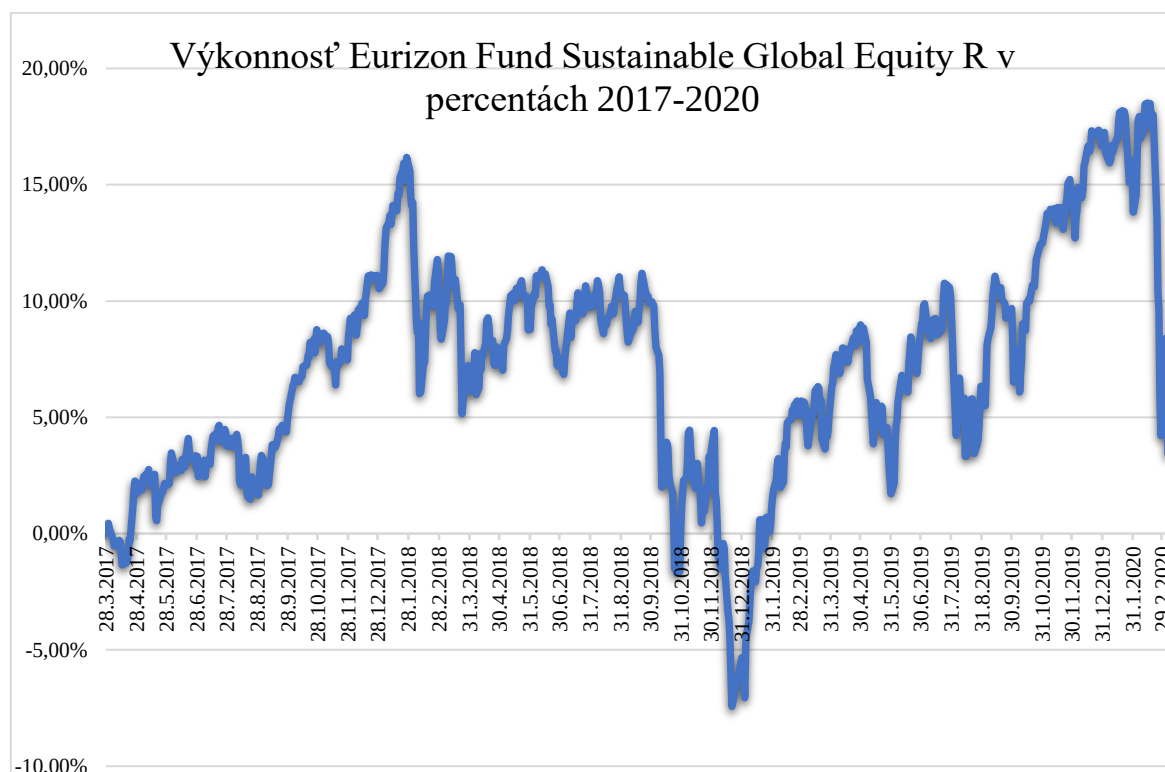
Benchmarkom pre tento fond je Bloomberg Barclays Euro Aggregate Corporate Index. Ako môžeme vidieť na grafe, tak rozloženie jednotlivých aktív je medzi benchmarkom a fondom približne rovnaké. Výnimku tvorí aktívum hotovosť, v ktorom benchmark má 0% a vybraný fond má 1,40%. Zmena sa tiež týka aj štátnych dlhopisov rozvinutých krajín, avšak tento rozdiel nie je veľký. Podfond obsahuje 0% štátnych dlhopisov rozvinutých krajín, aj keď benchmark tieto dlhopisy obsahuje, ale je to len 0,10%.

4.1.13. Eurizon Fund Sustainable Global Equity R

Eurizon Fund Sustainable Global Equity R je otvorený fond, ktorý bol založený v Luxembursku. Hlavným cieľom je zabezpečiť rast investovaného kapitálu nad návratnosť portfólia medzinárodných akcií. Fond predovšetkým investuje do akcií a nástrojov, ktoré súvisia s akciami rôzneho druhu. Investuje taktiež do spoločností, ktoré sú schopné čo najlepšie zabezpečiť pozitívny vplyv na životné prostredie a tiež na komunitu.

Aktívna podfondu budú investované predovšetkým do majetkových a tiež s majetkom súvisiacich nástrojov ktoréhokoľvek druhu, ide napríklad o akcie a dlhopisy prevoditeľných do akcií. Ide o akcie, ktoré sú kótované na medzinárodne regulovaných trhoch. Ide o uznávané trhy, ktoré sú prístupné verejnosti.

Investície musia spĺňať určité kritéria, tak ako to bolo aj pri predchádzajúcom fonde, ide o oblasť kritérií súvisiacich so životným prostredím, sociálnou oblasťou a riadením podnikov (ESG).

Graf č. 11 Výkonnosť Eurizon Fund Sustainable Global Equity R v percentách 2017 - 2020

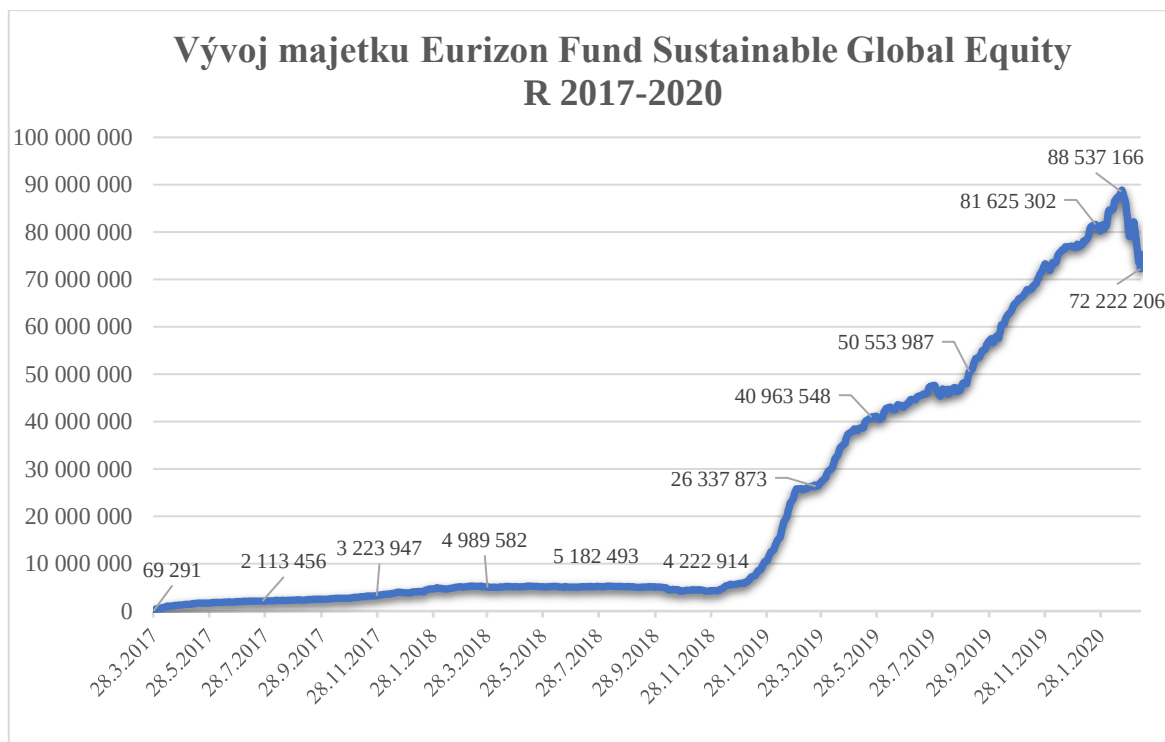
Zdroj: vlastné spracovanie podľa www.vub.sk

Na vyššie uvedenom grafe môžeme vidieť, vývoj výkonnosti akciového fondu Eurizon Fund Sustainable Global Equity R v percentách od roku 2017 až po súčasnosť.

Výkonnosť od začiatku fondu mala kolísavý priebeh. Najvyššia výkonnosť bola koncom januára 2018. Na druhej strane najnižšia výkonnosť bola zaznamenaná v polovici decembra roku 2018. Po tomto výraznom poklese nasledoval postupný nárast výkonnosti. Najvyššia výkonnosť bola opäť zaznamenaná v roku 2020 a to na úrovni viac ako 18%. Následne došlo k výraznému poklesu výkonnosti a to až na úroveň približne 4,2%. Tento výrazný pokles mohlo spôsobiť rozšírenie pandémie COVID -19 do celého sveta, ktoré poznačilo finančné trhy výraznejšie ako pred finančnou krízou v roku 2008.

Benchmarkom fondu je MSCI World Index, alebo aj index rozvinutých trhov. Výnos za posledných 12 mesiacov bol -16,85% a výnos benchmarku za posledných 12 mesiacov bol -11,5%.

Čisté aktíva Eurizon Fund Sustainable Global Equity R sa investujú predovšetkým do majetkových nástrojov, ktoré sú kótované na medzinárodných regulovaných trhoch, s podmienkou dodržiavania ESG kritérií.

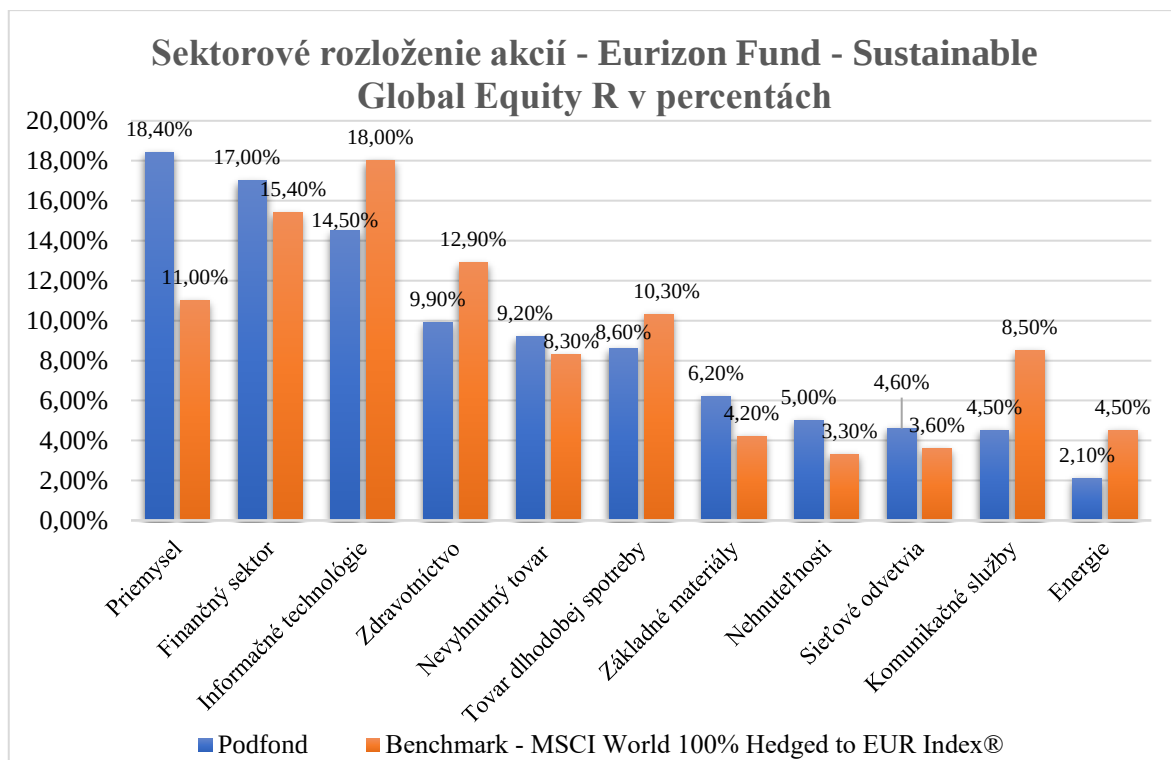

Graf č. 12 Vývoj majetku Eurizon Fund Sustainable Global Equity R 2017 - 2020

Zdroj: vlastné spracovanie podľa www.vub.sk

Na grafe č. 12 je uvedený vývoj majetku fondu Eurizon Fund Sustainable Global Equity R od roku 2017 - 2020. Vývoj celkového majetku mal rastúcu tendenciu, s výnimkou konca februára 2020 kedy došlo k poklesu majetku, ktoré môže byť spôsobené aj výrazným poklesom vo výkonnosti daného fondu, ako sme to uvádzali na predchádzajúcom grafe.

Majetok pri vzniku fondu bol vo výške necelých 70 000 eur. Postupným narastaním hodnoty majetku sa jeho hodnota zvýšila až na viac ako 88 000 000 eur vo februári 2020. Následne sme zaznamenali výrazný pokles, ktorý spôsobil zníženie hodnoty majetku na úroveň približne 72 000 000 eur.

Graf č. 13 Sektorové rozloženie akcií - Eurizon Fund Sustainable Global Equity R v percentách
Zdroj: vlastné spracovanie podľa www.vub.sk

Graf č. 13 nám zobrazuje sektorové rozloženie fondu Eurizon Fund Sustainable Global Equity R v porovnaní s Benchmarkom MSCI World Index.

Najvyššie sektorové zastúpenie podfondu predstavuje priemysel a finančný sektor. Najnižšie zastúpenie tvorí sektor energií a komunikačných služieb.

Pri benchmarku najvyššie sektorové zastúpenie tvoria informačné technológie a finančný sektor. Najnižšie sektorové zastúpenie pri benchmarku predstavuje sektor nehnuteľností a sieťové odvetvie.

Najvyrovnannejšie sektorové zastúpenie medzi podfondom a benchmarkom je pri nevyhnutnom tovare.

V nasledujúcej tabuľke je uvedené základné porovnanie medzi dlhopisovým a akciovým fondom. Rozdiel je najmä v odporúčanom investičnom horizonte, ktorý je pri dlhopisovom fonde tri roky, zatiaľ čo pri akciovom fonde je to až päť rokov. Rozdiel je tiež v podstupovanom riziku, pri dlhopisovom fonde je riziko na úrovni 3 a pri akciovom je rizikový stupeň 5.

Na základe uvedenej tabuľky, môžeme vidieť, že výkonnosť dlhopisového fondu mierne prevyšuje nad výkonnosťou akciového fondu.

Charakter fondu:	Dlhopisový fond	Akciový fond
Odporúčaný investičný horizont:	minimálne 3 roky	minimálne 5 rokov
Minimálna výška investície v rámci sporenia:	nie je možné zriadiť	100 EUR
Rizikový ukazovateľ (SRRI):	3.7	5.7
Aktuálna hodnota podielového listu	103,74 €	103,42 €
Výkonnosť	Eurizon Fund Bond Corporate Smart ESG R	Eurizon Fund Sustainable Global Equity R
Denná zmena	-0.42%	-2.27%
1M	-0.53%	-12.31%
3M	+0.06%	-9.98%
6M	-1.37%	-4.57%
1R	+2.26%	-1.40%
3R	-	-
Od vzniku	+3.74%	+3.42%

Tabuľka č. 2 Porovnanie dlhopisového a akciového fondu, ktoré podporujú ESG kritériá

Zdroj: vlastné spracovanie podľa www.vub.sk

4.2. Spoločensky zodpovedné investovanie Slovenskej sporiteľne, a.s.

Slovenská sporiteľňa podobne ako Všeobecná úverová banka venuje veľkú pozornosť spoločensky zodpovednému správaniu a spoločensky zodpovednému investovaniu.

Základným cieľom Slovenskej sporiteľne v oblasti zodpovedného podnikania je uskutočňovať také investície, ktoré sú udržateľné a zohľadňujú environmentálne, sociálne, spoločenské faktory, na základe toho daná banka dodržiava ESG kritériá. Prostredníctvom takýchto investícií banka zlepšuje fungovanie finančných trhov z dlhodobého hľadiska. Dlhodobý a udržateľný príjem dosahujú predovšetkým také spoločnosti, ktoré sú stabilné, prosperujúce a zodpovedné.

4.2.1. Investičný prístup Slovenskej sporiteľne, a.s.

Slovenská sporiteľňa, ktorá je súčasťou investičnej divízie Erste Asset Management sa predovšetkým venuje spoločensky zodpovednému investovaniu. Banka dodržiava integrovaný prístup, ktorého podstatou je analýza ESG kritérií, ktoré zahŕňajú faktory vplyvajúce na životné prostredie, sociálne faktory, podnikovú kultúru so zameraním na jej riadenie, teda v anglickom výraze ako corporate governance.

Obrázok č. 7 Investičný prístup Slovenskej sporiteľne zohľadňujúci ESG kritériá

Zdroj: vlastné spracovanie podľa www.erste-am.sk

4.2.2. Investičný cieľ Slovenskej sporiteľne, a.s.

Prostredníctvom používania všetkých prístupných prostriedkov banka uskutočňuje udržateľný proces. Tento proces nie je limitovaný len na vylúčenie niektorých protichodných sektorov alebo spoločností. Základnom udržateľného procesu je kombinovanie najlepších a najvyšších morálnych štandardov a v neposlednom rade aj podrobná analýza možných sociálnych a ekonomických rizík a nebezpečenstiev. Hlavným investičným cieľom banky je nadobudnúť navýšenie finančnej výkonnosti, udržateľného rastu spolu so zabezpečením pozitívneho vplyvu na životné prostredie ako aj na spoločnosť.

Banka investuje do rôznych spoločností na základe určitých kritérií. Podobne ako sme to rozoberali pri Všeobecnej úverovej banke, tak aj Slovenská sporiteľňa vylučuje investície do spoločností, ktoré sa zaoberajú výrobou zbraní, jadrovej energie alebo inou činnosťou, ktorá má nepriaznivý vplyv na vývoj spoločnosti alebo životného prostredia. Svoje investície neuskutočňuje taktiež tam, kde bola zistená detská práca alebo korupcia. Banka má vytvorený etický výbor, ktorý sa špecializuje na hodnotenie a analýzu daných investícií a rozhoduje o tom, či daná investícia je v súlade s udržateľnými kritériami.

4.2.3. Asset Management Slovenskej sporiteľne, a.s.

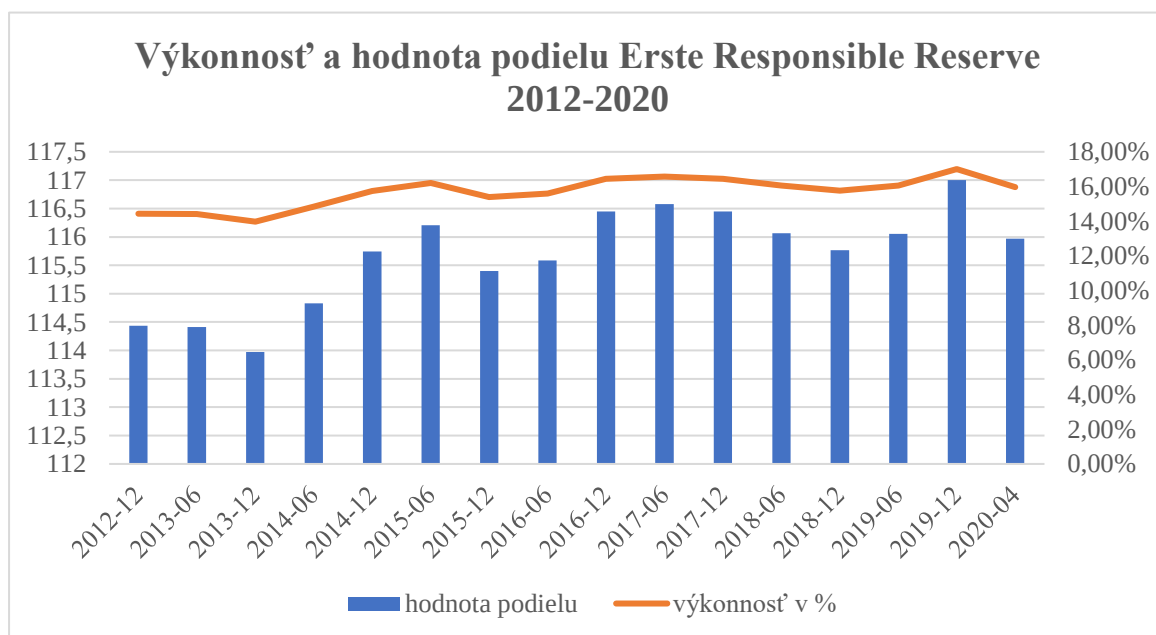
Asset Management Slovenskej sporiteľne pôsobí na trhu od roku 2001 a je to slovenská správcovská spoločnosť, ktorá má vedúce postavenie na trhu kolektívneho investovania.

Správcovská spoločnosť ponúka klientom mnoho typov podielových fondov, produktov a portfólií. Matkou správcovskej spoločnosti je Erste Asset Management, ktorá venuje veľkú pozornosť práve spoločensky zodpovednému investovaniu. Preferuje správanie, ktoré zohľadňuje vplyv na životné prostredie a taktiež na spoločnosť. Na základe týchto preferencií bolo vytvorených viacero spoločensky zodpovedných fondov. V nasledujúcich podkapitolách rozoberieme jeden dlhopisový a akciový fond, ktoré podporujú ESG kritériá.

4.2.4. Erste Responsible Reserve

Erste Responsible Reserve predstavuje dlhopisový fond, ktorý je zameraný na zodpovedné investovanie a udržateľnosť. Predstavuje fond s krátkou duráciou. Dlhopisový fond obsahuje nakúpené cenné papiere peňažného trhu, korporátne a štátne dlhopisy, dlhopisy nadnárodných inštitúcií a tiež dlhopisy spoločností v investičnom stupni rizika.

Erste Responsible Reserve sa zameriava výlučne na investície do takých spoločností, ktoré podporujú a dodržiavajú kritéria týkajúce sa ESG. Riziká v cudzej mene sú zaistene a durácia sa pohybuje v intervale od 0 - 1,5 roka.

Graf č. 14 Vývoj fondu Erste Responsible Reserve 2012 - 2020

Zdroj: vlastné spracovanie podľa www.erste-am.sk

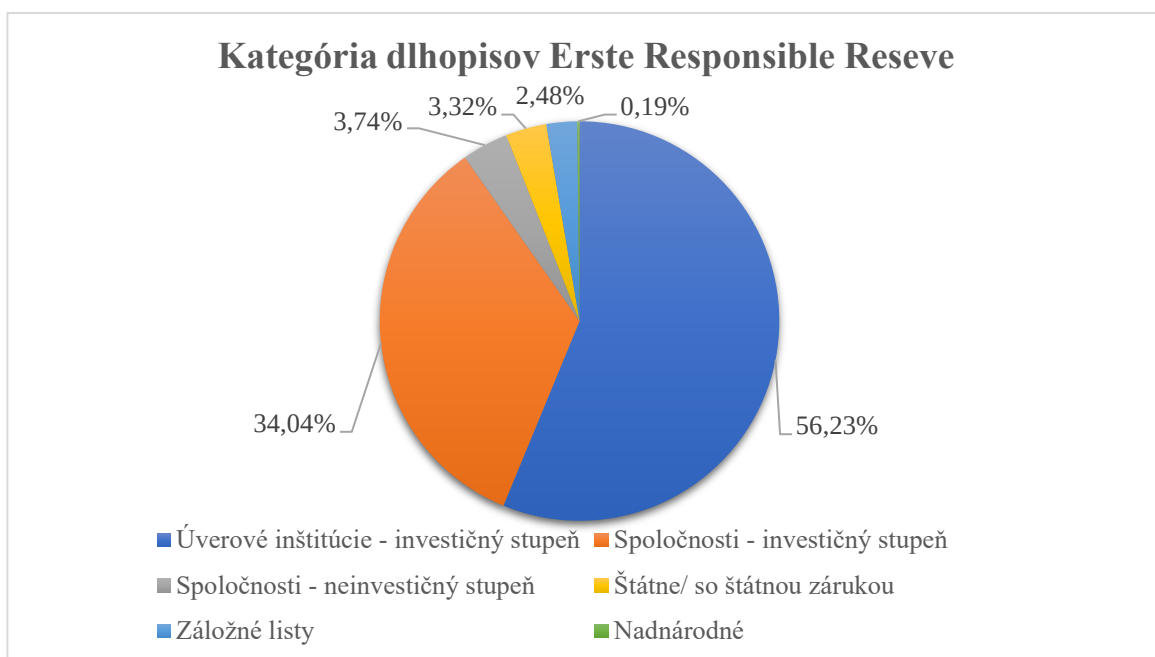
Na vyššie uvedenom grafe je zaznamenaný vývoj fondu Erste Responsible Reserve od roku 2012 až po súčasnosť na báze polročných údajov. Volatilita tohto fondu je na úrovni 1,80%. Najvyššia uskutočnená strata bola vo výške -3,14%. Podiel pozitívnych mesiacov predstavuje 41,67%.

Priemerný výnos fondu sa pohybuje na úrovni 1,50% s priemernou dobou splatnosti 2,6 roka. Modifikovaná durácia predstavuje 1,41% a durácia je 1,43 roka. Priemerný kupón je 0,80% a rating je na úrovni BBB+.

Od začiatku fungovania fondu zaznamenávame miery pokles hodnoty podielu až po rok 2013. Od roku 2014 nastáva oživenie vo zvyšovaní hodnoty podielu. V roku 2016 boli kapitálové trhy vo veľkej miere ťahané expanzívnu menovou politikou. Miera inflácie zostala veľmi nízka napriek stimulačným opatreniam centrálnych bánk. Vzhľadom na mimoriadne nízke a často negatívne úrokové sadzby sa doba trvania fondu mierne zvýšila za vykazované obdobie.

V Roku 2017 boli taktiež kapitálové trhy vo veľkej miere poháňané expanzívnu menovou politikou počas vykazovaného obdobia. Inflácia sa mierne zvýšila v dôsledku stúpajúcich cien komodít, zostala však na nízkej úrovni. Výnosy z kapitálového trhu počas vykazovaného obdobia poklesli, mnohých prípadoch občas na záporné hodnoty. Vzhľadom na extrémne nízke a často i negatívne úrokové sadzby sa trvanie fondu udržiavalo na stabilnej úrovni.

V rokoch 2018 - 2019 zaznamenávame výrazný nárast hodnoty podielu fondu. V tomto čase boli kapitálové trhy opäť poháňané expanzívnu menovou politikou a inflácia sa mierne navýšila v dôsledku stúpajúcich cien komodít. Výnosy kapitálového trhu počas tohto obdobia vzrástli z veľmi nízkej úrovne. Kľúčová úroková sadzba v EÚ Eurozóna zostala na veľmi nízkej úrovni, zatiaľ čo americký Fed uskutočňoval navyšovanie sadzieb.

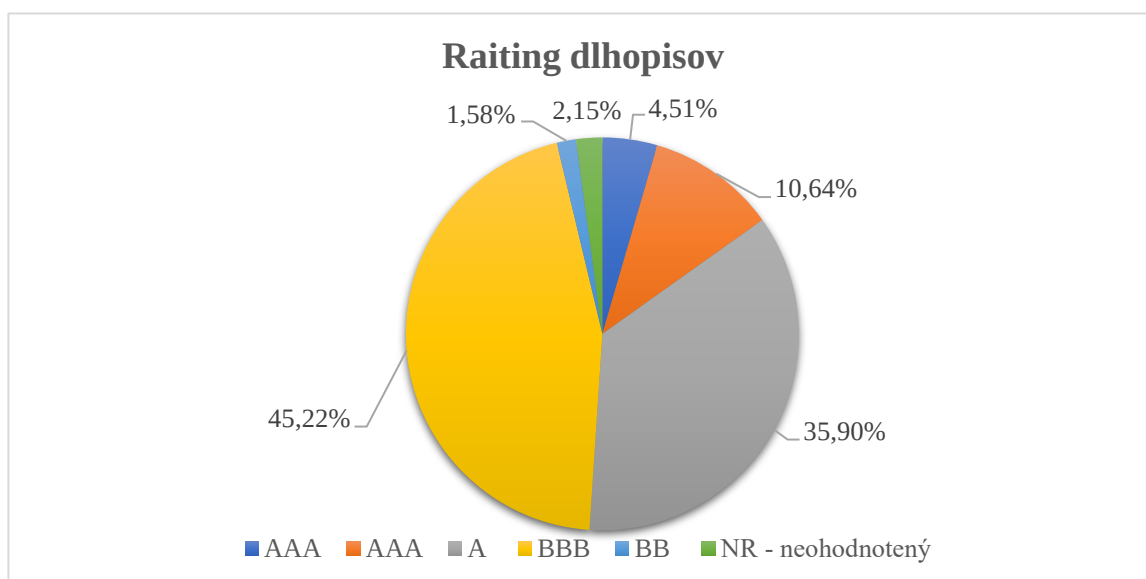
Graf č. 15 Kategória dlhopisov Erste Responsible Reseve

Zdroj: vlastné spracovanie podľa www.erste-am.sk

Erste Responsible Reserve je dlhopisový fond, ktorý investuje prevažne do dlhopisov investičného stupňa s krátkou dobou splatnosti a variabilnou úrokovou mierou. Na rozdiel od dlhopisové fondu Eurizon Fund Bond Corporate, ktorý sa porovnáva s benchmarkom MSCI World, tak k tomuto fondu nie je pridelený benchmark. Zameriava sa predovšetkým na dlhopisy s pôvodom v OECD od priemyselných spoločností, poskytovateľov finančných služieb, kryté dlhopisy, štátne dlhopisy a dlhopisy kvázi vládnych subjektov.

Fond investuje predovšetkým do emitentov, ktorí podporujú ESG kritéria a tak sociálne uľahčujú výrobné procesy vhodné pre environmentálne prostredie.

Z regionálneho hľadiska sa portfólio zameriava na emitentov z Francúzska, Nemecka, Talianska, Španielska a USA. Najnižšie regionálne zastúpenie je v Nórsku, Austrálii, Fínsku a Kanade

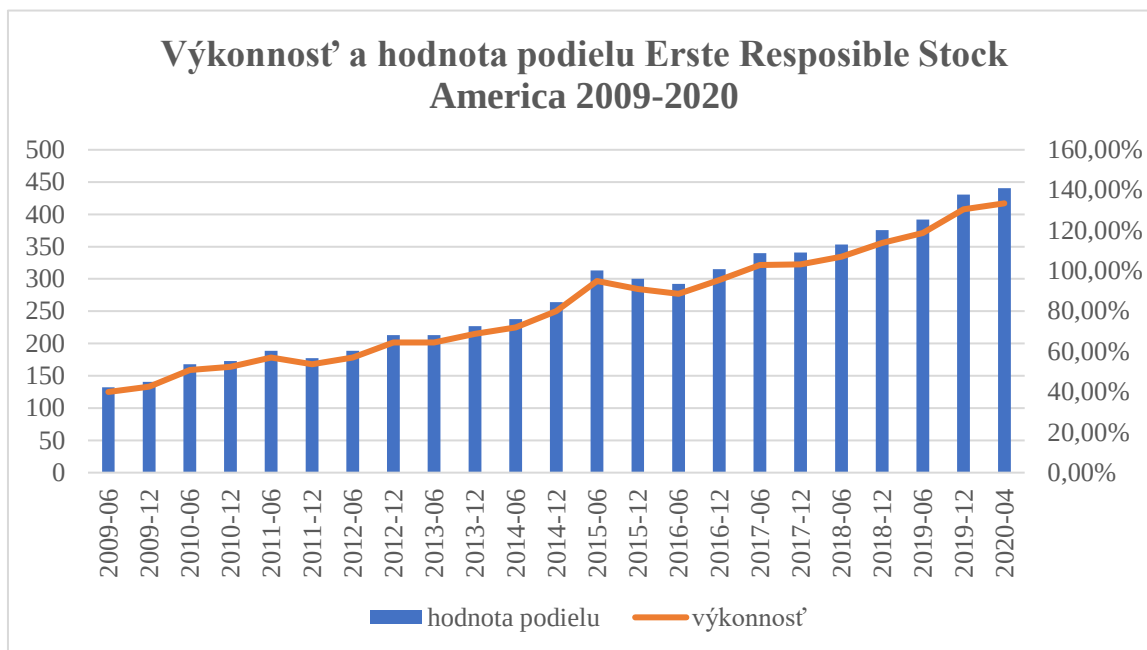
Graf č. 16 Rating dlhopisov Erste Responsible Reserve

Zdroj: vlastné spracovanie podľa www.erste-am.sk

4.2.5. Erste Responsible Stock America

Spoločensky zodpovedný akciový fond Erste Responsible Stock America, preferuje investovanie hlavne do akcií spoločností, ktoré majú sídlo v Severnej Amerike. Investuje tiež do spoločností, ktoré sú kótované na akciovom trhu Severnej Ameriky. Fundamentálna analýza je základným investičným procesom Erste Responsible Stock America.

Obsah tohto fondu tvoria predovšetkým veľmi kvalitné akcie a tiež akcie spoločností, ktoré rýchlo rastú a spoločnosti, ktoré sú klasifikované spoločnosťou Erste Asset Management ako spoločensky zodpovedné a spĺňajú požiadavku kritérií ESG.

Graf č. 17 Výkonnosť a hodnota podielu Erste Responsible Stock America 2009 - 2020

Zdroj: vlastné spracovanie podľa www.erste-am.sk

Volatilita Erste Responsible Stock America sa pohybuje za posledné tri roky na úrovni 14,60%. Najvyššia historická strata bola -17,31% a podiel pozitívnych mesiacov je viac ako 60%.

Najvyššie zastúpenie v tomto fonde má spoločnosť Microsoft Corporation, Alphabet Inc., Procter & Gamble Co., The, VISA Inc., NVIDIA Corp., Intel Corp. a iné.

Ukazovateľ rizík a výnosov je na úrovni 6 a odporúčaný investičný horizont je 6 rokov.

Od roku 2009 zaznamenávame stúpajúcu tendenciu vo výkonnosti Erste Responsible Stock America. Vplyv na tento pozitívny vývoj mala aj Americká centrálna banka, ktorá uskutočňovala politiku nízkych úrokových sadzieb ako aj stratégiu kvantitatívneho uvoľňovania. Táto politika bola nastavená z dôvodu hospodárskeho oživenia, ktoré bolo veľmi potrebné po veľkej hospodárskej kríze.

Rok 2011 opäť predstavoval vzostupný trend vo výkonnosti fondu. V tomto období sa sektory energetiky a surovín vyvíjali najlepšie, ale na druhej strane spotrebné tovary necyklickej spotreby boli vo výkonnosti slabé.

V Roku 2012 pokračovalo pozitívne nastavenie výkonnosti fondu. Pozitívny vývoj bol v tomto období zaznamenaný najmä v sektore technológií a spotrebného tovaru, avšak na druhej strane negatívny vývoj sme zaznamenali v energetickom a finančnom sektore.

Optimizmus vo vývoji pokračoval aj v roku 2013. V tomto roku Fed opäť uvoľňoval menovú politiku. Najviac sa darilo finančnému a zdravotníckemu sektoru.

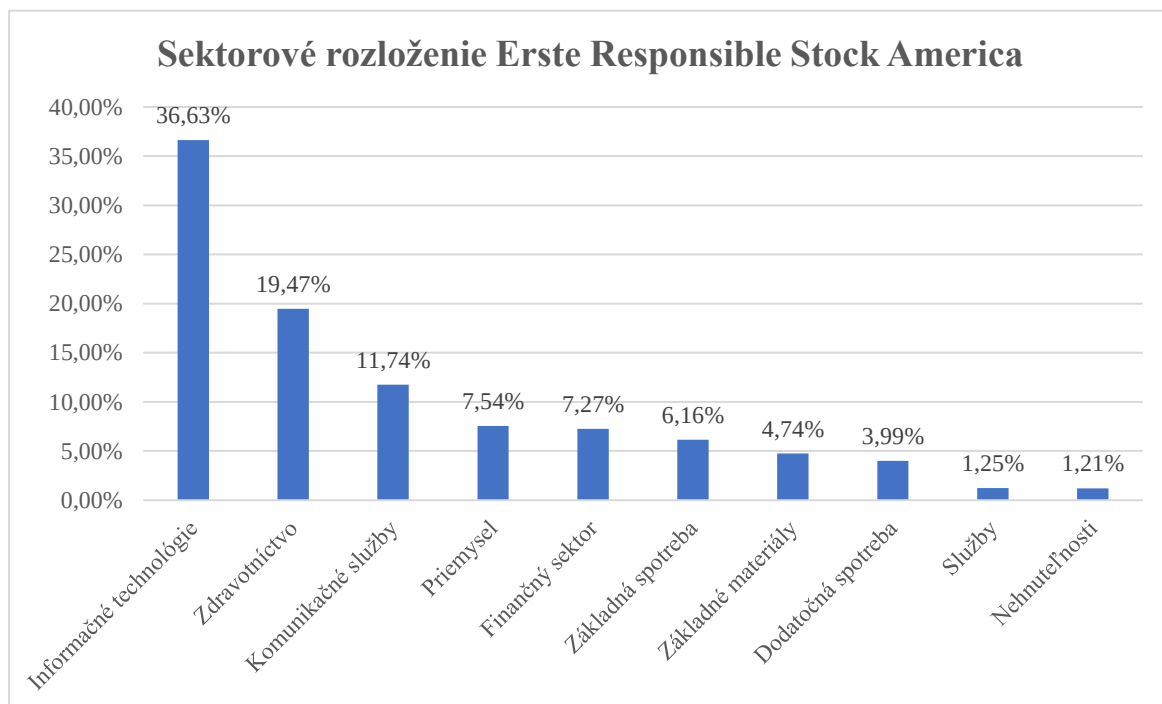
V rokoch 2014 - 2015 zaznamenávame nárast vo výkonnosti fondu. Zvýšená volatilita bola v odvetviach zdravotníctva a technológií. Okrem týchto odvetví aj sektory energií verejných služieb boli v tomto období negatívne. Napriek tomu fond v tomto období pôsobil pozitívne.

Rok 2016 priniesol menší pokles vo výkonnosti. Po tom ako trhy prekonali krátkodobý šok Brexit, burzy začali vykazovať pozitívne hodnoty v treťom štvrtroku 2016. Dochádzalo k ďalšiemu uvoľňovaniu menovej politiky väčšiny centrálnych bánk.

Začiatkom roka 2017 trhy vstúpili do konsolidačnej fázy, ktorá sa začala v marci. Americké akcie sa počas vykazovaného obdobia celkovo vyvíjali pozitívne, pričom k veľkému podielu na zvyšovaní cien došlo na prezidentských voľbách v roku 2016. Medzi najväčších výhercov patrili sektory finančných služieb, technológií a priemyslu. Naopak najhoršie boli na tom odvetvia telekomunikácií a energetiky.

Rok 2019, ktorý predstavoval nepokoje v dôsledku Brexitu, nakoniec priniesol pozitívny vývoj vo výkonnosti i napriek colnému konfliktu medzi USA a Čínou a zvýšených desaťročných amerických dlhopisov na viac ako 3%. Americké akcie sa počas vykazovaného obdobia vyvíjali pozitívne. Najviac sa darilo sektorom technológií, zdravotníctva a najhoršie sa darilo energetickému sektoru, priemyslu a spotrebiteľskému sektoru.

Na nižšie uvedenom grafe je znázornené sektorové rozloženie fondu Erste Responsible Stock America, kde najväčšie zastúpenie predstavujú informačné technológie viac ako 36% a druhé najväčšie sektorové zastúpenie predstavuje zdravotníctvo a to viac ako 19%. Najnižším zastupujúcim odvetvím služby a nehnuteľnosti, ktorých hodnota predstavuje približne 1,20%. Tak ako aj pri dlhopisovom fonde, ani k akciovému fondu nie je pridelený benchmark.

Graf č. 18 Sektorové rozloženie Erste Responsible Stock America

Zdroj: vlastné spracovanie podľa www.erste-am.sk

4.2.6. Porovnanie fondov VÚB, a.s. a SLSP, a.s.

Globálne podnikateľské prostredie prešlo významnou transformáciou, ktorá si vyžaduje lepšie znalosti na riešenie sociálnych a environmentálnych problémov súčasnej doby. V dôsledku závažných klimatických zmien a rozširovania rozdielov medzi sociálno-ekonomickými skupinami je na spoločnosti vyvíjaný nátlak na zmenu normatívnych postupov riadenia a operácií smerujúcich k rozvoju, ktorý je inkluzívny a udržateľný.

Akcionári majú zásadný záujem o finančné ekonomické výnosy, ale zainteresované strany sa však viac zaujímajú o obchodné ciele, politiky a činnosti, ktoré môžu mať vplyv na globálnu udržateľnosť. V tejto súvislosti spoločenská zodpovednosť, spoločensky zodpovedné investovanie a spoločensky zodpovedné fondy nadobúdajú veľký význam.

Eurizon Fund Bond Corporate Smart ESG je dlhopisový fond, ktorý spravuje spoločnosť Eurizon Capital S.A., je súčasťou Intesa Sanpaolo Group, ktorá je materskou bankou Všeobecnej úverovej banky.

Investície sú zamerané do nástrojov vydaných medzinárodnými korporátnymi emitentami, so zameraním na kritéria ESG. Rozloženie investícií predstavuje až 97,30% investícií do korporátnych dlhopisov v investičnom pásme a 2,70% predstavuje likvidita.

Erste Responsible Reserve je taktiež dlhopisová fond, ktorý spravuje Erste Asset Management GmbH, je súčasťou Erste Bank, ktorá je materskou bankou Slovenskej sporiteľne.

Priemerná výkonnosť od vzniku Eurizon Fund Bond Corporate je 3,17% a priemerná výkonnosť Erste Responsible Reserve je na úrovni 15,68%. Rozdiel vo výkonnosti medzi týmito dvoma dlhopisovými fondami je 12,51%.

Výkonnosť Erste Responsible Reserve vo veľkej miere prevyšuje nad výkonnosťou Eurizon Fund Bond Corporate. Tento rozdiel môže byť spôsobený i v skoršom vzniku Erste Responsible Reserve. Fond od SLSP Asset Managementu podlieha riziku na úrovni 2. Na druhej strane Eurizon Fund Bond Corporate podlieha vyššiemu riziku na úrovni 3. Daný fond pri vyššom riziku dosahuje nižšiu výkonnosť a výnosnosť.

Rozdiel v týchto fondoch je aj vo vstupných poplatkoch. Pri Eurizon Fund Bond Corporate je vstupný poplatok na úrovni 2% a pri Erste Responsible Reserve na úrovni len 0,75%. I v poplatku za správu fondov sú dosť veľké rozdiely. Pri Eurizon Fund Bond Corporate predstavuje poplatok za správu 1,25% a pri druhom fonde je to len 0,34%.

S fondami je spojené kreditné riziko a riziko protistrany. Fond môže dosahovať straty v prípade zlyhania emitenta alebo protistrany. Kreditné riziko sleduje vývoj jednotlivých emitentov, ktoré pôsobia popri všeobecných trendoch kapitálových trhov na kurz cenných papierov. Taktiež tu môže pôsobiť aj riziko likvidity, ktoré spôsobuje, že nebude možné v dostatočne krátkom čase predať, zlikvidovať alebo zavrieť s obmedzenými nákladmi a to môže ovplyvniť schopnosť fondu plniť povinnosť spätného odkúpenia a vyplatenia. Okrem uvedených rizík existuje i operačné riziko, ktoré predstavuje zlyhanie ľudského faktora alebo systému v správcovskej spoločnosti. Súvisia s ním aj riziká, ktoré vyplývajú z obchodných, účtovných a hodnotiacich činností vykonávaných pre daný fond.

Priemerná výnosnosť Erste Responsible Reserve od vzniku fondu je v priemere 1,50% a priemerná výnosnosť Eurizon Fund Bond Corporate je na úrovni 0,73%.

Rozdiel v týchto dlhopisových fondov je aj v zložení aktív. Vo fonde Eurizon Fund Bond Corporate najväčšiu časť tvoria korporátne dlhopisy až 97,60%, na rozdiel od fondu Erste Responsible Reserve, v ktorom najväčšiu časť tvoria úverové inštitúcie až 56,23% a druhú najväčšiu časť tvoria spoločnosti s neinvestičným stupňom. Aj táto rozdielna alokácia môže spôsobovať vyššiu výkonnosť fondu Erste Responsible Reserve.

Okrem dlhopisových fondov sme v práci rozoberali aj akciové fondy od spomínaných spoločností.

Ako prvým akciovým fondom, ktorým sme sa zaoberali bol Eurizon Fund Sustainable Global Equity. Predstavuje fond, ktorý zabezpečuje investície do kvalitných svetových akcií. Eurizon Fund investuje hlavne do akcií, ktoré sú kótované na burzách v USA a taktiež pri výbere je veľmi dôležité environmentálne a sociálne hľadisko, teda je podstatné aby boli dodržané kritéria ESG. Rozloženie investícií v tomto fonde je tvorené len akciami. Miera investičného rizika je oproti dlhopisovým fondom vyššia a v tomto prípade je na úrovni 5. Hodnota jedného podielu vo fonde sa pohybuje vo výške 93,52 eur.

Druhým sledovaným akciovým fondom je Erste Responsible Stock America. Pre dosiahnutie daného investičného cieľa sa pre investičný fond nadobúda minimálne 51% aktív fondu, akcie emitentov, ktoré majú sídlo v Amerike, alebo sa s danými akciami obchoduje trhu s cennými papiermi v Amerike.

Emitenti musia spĺňať jednotlivé vylučujúce kritéria, ku ktorým patrí napríklad atómová energia, detská práca, hazardné hry, pornografia, výroba zbraní, tabaku, pokusy na zvieratách, tresty smrti a iné.

Ku kladným kritériám patrí podpora vzdelávania, spotreba energií a vody, obnoviteľné zdroje, podpora environmentálneho prostredia, podpora inovácií a výskumu, starostlivosť o prírodné zdroje a iné.

Fond podlieha riziku, ktoré je podobne, ako pri predchádzajúcom fonde na úrovni 5. Tak ako aj pri dlhopisovým fondoch aj tieto fondy podliehajú kreditnému riziku, riziku protistrany, riziku likvidity, operačnému riziku, riziku úschovy (poškodenie majetku v dôsledku chyby distribútora), riziko používania derivátov (používanie derivátových obchodov na zaistenie, využívanie ako investičného nástroja, čím sa zvyšuje riziko daného fondu).

Vstupný poplatok je na úrovni 5% a poplatok za správu je na úrovni 2,22%. Na druhej strane Eurizon Fund Sustainable Equity má vstupný poplatok nižší a to 4% a poplatok za správu predstavuje 2,04%.

Gain to pain ratio pri akciovom fonde Eurizon Fund Sustainable Equity je na úrovni 0,8551, čo predstavuje stratovú investíciu. V prípade, ak by bol tento ukazovateľ na úrovni 1 alebo vyšší ako 1 môžeme povedať, že ide stále o dobrý výsledok. Ak by bol ukazovateľ na úrovni prevyšujúcej hodnotu 1,5 ide o vynikajúci výsledok a ziskovú investíciu.

Ukazovateľ Gain to pain je veľmi dobrým indikátorom pre investorov, pretože meria výnosy vzhľadom k riziku, ktoré daný investor musí podstúpiť.

Gain to pain ratio pri akciovom fonde Erste Responsible Stock America je na úrovni 1,1385, čo môžeme považovať za dobrý výsledok a pre investorom to predstavuje ziskovú investíciu.

Výnosnosť	Erste Responsible Stock America	Eurizon Fund Sustainable Global	Rozdiel
Výnosnosť za posledný týždeň	8,43%	14,09%	-5,66%
Výnosnosť za posledný mesiac	11,52%	3,59%	7,93%
Výnosnosť za posledné tri mesiace	-12,54%	-19,63%	7,09%
Výnosnosť za posledných šesť mesiacov	-2,71%	-14,21%	11,50%
Výnosnosť za posledných dvanásť mesiacov	1,37%	- 16,85%	-15,48%
Priemerný ročný výnos za posledné tri roky	7,18%	-	-

Tabuľka č. 3 Porovnanie výnosnosti akciových fondov Erste Responsible Stock America a Eurizon Fund Sustainable Global v percentách ku dňu 7.5.2020

Zdroj: vlastné spracovanie

Vo vyššie uvedenej tabuľke je porovnanie výnosnosti dvoch sledovaných akciových fondov za jednotlivé časové obdobia. Na základe údajov, môžeme povedať, že výnosnosť akciového fondu Erste Responsible Stock America je vyššia oproti Eurizon Fund Bond Corporate. Výrazný rozdiel je vo výnosnosti za posledných šesť mesiacov vo výške 11,50%. Taktiež vysoký rozdiel zaznamenávame aj pri výnosnosti za posledných dvanásť mesiacov a to až vo výške -15,48%. Údaje k akciovému fondu Eurizon Fund Sustainable Global nie sú k priemernému ročnému výnosu za posledné tri roky uvedené z dôvodu vzniku tohto fondu 28. apríla 2017.

Eurizon Fund Sustainable Global Equity zaznamenal najvyšší pokles vo výške -6,84% a doba zotavenia predstavovala šesť týždňov. Pri akciovom fonde Erste Responsible Stock America bol najvyšší pokles na úrovni -67,17% a doba zotavenia bola vo výške až 314 týždňov.

Na základe porovnanie dlhopisových a akciových fondov, oboch bánk, môžeme povedať, že výkonnosť ako aj výnosnosť je vyššia v správcovej spoločnosti Erste Asset Management. Tento rozdiel môže zväčša zapríčiniť aj veľká rozdielnosť v dĺžke trvania daného fondu od Erste Asset Managementu. Dôležité je tiež uviesť, že Asset Management Slovenskej sporiteľne patrí medzi lídrov na trhu kolektívneho investovania s pôsobením od roku 2001. Myslím si, že obe tieto spoločnosti na základe podporovania a rozširovania spoločensky zodpovedného investovania prispievajú ku kvalitnejšiemu rozvoju celkového kolektívneho investovania.

Záver

Spoločensky zodpovedné investovanie sa čoraz častejšie stáva stále viac a viac vyhľadávaným spôsobom investovania. V súčasnosti pre mnoho investorov nezohráva zisk hlavnú úlohu, ale je pre nich veľmi dôležité sledovať ochranu pred rizikami. Preferujú firmy a spoločnosti, ktoré prihliadajú na sociálne, spoločenské, environmentálne kritériá a na druhej strane majú negatívny postoj k organizáciám, ktoré nepriaznivo pôsobia na spoločnosť.

Spoločenská zodpovednosť je uplatňovaná v takom prípade, keď organizácie vykonávajú svoju činnosť nad rámce minimálnych právnych požiadaviek a záväzkov. Cieľom je prispieť k zlepšeniu celkovej spoločnosti a životného prostredia.

Finančné trhy predstavujú jeden z najsilnejších nástrojov, ktorý dokáže uskutočniť na trhu pozitívne premeny.

Cieľom diplomovej práce bolo rozobratie problematiky spoločensky zodpovedného investovania a morálneho hazardu.

Diplomová práca je rozdelená do hlavných štyroch kapitol s príslušnými podkapitolami.

Prvá časť diplomovej práce bola zameraná na teoretickú časť. V prvej kapitole sme venovali pozornosť hlavným charakteristikám spoločenskej zodpovednosti a rôznym pohľadom na koncept spoločenskej zodpovednosti, ktoré so sebou prinášajú niekoľko kladných argumentov. Súčasťou teoretickej časti sú aj princípy spoločensky zodpovedné správania, ktoré sú postavené na hlavných etických princípoch. Okrem spoločenskej zodpovednosti sme si v tejto časti zadefinovali aj spoločensky zodpovedné podnikanie, ktoré prispieva k trvalo udržateľnému ekonomickému rozvoju, k zlepšovaniu kvality života zamestnancov, ich rodín, ako aj spoločnosti ako celku. V ďalších podkapitolách sme sa zameriavali aj na historický vývoj spoločensky zodpovedného podnikania, ktoré sa začalo rozvíjať už v päťdesiatych rokoch minulého storočia. V teoretickej časti sme rozoberali aj jednotlivé výhody a nevýhody spoločensky zodpovedných firiem. Zaoberali sme sa taktiež spoločenskou zodpovednosťou v rámci Európskej únie, ktorá sa podieľa na podpore spoločensky zodpovedného podnikania. V posledných podkapitolách teoretickej časti sme venovali pozornosť aj medzinárodným hnutiam spoločensky zodpovedných podnikov, subjektom v spoločensky zodpovednom podnikaní. Spoločensky zodpovedné investovanie je ďalšou témou, ktorej sme sa venovali. Je to investovanie, ktoré podporuje kritéria ESG so zameraním na životné prostredie, sociálne hľadisko a riadenie spoločnosti. Investori

preferujú používanie údajov ESG predovšetkým na riadenie svojich investícií, ktoré sú základom pre nadobudnutie ich cieľov, ako aj pri vytváraní portfólia, riadení rizika, výber cenných papierov, alokácií a podobne. Následne sme definovali rôzne investičné stratégie a v poslednej časti teoretickej kapitoly sme venovali našu pozornosť morálnemu hazardu.

Druhá časť diplomovej práce pozostáva z vymedzenia cieľa práce. Hlavným cieľom bolo teoretické priblíženie pojmu spoločenská zodpovednosť a spoločensky zodpovedné investovanie. Cieľom praktickej časti bolo vymedzenie činnosti vybraných bánk, ktoré uplatňujú spoločenskú zodpovednosť. V nasledujúcej časti sme analyzovali fondy podporujúce spoločensky zodpovedné investovanie dvoch vybraných spoločností.

Tretia kapitola diplomovej práce pozostáva z metodiky a metód skúmania. K správne vypracovaniu stanovených cieľov, bolo potrebné naštudovanie domácej a zahraničnej literatúry, štúdií, internetových zdrojov, aby sme obsiahli čo najširšie spektrum potrebných informácií. V praktickej časti sme získavali údaje o bankách z ich výročných správ ako aj zo správ o spoločenskej zodpovednosti. Využívali sme metódu syntézy, ktorá nám slúžila k lepšiemu prepojeniu získaných informácií k danej problematike. Prostredníctvom komparácie sme porovnávali vybrané fondy spoločností. Získané informácie sme zanalyzovali a zhodnotili.

Štvrtá kapitola diplomovej práce predstavuje výsledky práce. Praktická časť pozostáva z výberu dvoch najväčších slovenských bánk, ktoré podporujú spoločensky zodpovedné investovanie. Prvou bankou je Všeobecná úverová banka a druhou je Slovenská sporiteľňa.

V nasledujúcich podkapitolách sme zobrazili relevantný prístup a prioritné aktivity vo Všeobecnej úverovej banke, so zameraním na jej vízie, misie a hodnoty. Rozoberali sme, aký ma banka prístup k spoločenskej zodpovednosti, aké prijala medzinárodné normy, záväzky a akú má stratégiu spoločensky zodpovedného podnikania. Z dôvodu postavenia banky a zistenia základných ekonomických údajov o spoločnosti sme sa rozhodli uviesť základné sociálne, ekonomické a environmentálne ukazovatele. V nasledujúcej časti sme svoju pozornosť venovali činnosti VÚB Asset Managemnetu. Na základe prieskumu jednotlivých fondov danej spoločnosti, sme si vybrali jeden dlhopisový (Eurizon Fund Bong Corporate Smart ESG R) a akciový fond (Eurizon Fund Sustainable Global Equity R), ktoré podporujú ESG kritéria. Zaoberali sme sa vývojom daných fondov, vývojom majetku vo fonde, ich výkonnosťou a výnosnosťou. Zaoberali sme sa alokáciou aktív v porovnaná s benchmarkom. V akciovom fonde sme sa zamerali aj na sektorové rozloženie akcií

v porovnaní s benchmarkom. V porovnaní oboch fondov môžeme tvrdiť, že výkonnosť dlhopisového fondu je od vzniku vyššia, ako výkonnosť akciového fondu.

Druhou spoločnosťou, ktorú sme si vybrali je Slovenská sporiteľňa. Taktiež aj pri tejto banke sme rozoberali jej investičný prístup a investičný cieľ. V nasledujúcich častiach sme sa venovali Asset Managementu Slovenskej sporiteľne. Na základe získaných údajov o jednotlivých fondoch, sme si opäť vybrali jeden dlhopisový (Erste Responsible Reserve) a jeden akciový fond (Erste Responsible Stock America) so zameraním na ESG kritériá. Pri oboch fondoch sme opäť rozoberali výkonnosť fondu, vývoj a výnosnosť. Pri dlhopisovom fonde najväčšiu kategóriu dlhopisov tvorili úverové inštitúcie s investičným stupňom. Najväčšiu časť v ratingu dlhopisov tvoril rating s úrovňou BBB. Pri akciovom fonde najväčšie sektorové zastúpenie mali informačné technológie spolu so zdravotníctvom, pričom najmenšie zastúpenie mali služby a nehnuteľnosti.

V poslednej fáze praktickej časti sme porovnávali dlhopisové a akciové fondy dvoch spomínaných bánk. Na základe získaných informácií, môžeme tvrdiť, že výkonnosť dlhopisového fondu Erste Responsible Reserve je vyššia ako výkonnosť dlhopisového fondu Eurizon Fund Bond Corporate Smar ESG R. Priemerná výkonnosť od vzniku Eurizon Fund Bond Corporate je 3,17% a priemerná výkonnosť Erste Responsible Reserve je na úrovni 15,68%. Rozdiel vo výkonnosti medzi týmito dvoma dlhopisovými fondami je 12,51%. Výkonnosť Erste Responsible Reserve vo veľkej miere prevyšuje nad výkonnosťou Eurizon Fund Bond Corporate. Tento rozdiel môže byť spôsobený i v skoršom vzniku Erste Responsible Reserve. Fond od SLSP Asset Managementu podlieha riziku na úrovni 2. Na druhej strane Eurizon Fund Bond Corporate podlieha vyššiemu riziku na úrovni 3. Daný fond pri vyššom riziku dosahuje nižšiu výkonnosť. Rozdiel v týchto dlhopisových fondoch je aj v zložení aktív. Vo fonde Eurizon Fund Bond Corporate najväčšiu časť tvoria korporátne dlhopisy až 97,60%, na rozdiel od fondu Erste Responsible Reserve, v ktorom najväčšiu časť tvoria úverové inštitúcie až 56,23% a druhú najväčšiu časť tvoria spoločnosti s neinvestičným stupňom. Aj táto rozdielna alokácia môže spôsobovať vyššiu výkonnosť fondu Erste Responsible Reserve.

Následne sme porovnávali aj akciové fondy oboch spomínaných bánk. Na základe získaných informácií môžeme tvrdiť, že výkonnosť akciového fondu Erste Responsible Stock America prevyšuje nad výkonnosťou Eurizon Fund Sustainable Global. Táto výkonnosť predstavuje rozdiel 15,48% za posledných dvanásť mesiacov. Dost' výrazný rozdiel medzi týmito fondami je aj v ukazovateli Gain to pain ratio. Pri Eurizon Fund Bond Corporate bol nižší, ako 1 čo predstavovalo stratovú investíciu, zatiaľ čo pri fonde Erste

Responsible Stock America tento ukazovateľ nadobúdal hodnotu vyššiu ako 1, čo môžeme považovať za dobrý výsledok a pre investorov to predstavuje ziskovú investíciu.

Na základe porovnanie oboch druhov fondov, oboch bánk, môžeme povedať, že výkonnosť ako aj výnosnosť je vyššia v správcovej spoločnosti Erste Asset Management. Tento rozdiel môže zväčša zapríčiňovať aj veľká rozdielnosť v dĺžke trvania daného fondu od Erste Asset Managemnetu. Dôležité je tiež uviesť, že Asset Management Slovenskej sporiteľne patrí medzi lídrov na trhu kolektívneho investovania s pôsobením od roku 2001.

Na základe preštudovaných štúdií môžeme tvrdiť, že začlenenie informácií o ESG prispieva k lepšiemu rozhodovaniu v každom investičnom prístupe, pričom optimálna konfigurácia závisí od preferencií správcu fondu a ochoty odchýliť sa od netieneného štandardu.

Myslím si, že obe tieto spoločnosti na základe podporovania a rozširovania spoločensky zodpovedného investovania prispievajú ku kvalitnejšiemu rozvoju celkového kolektívneho investovania.

Použitá literatúra

Knižné publikácie:

1. PORVAZNÍK, Ján. *Spoločenská zodpovednosť organizácií - Corporate Social Responsibility: študijné texty*. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2008, 83 s. ISBN 978-80-225-2622-7.
2. ČIERNA, Helena. *Spoločensky zodpovedné podnikanie a model výnimočnosti*. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, Ekonomická fakulta v Banskej Bystrici, 2008, 102 s. Studia oeconomica, 35 s. ISBN 978-80-8083-585-9.
3. SAKÁL, P. a kol., *Logistika výkonného podniku*. Trnava: SP Synergia, 2009, 633 s. ISBN 978-80-254-5754-2.
4. MARČEK, E. a kol., *Spoločensky zodpovedné podnikanie: prehľad základných princípov a príkladov*. Bratislava: Nadácia Integra, 2005, 112 s.
5. WAGNER, E., *Podnikanie v nových ekonomických a sociálnych podmienkach*. Žilina: Eurokódex, 2011, 112 s. ISBN 978-80-894-4751-0.
6. HVOLKOVÁ, L., *Sociálne zodpovedné investovanie podnikov v Slovenskej republike*. Banská Bystrica: Belianum, 2015, 132 s. ISBN 978-80-557-0872-0
7. HOUSE, D., *Sustainable Investing*. London, 2008, 197 s. ISBN 978-1-84407-548-5.
8. UNITED NATIONS, *Socially Responsible Business*, 2018, 74 s. ISBN 978-9-21120-757-6.

Elektronické dokumenty:

1. BUNČÁK, Michal, *Spoločensky zodpovedné podnikanie*, [online]. [cit. 2019-01-10]. Dostupné na internete: <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/ministerstvo/spolocenska-zodpovednost/csr-nahlad-vseobec.-dobry.pdf>
2. ÚRAD PRE NORMALIZÁCIU, METROLÓGIU A SKÚŠOBNÍCTVO SR. *Model ZET-Metodická príručka*, [online]. [cit. 2020-03-07]. Dostupné na internete: https://www.unms.sk/swift_data/source/2017/kvalita/model_zet/Model%20ZET_ve rzia%20%20-%20FINAL.pdf
3. JAMES, CH. *What is a socially responsible investment*, [online]. [cit. 2019-11-20]. Dostupné na internete: <https://www.investopedia.com/terms/s/sri.asp>

4. SMITH, L. *Socially Responsible Investing Defined*, , [online]. [cit. 2019-11-20]. Dostupné na internete: <https://smartasset.com/investing/what-is-socially-responsible-investing>
5. The Ten Principles of the UN Global Compact, Dostupné na internete: <http://https://www.unglobalcompact.org/what-is-gc/mission/principles>
6. CANFRANC, M. *What is a socially responsible investment fund?* , [online]. [cit. 2019-11-20]. Dostupné na internete: <https://www.bbva.com/en/what-is-a-socially-responsible-investment-fund/>
7. WALLACE, CH. *What is Negative Screening?*, [online]. [cit. 2020-03-17]. Dostupné na internete: <https://www.theimpactivate.com/what-is-negative-screening/>
8. AKHILESH, G. *Divestment*, [online]. [cit. 2020-03-17]. Dostupné na internete: <https://www.investopedia.com/terms/d/divestment.asp>
9. KENTON, W. *Moral Hazard*, [online]. [cit. 2020-03-17]. Dostupné na internete: <https://www.investopedia.com/terms/m/morallhazard.asp>
10. PEDERSEN, L. *Responsible Investing: The ESG-Efficient Frontier*, [online]. [cit. 2019-11-20]. Dostupné na internete: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3466417>.
11. ZHANG, CH. *Corporate Social Responsibility and Firm Risk: Theory and Empirical Evidence*, [online]. [cit. 2020-03-17]. Dostupné na internete: <https://pubsonline.informs.org/doi/pdf/10.1287/mnsc.2018.3043>
12. BAKER, H. *Mutual Funds and Exchange-traded Funds: Building Blocks to Wealth*, [online]. [cit. 2020-03-17]. Dostupné na internete: https://books.google.sk/books?hl=sk&lr=&id=n12KCgAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA380&dq=Eurizon+fund+bond+corporate&ots=q0VFqc9EYE&sig=nly5L529qsMUzEfhckX14DEH-1c&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false
13. FEDERHEN, D. *The social responsibility of business*, [online]. [cit. 2020-03-17]. Dostupné na internete: <https://books.google.sk/books?id=KPPfHkFUy5MC&printsec=frontcover&dq=social+responsibility+of+business&hl=sk&sa=X&ved=0ahUKEwiFrcffqaLpAhXQzqQKHcjEDZAQ6AEIMjAB#v=onepage&q=social%20responsibility%20of%20business&f=false>

14. GOSSLING, T. *Corporate Social Responsibility and Business Performance*, [cit. 2020-03-17]. Dostupné na internete:
<https://books.google.sk/books?id=yIojMYG9514C&printsec=frontcover&dq=social+responsibility+of+business&hl=sk&sa=X&ved=0ahUKEwiFrcffqaLpAhXQzqQKHcjEDZAQ6AEIRzAD#v=onepage&q=social%20responsibility%20of%20business&f=false>
15. SANDBERG, J. *Heterogeneity of socially responsible investments*, [cit. 2020-03-19]. Dostupné na internete: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10551-008-9956-0>
16. DILLENBURG, S. *Approaching Socially Responsible Investment with a Comprehensive Ratings Scheme: Total Social Impact*, [cit. 2020-03-19]. Dostupné na internete: <https://link.springer.com/article/10.1023/A:1022987127960>
17. SYED, A. *Environment, social, and governance (ESG) criteria and preference of managers*, [cit. 2020-03-19]. Dostupné na internete:
<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/23311975.2017.1340820>
18. ECCLES, R. *ESG for All? The Impact of ESG Screening on Return, Risk, and Diversification*, [cit. 2020-03-19]. Dostupné na internete:
<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/jacf.12174>
19. CHANDRA, S. *Moral Hazard, Entrepreneurial Incentives, and Risk Mitigation*, [online]. [cit. 2020-03-17]. Dostupné na internete:
https://link.springer.com/chapter/10.1057%2F9781137371461_7
20. MELAS, D. *Factor investing and ESG integration*, [online]. [cit. 2020-03-17]. Dostupné na internete: <https://www.msci.com/www/research-paper/factor-investing-and-esg/0528147089>
21. https://ec.europa.eu/growth/industry/corporate-social-responsibility_sk
22. <https://www.oecd.org/investment/toolkit/policyareas/responsiblebusinessconduct/>
23. <https://group.intesasanpaolo.com/en/sustainability/sustainability-indices>
24. VÚB, *Spoločenská zodpovednosť*, Dostupné na internete:
<https://www.vub.sk/spolocenska-zodpovednost/>
25. www.slsp.sk
26. Erste Asset Management, *Zodpovedné investovanie*, Dostupné na internete:
<https://www.erste-am.sk/sk/amslsp/kto-sme/zodpovedne-investovanie>